

1
2014

پىزاپەن - تېخنىكىسى

ئىنسانىيەت بىلىم ئاكادېمىيىسى

农村科技

مەھلىمە ئۇرسۇن فوتوئوسى

ISSN 1004-1095

9 771004 109006

ئىسلامىيەتتىكى سەئىيەدىن بىراق تۇرۇش تاشۇنقات - تەربىيەسى
库车县维护社会稳定、远离宗教极端

دېھقانلارنى نەق مەيداندا تەربىيەلەشكە ئەھمىيەت بېرىۋاتىمىز

يەنە بىر مەيداندا تەربىيەلەشكە ئەھمىيەت بېرىۋاتىمىز
以“黄牛精神”促发展“，埋头苦干，奋力拼搏，为实现哈密地区经济社会跨越式发展和长治久安而努力奋斗

ھەلىمە نۇرسۇن خەۋىرى ۋە فوتوسى

ش ئۇ ئار يېزا خىزمىتى ئىشخانىسى، ش ئۇ ئار نامراتلارنى يۆلەش، ئىقتىسادنى تەرەققىي قىلدۇرۇش رەھبەرلىك گۇرۇپپىسى ئىشخانىسى، ش ئۇ ئار پەن - تېخنىكا جەمئىيىتى، ش ئۇ ئار يېزا ئىگىلىك پەنلەر ئاكادېمىيەسى ۋە شىنجاڭ يېزا ئىگىلىك ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ باشچىلىقىدا نەشر قىلىندى.

بۇ ساندا

تېرىش پەرۋىش

كېۋەزنى ئەلا سۈپەتلىك، يۇقىرى مەھسۇلاتلىق ئۆستۈرۈشتىكى مۇھىم نۇقتىلار رىزۋانگۈل مويىدۇن (1)

ئەسلىھەلىك يېزا ئىگىلىكى

- زىيانسىز شوخلا ئۆستۈرۈش ئۇسۇلى جۈرئەت رۇستەم (2)
- پارنىكتا مۇچ ئۆستۈرۈش ئۇسۇلى بىننۇر ئابدۇرېشىت (3)
- پارنىكتا بۆلجۈرگەن ئۆستۈرۈش تېخنىكىسى ھەلىمە تۇرسۇن (5)

ئوغۇت، تۇپراق

- قاشقا بېدىنىڭ تۇپراق ئۈنۈمدارلىقىنى ئاشۇرۇشتىكى رولى پاتىگۈل ئوبۇل قاتارلىقلار (8)
- كۈزگى بۇغداينى قايتا كۆكلەشتىن بۇرۇن قوشۇمچە ئوغۇتلاشتا دېققەت قىلىشقا تېگىشلىك نۇقتىلار ئامانگۈل ھاشىم (9)
- كۈزگى بۇغداينىڭ تۇنجى سۈيىگە بىرلەشتۈرۈپ قوشۇمچە ئوغۇتلاش ئۇسۇلى ... نۇرنىسا تۇراپ (10)
- ئۈزۈمنى ئوغۇتقا بولغان ئېھتىياجغا ئاساسەن ئوغۇتلاش ئۇسۇلى ماھىنۇر ھەمدۇللا (11)
- ئۈزۈقلۈك توپا ۋە ئۆستۈرۈش ماددىسى تەييارلاش ئۇسۇلى ئەخمەتجان جېلىل (13)
- ئاساسىي ئوغۇتنىڭ رولىغا سەل قارىماسلىق كېرەك ئېلىجان مەمەت قاتارلىقلار (15)
- شاخ - شۈمبىنى تېز سۈرئەتتە ئېچىتىپ ئېتىزغا قايتۇرۇشتىكى مۇھىم نۇقتىلار مەھمۇد غېنى (16)

باغۋەنچىلىك

- چىلانغا دېھقانچىلىق زىرائەتلىرىنى كىرىشتۈرۈپ تېرىش تېخنىكىسى ئىسراپىل ياسىن قاتارلىقلار (18)
- ياقتاق كۆچىنى يېتىشتۈرۈشتىكى مۇھىم نۇقتىلار ئايگۈل نىياز (22)
- بادام كۆچىنى يېتىشتۈرۈش تېخنىكىسى پاشاگۈل ئەمەت (23)
- ھەر خىل ياشتىكى ئانار دەرەخلىرىنى چاتاش ئۇسۇللىرى گۈلشات توختىمۇش (26)

ئورمانچىلىق

شىنجاڭ تىرىكچىلىك كۆچىتىنى يالتىراق يېپىپ يېتىشتۈرۈش گۈلبوستان قادىر قاتارلىقلار (30)

ئۆسۈملۈك ئاسراش

بۇغداينى تېرىش مەزگىلىدىكى كېسەللىك، زىيانداش ھاشارلارنىڭ ئالدىنى ئېلىش - بو -

- قىتىش روزىگۈل تۇردى (31)
 باش ئەتىيازدا پارنىك شوخلىنىشنىڭ بالدۇر يۇقۇملىنىش كېسىلىنىڭ ئالدىنى ئېلىش - يوقىتىش ئۇسۇللىرى ئاسىمگۈل تۇرسۇن (32)
 ئۈزۈمدە كۆرۈلۈۋاتقان ئاساسلىق كېسەللىك، زىيانداش ھاشاراتلارنىڭ ئالدىنى ئېلىش - يوقىتىش پانگۈل ئابدۇرېھىم قاتارلىقلار (33)
 قىزىلچا بىلتىز چىرىش كېسىلىنىڭ ئالدىنى ئېلىش - يوقىتىش ئۇسۇلى مەسۇت مەمەتجان (38)
 بۇغداي كېسەللىكىنىڭ ئالدىنى ئېلىش - يوقىتىش ئۇسۇلى بەختىگۈل ئايۇپ (39)
 تاۋۇزدىكى زىيانداش ھاشاراتلارنىڭ ئالدىنى ئېلىش - يوقىتىش ئۇسۇلى نۇرزىبەگۈل ماخمۇت قاتارلىقلار (41)
 شوخلىدا كۆپ كۆرۈلىدىغان كېسەللىكنىڭ ئالدىنى ئېلىش - يوقىتىش ئۇسۇلى سەيپىدىن مۇلدىن قاتارلىقلار (43)
 پارنىك شوخلىسىنىڭ تۆۋەن تېمپېراتۇرا زىيىنىغا ئۇچراشنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۇسۇلى ھاجىگۈل مەخت قاتارلىقلار (45)

سۇجىلىق

- ئاتۇش شەھىرىدە «سۇنى ئائىلىلەرگىچە يەتكۈزۈش» خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش توغرىسىدا ئويلىغانلىرىم ئەخمەتجان باقى (46)
 سۇ تېجەش قۇرۇلۇشى قىلىپ، رايونىمىزنىڭ يېزا ئىگىلىكىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش توغرىسىدا قىسقىچە مۇلاھىزە مېھرىگۈل مۆمىن (49)
 ئۆستەڭلەرنىڭ سۇ يۈزىنى يۈزلەپ سۇ ئاققۇزۇشنىڭ ئەھمىيىتى رەبھانگۈل ئەيسا (50)
 كەلكۈندىن مۇداپىئە كۈرۈش تۈسىمىسى ياساپ زىياننى ئازايتىش ساپىتجان مامۇت (51)
 سۇغىرىشتا ساقلىنىۋاتقان مەسىلىلەر ۋە ھەل قىلىش ئۇسۇلى مەمەتئېلى ئەمەت (52)

چارۋىچىلىق، مالدوختۇرلۇق

- چۆچىلەرنىڭ ئەي بولۇش نىسبىتىنى يۇقىرى كۆتۈرۈش تەدبىرلىرى ساۋۇت رىشىت (53)
 ئۆي ھايۋانلىرى ئېھتىياجلىق مىنېرال ئوزۇقلۇقلار بەگمۇرات (55)

ئىگىلىك باشقۇرۇش

- ئۈچ خىل مۈلۈكنى باشقۇرۇشتا ساقلىنىۋاتقان مەسىلىلەر ۋە ھەل قىلىش تەدبىرلىرى ئارۇبجان مەرۇپ (57)

قانۇن ئۆگىنەيلى

- جۇنخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ قورامىغا يەتمىگەنلەرنى قوغداش قانۇنى (59)

بىلىۋېلىڭ

- قولدا ئېلىپ يۈرىدىغان ئېلېكتىر سايمانلىرىنى ئىشلەتكەندە دىققەت قىلىدىغان نۇقتىلار باھارگۈل تۇرۇپ (60)

باش مۇھەررىر: مەسئۇل مۇھەررىر: مۇھەررىر:
 ھەلىمە تۇرسۇن ئابلەت ھەبىبۇللا نەنۋەر مۇھەممەت

新疆维吾尔自治区党委农办、自治区扶贫办、自治区科协、新疆维吾尔自治区农业科学院和新疆农业大学联合主办、面向新疆农牧区、国内外公开发行的综合性省级科普月刊。

栽培管理

棉花优质高产栽培要点 热孜万古丽·莫依丁(1)

设施农业

无公害番茄栽培方法 居尔艾提·肉斯坦(2)

温室辣椒栽培方法 比比努尔·阿布都热西提(3)

温室草莓栽培技术 艾丽曼·吐尔逊(5)

土壤肥料

草木犀的提高土壤肥力作用 帕提古丽·吾布力等(8)

冬小麦返青前追肥注意事项 阿曼古丽·阿西木(9)

春季冬小结合麦头水追肥方法 努尔尼山·吐拉甫(10)

根据葡萄需肥特点施肥方法 玛依努尔·艾木都拉(11)

营养土及基质制备方法 艾合买提江·吉力力(13)

不要轻视基肥作用 艾力江·买买提等(15)

秸秆速腐还田要点 买合木提·艾尼等(16)

园艺特产

枣树套种农作物方法 依斯热甫力·牙生等(18)

核桃育苗要点 阿依古丽·尼亚孜(22)

巴旦木育苗技术 帕夏古丽·艾买提(23)

石榴不同时期修剪方法 古丽夏提·托合提木西(26)

林业技术

新疆杨树铺膜育苗 古丽博斯坦·卡迪尔等(30)

植物保护

小麦播种期病虫害防治方法 肉则古丽·吐尔迪(31)

早春温室番茄早疫病防治方法 阿斯姆古丽·吐尔逊(32)

葡萄常见病虫害防治方法	帕提古丽·阿不都热依木等(33)
甜菜根腐病防治方法	买苏提·买买提江(38)
小麦病害防治方法	白合提古丽·阿尤甫(39)
西瓜虫害防治方法	努尔孜叶古丽·马和木提等(41)
西红柿常见病害防治方法	萨比丁·莫力丁等(43)
温室番茄防治低温影响	阿吉古丽·买合提等(45)

农田水利

阿图什市做好《家家输水》工作看法	艾合买提江·巴克(46)
进行节水工程促进我区农业生产的简要分析	米克热古丽·莫明(49)
关于渠道防渗的重要性	热汗古丽·艾沙(50)
做好防洪坝提减轻洪灾	萨比提江·马木提(51)
灌溉存在问题及解决方法	麦麦提艾力·艾麦提(52)

畜牧兽医

春季提高雏鸡成活率方法	萨吾提·热西提(53)
家畜需要的矿物质	别克木拉提(55)

农经管理

强化《三资》管理几点建议	阿肉甫·买肉铺(57)
--------------------	-------------

法律常识

中华人民共和国未成年人保护法	(59)
----------------------	------

百科知识

手提电器使用注意事项	巴哈尔古丽·吐鲁甫(60)
------------------	---------------

主管主办：新疆维吾尔自治区农业科学院

编辑出版：《农村科技》杂志社维文编辑部

主 编：艾力曼·吐尔逊 电话（传真）0991-4505075

责任编辑：阿布拉提·艾比布拉 编辑：艾尼瓦尔·买买提

地 址：乌鲁木齐市南昌路403号 邮编：830091

印 刷：新疆新华印刷厂 定价：2.00元

发 行：乌鲁木齐市邮政局

订 阅：全国各地邮局，各县扶贫办、科技局、农经局和本刊编辑部

国际标准刊号：ISSN 1004-1095

国内统一刊号：CN65-1046/S-W

邮 政 代 码：58-123 广告许可证号：0016

收款单位：新疆农业科学院农业经济与科技信息研究所

开户银行：中国农业银行股份有限公司乌鲁木齐南昌路支行

行 号：103881000461 账号：30-004601040000839

كېۋەزنى ئەلا سۈپەتلىك، يۇقىرى مەھسۇلاتلىق ئۆسۈرۈشتىكى مۇھىم نۇقتىلار

رىزۋانگۈل مويدۇن

(كورلا شەھىرى ئاۋات يېزىلىق دېھقانچىلىق تېخنىكا پونكىتىدىن 841000)

1. ئوخشاش بولمىغان كېۋەز سورتى، ئوخشاش بىر رايوندا ئوخشاش بولغان ئېكولوگىيەلىك شارائىتتا، ھەتتا ئوخشاش بىر ئېتىزدا ئوخشاش پەرىش ۋە تەدبىرى قوللانسىمۇ، مەھسۇلات سەۋىيەسى ئوخشاش بولمايدۇ. شۇڭا سورتنىڭ بەلگىلىك يۇقىرى مەھسۇلاتلىق خۇسۇسىيىتى بولۇش ھەمدە ئىشلەپچىقىرىش ئەمەلىيىتى جەريانىدا مەھسۇلات ئاشۇرۇش يوشۇرۇن كۈچى داۋاملىق جارى قىلدۇرۇلغان بولۇش لازىم.
2. يۇقىرى مەھسۇلاتلىق سورت ئېھتىياجلىق مۇھىت شارائىتى ھا-زىرلاش كېرەك. سورتنىڭ ئىشلەپچىقىرىش يوشۇرۇن كۈچى بىلەن مۇھىت-نىڭ مەھسۇلات ئاشۇرۇش يوشۇرۇن كۈچىدىن قارىغاندا، ئالدىنقىسىنىڭ مەھسۇلات ئاشۇرۇش يوشۇرۇن كۈچى تەخمىنەن %40، كېيىنكىسىنىڭ مەھسۇلات ئاشۇرۇش يوشۇرۇن كۈچى %60 بولىدۇ. مانا بۇ ئوخشاش بىر سورتنىڭ ئوخشىمىغان رايوندا ياكى ئوخشاش بولمىغان يەرگە تېرىلغاندا مەھسۇلاتىدا پەرق بولۇشىنىڭ ئاساسلىق سەۋەبى، بۇ خىل پەرق ئوخشىمىغان رايون، ئوخشاش بولمىغان يەرلەردە سىرتقى مۇھىت شارائىتىنىڭ پەرقلىق بولۇشىدىن كېلىپ چىقىدۇ. مەسىلەن، تۇپراقنىڭ سۈپىتى، تۇپراقنىڭ تېمپېراتۇرىسى، سۇ مىقدارى، ئوزۇقلۇق، يورۇقلۇق قاتارلىقلار. ئەگەر مۇھىت شارائىتىقا ماسلىشالسا يۇقىرى مەھسۇلات بېرىدۇ، ئەگەر ماسلىشالمىسا تۆۋەن مەھسۇلات بېرىدۇ. كېۋەزنىڭ يۇقىرى مەھسۇلاتلىق سورتلىرى بىرقەدەر ئەۋزەل بولغان مۇھىت شارائىتىدا يېتىشتۈرۈلىدۇ. شۇڭا چوڭ ئېتىزدا تېرىلغاندا بىرقەدەر مۇۋاپىق بولغان مۇھىت شارائىتىنى ھازىرلىغاندا ئاندىن سورتنىڭ يۇقىرى مەھسۇلاتلىق خۇسۇسىيىتىنى تولۇق جارى قىلدۇرغىلى بولىدۇ.
3. ھەر مو يەردىكى توپ سانىنى كۆپەيتىپ، يەككە تۈپتە غوزىنىڭ كۆپ-يېشىنى قوغلاشماسلىق. رايون، سورت، تۇپراق، ئوغۇت، يەرگە سالغان مە-لەغ ۋە ئىشلەپچىقىرىش سەۋىيەسى ئوخشاش بولمىغاچقا، ئۆستۈرۈش زىچ-لىقىمۇ ئوخشاش بولمايدۇ. ھازىر كېۋەزنىڭ ئۆستۈرۈش زىچلىقى 10 - 16 مىڭ تۈپكە ھەتتا يۇقىرىسى 18 - 20 مىڭ تۈپكە يەتتى. بۇنىڭدا مە-ھسۇلاتنى بەلگىلەيدىغان تۆت ئامىلنىڭ ئىچىدە غوزا ئېغىرلىقى بىلەن ساپ پاختا نىسبىتى مۇقىم ئۆزگەرمەيدۇ. بىردىنبىر ئۆزگىرىدىغىنى ھەر مود-دىكى توپ سانى بىلەن يەككە تۈپتىكى غوزا سانىدىن ئىبارەت. (03)

زىيانسىز ھەرخىلا ئۆسكۈرۈش ئۆسكۈرۈشى

جۈرئەت رۇستەم

(غۇلجا ناھىيە تۇرپانىۋىزى يېزىلىق دېھقانچىلىق تېخنىكا پونكىتىدىن 835000)

1. سورت تاللاش: پارنىكتا پەمدۈر ئۆستۈرۈشتە يوپۇرماق پاختىلىدە - شىش كېسىلى، كۈلرەڭ پاختىلىشىش كېسىلى، ۋىرۇس كېسىلى قاتار - لىقلارغا چىداملىق، مەھسۇلاتى يۇقىرى، مېۋىسى چوڭ، سۈپىتى ياخشى، ساقلاش، توشۇشقا چىداملىق، چىلگە سورتلارنى تاللاش كېرەك.
2. ئوغۇتلاش: مايسا كۆچۈرۈشتىن 15 - 20 كۈن بۇرۇن، ھەر مو يەرگە 8 - 10 كۇب مېتىر تولۇق چىرىگەن ئورگانىك ئوغۇت، 40 كىلوگرام ئىككى ئاممونىيلىق فوسفات (磷酸二铵)، 30 كىلوگرام كالىي سۇلفات (硫酸钾)، 1 - 2 كىلوگرام يېنىك سۇلفات (硫酸锌) بېرىش كېرەك.
3. مايسا كۆچۈرۈش: چوڭ قىرنىڭ كەڭلىكىنى 80 سانتىمېتىر، كە - چىك قىرنىڭ كەڭلىكىنى 60 سانتىمېتىر، تۈپ ئارىلىقىنى 30 - 35 سانتى - مېتىر قىلىپ، ھەر مو يەرگە 2500 - 3000 تۈپ مايسا كۆچۈرۈلىدۇ.
4. مايسا كۆچۈرۈشتىن كېيىنكى پەرۋىشى: (1) تېمپېراتۇرا: پار - نىك يوتقىنى ۋاقتىدا ئېچىپ، يورۇقلۇق چۈشۈش ۋاقتىنى ئىمكانقەدەر ئۇزارتىش كېرەك؛ پارنىك تېمپېراتۇرىسىنى كۈندۈزى $20^{\circ}\text{C} \sim 30^{\circ}\text{C}$ تا، كېچىسى $15^{\circ}\text{C} - 31^{\circ}\text{C}$ تا، ئەڭ تۆۋەن بولغاندىمۇ، 8°C تىن يۇقىرى ساقلاش كېرەك. كۈندۈزى تېمپېراتۇرا 30°C قا يەتكەندە ھاۋا ئالماشتۇ - رۇش كېرەك؛ (2) تۇنجى چېچىكى چېچەكلىگەندە، تېمپېراتۇرىنىڭ تۆۋەن بولۇشى سەۋەبىدىن چېچەك ۋە مېۋىنىڭ تۈكۈلۈپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئې - لىش ئۈچۈن، ھاۋا ئوچۇق كۈنى چۈشتىن ئاۋۋال سائەت 9 - 11 دە شۇ كۈ - نى ئېچىلغان چېچەك ساپىقىغا توماتوتون (防落素) سۈرۈش كېرەك. مېۋە توختىغاندىن كېيىن، چېچەك، مېۋىنى مۇۋاپىق شالاڭلىتىپ، ھەر بىر سا - پاقتا 3 - 4 تال مېۋە قالدۇرۇلسا بولىدۇ؛ (3) سۇغىرىش ۋە ئوغۇتلاش: بىرىنچى ساپاق مېۋىسى ياڭاقچىلىك بولغاندا ھاۋا ئوچۇق كۈنى چۈشتىن ئاۋۋال سۇغىرىش ۋە چۈشتە ھاۋا ئالماشتۇرۇپ نەملىكىنى چىقىرىۋېتىش كېرەك. سۇغىرىش بىلەن بىرگە ھەر مو يەرنى 30 - 50 كىلوگرام ئىك - كى ئاممونىيلىق فوسفات بىلەن قوشۇمچە ئوغۇتلاش كېرەك. 2 - 3 قېتىم كالىيلىق ئوغۇتنى يوپۇرماقتىن پۈركۈش كېرەك. پەمدۈر كۆپ مېۋىلەش مەزگىلىگە كىرگەندە، يەنە ئىككى قېتىم قوشۇمچە ئوغۇتلاش كېرەك. ھەر قېتىمدا ئىككى ئاممونىيلىق فوسفاتتىن 20 - 30 كىلوگرام، كالىي

پارنىكا مۇج تۇستۇرۇش تۇستۇرۇشى

بىننۇر ئابدۇرېشىت

(غۇلجا ناھىيە چولۇقاي يېزىلىق دېھقانچىلىق تېخنىكا پونكىتىدىن 835000)

1. سورت تاللاش: ئەلا سۈپەتلىك، يۇقىرى مەھسۇلاتلىق، كېسەللىك، زىيانداش ھاشاراتكە چىداملىق، ماسلىشىشچانلىقى كۈچلۈك، تاۋارلىقى ياخشى سورتلارنى تاللاپ تىكىش لازىم.

2. ئوغۇتلاش ۋە يەر تاللاش: يەر تاللاشقا بىرلەشتۈرۈپ، ھەرمو يەرگە تو- لۇق چىرىگەن ئورگانىك ئوغۇتتىن 4000 - 6000 كىلوگرام، ئىككى ئام- مونىيلىق فوسفات (磷酸二铵) تىن 40 - 50 كىلوگرام، بىرىكمە ئوغۇت (复合肥) تىن 10 - 15 كىلوگرام، ئاساسىي ئوغۇت قېلىپ بېرىش كېرەك.

3. دېزىنېفىكسىيە قىلىش: (1) ئۇرۇقنى دېزىنېفىكسىيە قىلىش: ئۇ- رۇقنى تېرىشتىن بۇرۇن 2 - 3 كۈن ئاپتاپقا سېلىش كېرەك. ئۇندىن باش- قا ئۇرۇقنى مارگانسوپ (高锰酸钾) بىلەن بىر تەرەپ قىلىش ياكى 55°C سۇغا سېلىپ تېمپېراتۇرىسى 35°C قا چۈشكىچە ئارىلاشتۇرۇپ، 4 - 5 سائەت سۇغا چىلاپ ئاندىن پاكىز سۇدا چايقاپ، داكىغا ئوراپ بىخلىنىدۇرۇپ ئوزۇقلۇق خالىتىسىغا تېرىش لازىم. (2) پارنىك ئىچىنى دېزىنېفىكسىيە قى- لىش: ئوت - چۆپلەرنى پاكىز تازىلاش، نۆۋەتلەشتۈرۈپ، تېرىش، يەرنى چوڭقۇر ئاغدۇرۇپ 10 - 15 كۈن ئاپتاپقا سېلىش، پارنىك ئىچىنى يۇقىرى تېمپېراتۇرىدا دۈملەپ مىكروپىسىزلاشتۇرۇش، ئىلمىي ئۇسۇلدا ئوغۇتلاش، چىرىمىگەن ئوغۇتنى قەتئىي بەرمەسلىك، ئازوت، كالىي، فوسفور ئوغۇتىنى مۇۋاپىق بېرىش، يوپۇرماق ئوغۇتىنى بىرلەشتۈرۈپ بېرىش كېرەك. (3)

تۇپراقنى دېزىنېفىكسىيە قىلىش: ھەرمو يەرگە 50% لىك باۋىستىن (多菌灵) نەملىشىشچان پاراشوكىدىن ئىككى كىلوگرام، 50% لىك تىرام (硫美双) نەملىشىشچان پاراشوكىدىن 1.5 كىلوگرام تەييارلاپ، ھەر بىر مېتىر يەر- گە 8 - 10 گىرام ئېلىپ، مۇۋاپىق مىقداردا توپا ئارىلاشتۇرۇپ، مايسىزار- لىققا ئۇرۇق تېرىلىپ بولغاندىن كېيىن، ئۇرۇقنىڭ ئۈستىگە چېچىش ئار-

سۇلفاتتىن 15 - 20 كىلوگرام بېرىش كېرەك، شۇنىڭ بىلەن بىرگە 0.5% - 1% لىك كالىي دى ھىدرو فوسفات (磷酸二氢钾) نى ياكى 0.3% - 0.5% لىك كالىي سۇلفاتنى يوپۇرماقتىن پۈركۈش كېرەك؛ (4) پۇتاش: ۋاقتىدا پۇتاپ، يىپىقا ياماشتۇرۇپ ئۆستۈرۈپ، سارغايغان يوپۇرماق، كېسەللەنگەن يوپۇرماقلارنى ۋاقتىدا ئېلىۋېتىپ، ھاۋا ئۆتۈشۈشنى راۋانلاشتۇرۇش كېرەك. (03)

قىلىق كېسەللىك، زىيانداش ھاشارلارنىڭ ئالدىنى ئالغىلى بولىدۇ. دىققەت قىلىدىغان يېرى مایسزارلىقنىڭ نەملىكىنى ساقلاپ، دورىدىن زەھەرلىد-نىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش لازىم. (4) فىزىكىلىق ئۇسۇلدا ئالدىنى ئېلىش: پارنىك ئىچىنى ياز پەسلىدە 7 - 10 كۈن دۈملەپ، تېمپېراتۇرىنى 60°C قا يەتكۈزۈپ، كېسەللىك مىكروپىنى يوقىتىش كېرەك. دۈملەش ئۇسۇلى ئارقىلىق ئالدىنى ئېلىشتا: گۆڭگۈرت پاراشوكىدىن 2.4 كىلوگرام، ھەرە كېپىكىدىن 4.5 كىلوگرام، دىدىۋىدىن بىر كىلوگرامنى ئارىلاشتۇرۇپ ئىسلاپ ئاندىن دۈملەسە ئۈنۈمى تېخىمۇ ياخشى بولىدۇ. ئەمما دۈملەپ بولغاندىن كېيىن 2 - 3 كۈن ھاۋا ئالماشتۇرۇپ ئاندىن مەشغۇلات قىلىش كېرەك.

4. مایسا كۆچۈرۈش: قۇر ئارىلىقىنى 50 - 60 سانتىمېتىر، تۈپ ئارىلىقىنى 25 - 30 سانتىمېتىر قىلىپ، بىر ئۇۋىغا قوش ياكى تاق مایسا كۆچۈرۈپ ئاندىن قاندۇرۇپ سۇغىرىش كېرەك.

5. مایسا كۆچۈرگەندىن كېيىنكى پەرۋىشى: (1) تېمپېراتۇرا، ئا - دەتتە 2 - ئاينىڭ 20 - كۈنىدىن 3 - ئاينىڭ باشلىرىغىچە ئەتىيازلىق مایسا كۆچۈرسە بولىدۇ. كۈزلۈك مایسا كۆچۈرۈش 8 - ئاينىڭ باشلىرىدىن تارتىپ ئېلىپ بېرىلىدۇ. ئادەتتە تېمپېراتۇرىسى ھاۋا ئۇچۇق كۈنى 30°C - 25°C زى 30°C - 25°C بولسا، كېچىلىك تېمپېراتۇرا 15°C - 30°C بولسا مۇۋاپىق بولىدۇ. ھاۋا تۇتۇق كۈنى كۈندۈزى 20°C - 22°C بولسا، كېچىلىك تېمپېراتۇرا 10°C - 13°C بولسا، كېچە - كۈندۈزلۈك تېمپېراتۇرا پەرقى 10°C - 15°C بولسا مۇۋاپىق، ئەڭ تۆۋەن تېمپېراتۇرا 10°C تىن تۆۋەن بولماسلىق كېرەك. (2) سۇغىرىش ۋە ئوغۇتلاش: دەسلەپكى مېۋىسى مۇقىملاشقاندىن كېيىن، سۇغىرىشقا بىرلەشتۈرۈپ ھەرمو بەرگە 15 كىلوگرام ئورپا (尿素) بېرىش كېرەك. مېۋىسى يىغىۋېلىنغان ۋاقىتتا سۇغىرىشقا بىرلەشتۈرۈپ، ھەر بىر مو بەرگە 15 - 30 كىلوگرام ئىككى ئاممونىيلىق فوسفات (磷酸二铵) بېرىش كېرەك. كۆپ مېۋىلەش مەزگىلىگە كىرگەندە ھەر 7 - 10 كۈندە بىر قېتىم سۇغىرىپ، ھەر مو بەرگە ئىككى قېتىمدا بىر ھەر 5 - 10 كىلوگرام ئورپا، 8 - 10 كىلوگرام بىرىكمە ئوغۇت بېرىش كېرەك. باستۇرۇپ سۇغىرماسلىق ۋە ھاۋا تۇتۇق كۈنى سۇغىرماسلىق كېرەك. (3) كېسەللىك، زىيانداش ھاشارلارنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈن، كېسەللىككە چىداملىق كۈچلۈك سورتلارنى تاللاپ تېرىش كېرەك.

6. يىغىۋېلىش: ئادەتتە كۆك ۋە قىزىل مېۋىسى بازارغا سېلىنىدۇ. شۇڭا بازارنى مۇۋاپىق توغرا مۆلچەرلەپ، ۋاقتىدا ئۈزۈپ سېتىشنى قولغا كەلتۈرۈش لازىم. (03)

پارنىكتا بۆلجۈرگەن ئۆستۈرۈش تېخنىكىسى

ھەلىمە نۇرسۇن

(غۇلجا ناھىيە مازار يېزىلىق دېھقانچىلىق تېخنىكا پونكىتىدىن 835000)

ئۆستۈرۈش شەكلى: (1) تېزلىتىپ ئۆستۈرۈش: تەبىئىي شارائىتتا بۆلجۈرگەن چېچەك بىخى بۆلۈنۈپ تېخى تىنچلىنىشقا كىرمىگەن ۋاقىتتا، پارنىك سولىۋانى يېپىپ ئىسسىقلىقنى ساقلايدىغان بىر خىل ئۆستۈرۈش ئۇسۇلى ھېسابلىنىدۇ. بۇنىڭ ئۈچۈن چېلگە سورتلارنى تاللاپ تىنچلاشقا كىرىشتىن بۇرۇن ئىسسىقلىقنى ساقلاپ، يۇقىرى تېمپېراتۇرا بىلەن تەمىنلەش ۋە گىبىرلىن (赤霉素) بىلەن بىر تەرەپ قىلىش ياكى سۈنئىي ئۇسۇلدا يورۇقلۇق تولۇقلاش قاتارلىق تەدبىرلەرنى قوللىنىش ئارقىلىق، تىنچلىشقا كىرىشنى توسۇپ، مۇۋاپىق تېمپېراتۇرىدا نورمال ئۆستۈرۈپ، چېچەكلىتىش ۋە مېۋىلىتىش كېرەك. بۇ خىل ئۆستۈرۈش ئۇسۇلى ئارقىلىق، بىرىنچى قېتىملىق مېۋىسىنى 12 - ئايدىن 2 - ئايغىچە ئۈزگىلى، ئىككىنچى قېتىملىق مېۋىسىنى 3 - ئايدىن 5 - ئايغىچە ئۈزگىلى بولىدۇ؛ (2) يېرىم تېزلىتىپ ئۆستۈرۈش، بۇ خىل ئۆستۈرۈش، ئۇسۇلى بۆلجۈرگەن كۈز پەسلىدە تەبىئىي شارائىتتا چېچەك بىخى بۆلۈنۈپ بولغاندىن كېيىن، داۋاملىق 5°C تىن تۆۋەن شارائىتتا تىنچلىنىش مەزگىلىگە كىرگۈزۈپ، تىنچلىنىش مەزگىلى ئاخىرلاشقاندىن كېيىن، پارنىكتا سولىۋانى يېپىپ، يۇقىرى تېمپېراتۇرا بىلەن تەمىنلەش، گىبىرلىن بىلەن بىر تەرەپ قىلىش ياكى سۈنئىي ئۇسۇلدا يورۇقلۇق تولۇقلاش ئارقىلىق نورمال ئۆستۈرۈپ، چېچەكلىتىش ۋە مېۋىلىتىش مەقسىتىگە يەتكىلى بولىدۇ. بۇنىڭ ئۈچۈن چېلگە ياكى چاغدا سورتلار تاللىنىدۇ. بۇ خىل ئۇسۇلدا ئۆستۈرگەندە چېچەك بىخىنىڭ بۆلۈنۈشى ۋە تىنچلىنىش ۋاقتى يېتەرلىك بولغاچقا، تۈپنىڭ ئۆسۈشى تىمەن، مەھسۇلاتى يۇقىرى بولىدۇ. ئادەتتە مېۋىلەش ۋاقتى 3 - 5 ئايغىچە ياكى تېخىمۇ ئۇزۇن بولىدۇ.

ئۆستۈرۈش ئۇسۇلى: (1) مايسا يېتىشتۈرۈش: تىمەن مايسا يېتىشتۈرۈش، بۇلجۇرگەننى بالدۇر پىشۇرۇش ۋە يۇقىرى مەھسۇلات ئېلىشنىڭ ئاساسى. تىمەن مايسا ئۆلچىمى: 4 - 5 تال يوپۇرمىقى بولۇش يوپۇرمىقى چوڭ ھەم قېلىن، رەڭگى قېنىق يېشىل، يوپۇرماق سېپى قىسقا ھەم توم، غولىنىڭ توملۇقى بىر سانتىمېتىردىن يۈقىرى، بەش سانتىمېتىردىن ئۇزۇن، يىلتىزنىڭ سانى 15 تالتىن ئارتۇق بولۇش، يىلدىن تىزى سۈت رەڭ، پارقىراق، مايسىنىڭ ئېغىرلىقى 2.5 گىرامدىن يۇقىرى بولۇشى كېرەك؛ (2) سورت تاللاش: سورت ئوخشاش بولمىسا چېچەك بىخىنىڭ بۆلۈنۈشىگە كېرەكلىك بولغان تېمپېراتۇرا، يورۇتۇش شارائىتى ۋە ئېچىلىشى ئۈچۈن ئېھتىياجلىق بولغان تۆۋەن تېمپېراتۇرىنىڭ يىغىندىسى ئوخشاش بولمايدۇ. شۇڭا ئوخشىمىغان ئۆستۈرۈش ئۇسۇلىغا ئوخشىمىغان سورتلارنى تاللاش كېرەك. ① تېزلىتىپ ئۆستۈرۈش: چېچەك بىخىنىڭ بۆلۈنۈش ئىنكاسى كۈچلۈك بولمىغان، تىنچلىنىش مەزگىلى قىسقا، سوغۇققا چىداملىق، ئۆسۈشى كۈچلۈك، گۈل چېڭى كۆپ ھەم بېجىرىم، مېۋىسى كىچىك، تەكشى، غەيرىي مېۋە ئاز، مەھسۇلاتى يۇقىرى، سۈپىتى ياخشى سورتلار

تاللىنىدۇ؛ ② يېرىم تېزلىتىپ ئۆستۈرۈش؛ يېرىم تېزلىتىپ ئۆستۈرۈشتە چېچەك
 بخى كۆپ ھەم تولۇق مېۋىسىنىڭ شەكلى ياخشى، مەھسۇلاتى يۇقىرى سورتار تاللىد-
 نىدۇ؛ ③ ئوغۇتلاش: بۆلجۈرگەن ئوغۇت خالايدۇ. ئاساسى ئوغۇتقا ئورگانىك ئوغۇتنى
 يېتەرلىك بېرىش يۇقىرى مەھسۇلات ئېلىشنىڭ ئاساسى. ئادەتتە ھەر مو يەرگە بېرىد-
 لىدىغان قوتان ئوغۇتى 5000 كىلوگرامدىن كەم بولماسلىقى كېرەك. تولۇق چىرىد-
 تىلگەن توخۇ مايىقى بىرلىسە ئۈنۈمى تېخىمۇ ياخشى بولىدۇ. ئۇنىڭدىن باشقا ھەر مو-
 غا بىرلىككە ئوغۇتتىن 20 - 30 كىلوگرام بېرىش كېرەك. ئوغۇتنى پارنىك ئىچىگە
 تەكشى چېچىپ 30 سانتىمېتىر چوڭقۇرلۇقتا ئاغدۇرۇپ، تەكشى تىرىنلاپ ئاندىن قىر
 ئېلىش كېرەك. ئېرىق كەڭلىكى 35 سانتىمېتىر، قىر كەڭلىكى 55 سانتىمېتىر،
 قىر ئېگىزلىكى 20 سانتىمېتىر قىلىنىدۇ. ئەگەر تۇپراق بەك قۇرغاق بولسا مائىسە-
 نىڭ تۇتۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن، مائىسا كۆچۈرۈشتىن 5 - 6 كۈن ئاۋۋال
 سۇغىرىش كېرەك؛ ④ مائىسا كۆچۈرۈشتە تۇپراقنىڭ ئۈنۈمدارلىقى يۇقىرى، ئاساسى
 ئوغۇتى يېتەرلىك ياكى مائىسا تىمەن بولسا، مۇۋاپىق كېچىكتۈرۈپ كۆچۈرسە بولىدۇ،
 ئەكسىچە بولسا بالدۇرراق كۆچۈرۈپ، ئېگىز قىرغا ئىككى قۇر، قۇر ئارىلىقىنى 35
 سانتىمېتىر، تۇپ ئارىلىقىنى 15 - 20 سانتىمېتىر قىلىپ مائىسا كۆچۈرۈش كېرەك.
 ئادەتتە ھەر مو يەرگە 10 مىڭ تۇپ ئەتراپىدا مائىسا كۆچۈرۈلىدۇ. مائىسا كۆچۈرگەندە
 مائىسىنىڭ ئەگرى تەرىپىنى ئېرىق تەرەپكە قىلىپ كۆچۈرسە مېۋىسى ئىككى تەرەپكە
 بولۇپ ھاۋا ئۆتۈشۈشىگە ۋە يېغىشقا پايدىلىق بولىدۇ. مائىسىنىڭ تۇتۇش نىسبىتىنى
 يۇقىرى كۆتىرىش ئۈچۈن ھاۋا تۇتۇق كۈنى كۆچۈرۈش، ھاۋا ئوچۇق كۈنى سائەت
 ئۈچتىن كېيىن كۆچۈرۈش، كۆچۈرۈپ بولۇپلا ۋاقىتدا قاندۇرۇپ سۇغىرىش كېرەك. كې-
 يىنكى 2 - 3 كۈندە ئازراق سۇغىرىش كېرەك. مائىسا ئەسلىگە كەلگەندىن كېيىن قوشۇم-
 چە ئوغۇتلىماسلىق ۋە سۇغارماسلىق كېرەك، تۇپراق نەمخۇش بولسىلا بولىدۇ. چېچەك
 بىخىنىڭ بۆلۈنۈشىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن، ھەر مو يەرگە 10 كىلوگرام ئورپاننى
 سۇغىرىشقا بىرلەشتۈرۈپ بەرسە بولىدۇ، ئۇندىن كېيىن ھەر 5 - 7 كۈندە بىر قېتىم سۇ-
 غارسا بولىدۇ. ئۇنىڭدىن باشقا ياۋا ئوت - چۆپلەرنى ئوتاش، تۆۋەن تەرەپتىكى قىرى يو-
 پۇرماقلارنى ئۈزۈۋېتىش، ياندىن چىققان ياتما غولنى ئۈزۈۋېتىش كېرەك. ⑤ ئىسسىق-
 لىق ساقلاش ۋە كېيىنكى پەرۋىشى: ① ئىسسىقلىق ساقلاش: پارنىك سولياۋنىڭ يېپى-
 لىشى ئىسسىقلىق ساقلاشنىڭ باشلىنىشى، مۇۋاپىق ۋاقىتتا ئىسسىقلىقنى ساقلاش
 بۆلجۈرگەن ئۆستۈرۈشتىكى مۇھىم ھالقىلارنىڭ بىرى. تېزلىتىپ ئۆستۈرۈشتە مۇۋا-
 پىق ۋاقىتتا، يەنى بىرىنچى بخى بۆلۈنۈپ بولغاندىن كېيىن، بۆلجۈرگەن تىنچلىنىش
 مەزگىلىگە كىرىشتىن بۇرۇن ئىسسىقلىق ساقلاش كېرەك. ② تېمپېراتۇرىنى تەڭ-
 شەش: كۈندۈزى $28^{\circ}\text{C} - 30^{\circ}\text{C}$ تا ساقلاش، ئەڭ يۇقىرى بولغاندىمۇ 35°C تىن ئې-
 شىپ كەتمەسلىك كېرەك، كېچىسى $12^{\circ}\text{C} - 15^{\circ}\text{C}$ تا ساقلاش، ئەڭ تۆۋەن بولغاندىمۇ
 8°C تىن تۆۋەن بولماسلىق كېرەك. غۇنچىلاپ چېچەكلىگەن ۋاقىتتا كۈندۈزى 25°C

28°C تا، كېچىسى 8°C - 10°C تا، ساقلاش ئەڭ تۆۋەن بولغاندىمۇ 13°C تىن تۆۋەن بولماسلىق كېرەك، بولمىسا چېچىكى چېكىنىپ، ئاتلىق ۋە ئانىلىقنىڭ يېتىلىشى توسالغۇغا ئۇچرايدۇ. مېۋىسى يوغىناش ۋە پىشش مەزگىلىدە تېمپېراتۇرا تۆۋەنرەك بولسا مېۋىسى يوغان بولىدۇ، پىششى كېچىكىدۇ؛ تېمپېراتۇرا يۇقىرى بولسا بالدۇر پىشىدۇ، بىراق مېۋىسى كىچىك بولۇپ قالىدۇ. ئادەتتە كۈندۈزى 20°C - 25°C، كېچىسى 6°C - 8°C بولسا مۇۋاپىق بولىدۇ؛ ③ نەملىكنى تەڭشەش: ئادەتتە كى ئەھۋالدا، ھەر كۈنى چۈشنىڭ ئالدى - كەينىدە ھاۋا ئالماشتۇرۇش كېرەك. ھاۋا تۇتۇق، قار ياغقان كۈنلىرى پارنىك ئىچىنىڭ نەملىكى يۇقىرى بولغاچقا، نەملىكنى چىقىرىۋېتىش كېرەك، لېكىن بۇ چاغدا ئىسسىقلىقنى ساقلاش ئۈچۈن، چۈشتە قىسقا ۋاقىت ھاۋا ئالماشتۇرۇش كېرەك. ئادەتتە چېچەك چاڭلىشىش مەزگىلىدە نەملىك 40% - 60% بولۇشى، باشقا ۋاقىتتا 80% تىن تۆۋەن بولۇش كېرەك؛ ④ سولىۋا يۈيۈ يېپىش ئارقىلىق، تۇپراق تېمپېراتۇرىسىنى يۇقىرىلىتىپ، تۇپراقتىكى ئوغۇتلارنىڭ پارچىلىنىشىنى ئىلگىرى سۈرگىلى بولىدۇ ھەم سۇنىڭ پارلىنىشىنى ئازايتىپ، پارنىك ئىچىنىڭ نەملىكىنى تۆۋەنلىتىپ كېسەللىك، زىيانداش ھاشاراتلارنىڭ پەيدا بولۇشىنىڭ ئالدىنى ئالغىلى بولىدۇ؛ ⑤ گىبىرلىن بۆلجۈرگەننىڭ تىنچلىنىش مەزگىلىگە كىرىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش (تېزلىتىپ ئۆستۈرۈش) ۋە تىنچلىنىشىنى بۇزۇشنى ئىلگىرى سۈرۈش (بىرىم تېزلىتىپ ئۆستۈرۈش)، ھەم چېچەكنىڭ يېتىلىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش رولىنى ئوينايدۇ؛ ⑥ بۆلجۈرگەن سۇغا مايىل زىرائەت، پارنىققا سولىۋا ياپقاندىن كېيىن تېمپېراتۇرىسى يۇقىرى ئۆرلىدۇ. تۇپراق ۋە تۈپنىڭ پارلاندۇرۇشى كۆپ بولغاچقا، ئاسانلا سۈكەمچىلىك كۆرۈلىدۇ، شۇڭا ۋاقىتدا سۇ تولۇقلاش كېرەك. پارنىققا ۋە يەرگە سولىۋا يوپۇق يېپىشتىن بۇرۇن بىر قېتىم سۇغىرىش كېرەك، كېيىن ئەھۋالغا قارىتا مۇۋاپىق سۇغىرىپ تۇپراقنىڭ نەمخۇش ھالىتىنى ساقلاش كېرەك؛ ⑦ پۇتاش: ئادەتتە ئاساسى بىخىتىن باشقا، 2 - 3 تال تىمەن يان بىخىنى قالدۇرۇپ، كېسەللىك، ھاشارات زىيىنىغا ئۇچرىغان يوپۇرماق، قىرى يوپۇرماق ۋە ياتما غوللارنى ۋاقىتدا ئۈزۈۋېتىش ھەتتا كېيىنرەك ئېچىلغان كىچىك چېچەكلەرنى ئۈزۈۋېتىش كېرەك. قانچە مېۋە قالدۇرۇش سورتىنىڭ مېۋىلەش ئالاھىدىلىكى ۋە تۈپنىڭ قاۋۇللۇقىغا قاراپ بېكىتىلىدۇ. ئادەتتە بىرىنچى چېچەكتە 12 تال مېۋە، ئىككىنچى چېچەكتە يەتتە تال مېۋە قالدۇرسا بولىدۇ؛ ⑧ چاڭلاشتۇرۇش: پارنىك ئىچىدە تۆۋەن تېمپېراتۇرا ۋە نەملىك يۇقىرى، بورۇقلۇق ئاجىز بولۇش سەۋەبىدىن بۆلجۈرگەننىڭ چاڭلىشىشى ئېغىر توسالغۇغا ئۇچرايدۇ، شۇڭا سۇنىڭ چاڭلاشتۇرۇش كېرەك. ئەڭ ياخشىسى پارنىك ئىچىگە ھەرە قويۇپ بېرىش كېرەك. ئادەتتە ھەر بىر پارنىققا بىر ساندۇق ھەرە قويۇلسا بولىدۇ. ھەرە قويغاندا چاڭلىشىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن تېمپېراتۇرا، نەملىكنى مۇۋاپىق تەڭشەش كېرەك. پارنىك ئىچىنىڭ تېمپېراتۇرىسى 15°C - 25°C تا كونترول قىلسا بولىدۇ. بۆلجۈرگەن چېچەكلەشتىن 5 - 6 كۈن بۇرۇن ھەرە قويۇش، ھەرە قويۇشتىن 10 - 15 كۈن بۇرۇن كېسەللىك ھاشاراتلارنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈن دورا چېچىپ ھەرە قويۇپ بەرگەندە دورا چاماسلىق كېرەك. (03)

قاشقا بېدىنىڭ تۇپراق ئۈنۈمدارلىقىنى ئاشۇرۇشنىڭ رولى

پانگۈل ئوبۇل تۇرسۇنگۈل باۋۇدۇن

(قەشقەر يېزا ئىگىلىك تېخنىكومىدىن 844000)

1. قاشقا بىدە يېشىل ئوغۇت ئۆسۈملۈكى بولۇپ، تۇپراقتىكى ئورگانىك ماددا ۋە ئازوت ئېلېمېنتىنى ئاشۇرىدۇ. يېشىل ئوغۇت تەركىبىدە %15 ئورگانىك ماددا، %0.19 كالىي، %0.4 فوسفور بولىدۇ. كالتسىي، ماگنىي قاتارلىق مىكرو مىقدارلىق ئېلېمېنتلارنىمۇ كۆپەيتىدۇ.
2. تۇپراق قۇرۇلمىسىنى ياخشىلايدۇ. قاشقى بېدىنىڭ يىلتىزى تەرەققىي قىلغاچقا، تۇپراقنىڭ چوڭقۇر قاتلىمىدىكى ئوزۇقلۇق ئېلېمېنتلارنى سۈمۈرۈپ ئۈستۈنكى قاتلامدىكى ئوزۇقلۇق ماددىلارنى كۆپەيتىدۇ. قۇرغاقچىلىققا چىداملىق، تۇپراقنىڭ سۇ ساقلاش، ھاۋا ئالمىشىش شارائىتىنى ياخشىلاپ ئوزۇقلۇق ماددىلارنىڭ ئۆزگىرىشىنى تېزلىتىدۇ.
3. قاشقا بىدە تۇپراقنىڭ يالىنىپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئالىدۇ. ياۋا ئوت - چۆپىنىڭ ئۆسۈشىنى چەكلەيدۇ. سۇ، تۇپراقنىڭ ئېقىپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىپ قۇمنى تىزگىنلەيدۇ. ھاۋانى ساپلاشتۇرۇپ بۇلغىنىشىنىڭ ئالدىنى ئالىدۇ.
4. كېسەل ۋە زىيانداش ھاشارلارنىڭ ئالدىنى ئالىدۇ. يېشىل ئوغۇت ئۆسۈملۈكلىرىنىڭ يىلتىزى مىكرو ئورگانىزملار ئاجراتمىلىرىنىڭ كېسەل مىكروبلارنى تۇرمۇزلاش رولى بولىدۇ. مەسىلەن، بۇغداينىڭ چىرىش كېسەلى، كېۋەزنىڭ يىلتىزى چىرىش كېسەلى، ياڭيۇننىڭ زىدى كېسەلى قاتارلىقلارنىڭ يامراپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئالىدۇ. شۇڭا يېشىل ئوغۇت ئۆسۈملۈكلىرىنى تېرىپ ئۆستۈرۈش يېزا ئىگىلىكىدە يەردىن ئۈنۈملۈك پايدىلىنىش، ئوغۇت تولۇقلاش، ئۈنۈملۈك ئوزۇقلۇقلارنى كۆپەيتىش، ئوغۇت يېتىشمەسلىكىنى ھەل قىلىشتىكى مۇھىم تەدبىر بولۇپلا قالماستىن بەلكى چارۋىچىلىقنى راۋاجلاندۇرۇشتىمۇ مۇھىم رول ئوينايدۇ. (05)

كۈزگى بۇغداينى قايتا كۆكلەشتىن بۇرۇن قوشۇمچە ئوغۇتلاشتا دېققەت قىلىشقا تېگىشلىك نۇقتىلار

ئامانگۈل ھاشىم

(كۇچا ناھىيە ئىشغىلا بازارلىق دېھقانچىلىق تېخنىكا پونكىتىدىن 835000)

كۈزگى بۇغداينىڭ بىرلىك مەھسۇلاتى يۇقىرى كۆتۈرۈشتە ئەتىيازدا قايتا كۆكلەشتىن بۇرۇن قوشۇمچە ئوغۇتلاش ئىنتايىن مۇھىم. (1) قو- شۇمچە ئوغۇتلاش ۋاقتى مۇۋاپىق بولۇش كېرەك. كۈزگى بۇغداي ئېتىزنىڭ توغى 5 - 10 سانتىمېتىر ئېرىگەندە يەنى 2 - ئاينىڭ 10 - كۈنىدىن 25 - كۈنىگىچە ئوغۇتلاش ئەڭ مۇۋاپىق. چۈنكى ئەتىيازدا ھاۋا تېمپېراتۇ- رىسى مۇقىم بولمىغاچقا، ئوغۇتلاش ۋاقتى بەك بالدۇر بولۇپ كەتكەندە بۇغداي يىلتىزى ئېچىلىپ قېلىپ ئۇششۇك كۆرۈلۈپ ئۈنۈملۈك تۈپ سا- نغا كاپالەتلىك قىلغىلى بولمايدۇ. بەك كېچىكىپ ئوغۇتلىغاندا تۇپراق نەملىكى تۆۋەنلەپ كېتىپ، ئوغۇت تولۇق ئېرىپ بولالماي، ئوغۇت ئۈنۈمى تۆۋەن بولۇپ قالىدۇ؛ (2) ئوغۇتلاشتىن بۇرۇن تىرىنلاش كېرەك. توك ئىيات- قۇرۇپ بولغاندىن كېيىن مەھەللىۋى ئوغۇت بېرىش، توپا يېيىتىش قاتار- لىق مەشغۇلاتلارنى قىلىش لازىم. ئوغۇتلاشتىن بۇرۇن تىرىنلىمىسا ئوغۇت غازالغۇ، چاۋا - چاتقال، مەھەللىۋى ئوغۇت ئۈستىگە چۈشۈپ قېلىش ئەھۋاللىرى يۈز بېرىپ، ئوغۇت ئۈنۈمى تۆۋەنلەپ كېتىدۇ. تىرىنلىغاندا تۇپراق يۈزى تازىلىنىپ، تۇپراق نەملىكىنى ھەم ئوغۇت ئۈنۈمىنى يۇقىرى كۆتۈرگىلى بولىدۇ؛ (3) ئوغۇتلاشتا ئوغۇت تەركىبىگە ئالاھىدە دېققەت قى- لىش كېرەك. تۇپراق تەكشۈرۈش نەتىجىسىگە ئاساسەن تەكشىگەن ئوغۇت ياكى بۇغداي مەخسۇس ئوغۇتى ئىشلىتىش كېرەك. بۇ ئارقىلىق ئۈنۈملۈك تۈپ سانىنى كۆپەيتىپ ئاخىرقى مەزگىلىدىكى ئۈنۈملۈك باشقا كاپالەت- لىك قىلغىلى بولىدۇ؛ (4) ئوغۇتلاشتا ئوغۇت مىقدارى مۇۋاپىق بولۇش كېرەك. يەنى ھەر مو يەرنى 20~25 كىلوگرام ئوغۇت بىلەن ئوغۇتلاش لازىم. ئوغۇت مىقدارى بەك ئاز بولۇپ قالغاندا ئەتىيازدا قايتا كۆكلەش مەزگىلىدىكى ئوغۇتقا بولغان ئېھتىياجى قاندۇرۇلماي ئۆسۈپ يېتىلىش كېچىكىپ كېتىدۇ. ئوغۇت مىقدارى بەك كۆپ بولۇپ كەتكەندە بۇغداي ماي- سىسى سارغىيىپ كېتىش ئەھۋالى كۆرۈلىدۇ. شۇڭا ئوغۇتلاش مىقدارىغا ئالاھىدە دېققەت قىلىش كېرەك؛ (5) ئوغۇتلاشتا مەشغۇلات قائىدىسىگە دىق-

كۈزگى بۇغداينىڭ تۇنجى سۈيىگە بىرلەشتۈرۈپ قوشۇمچە ئوغۇتلاش ئۇسۇلى

نۇرنىسا تۇراب

(توقسۇ ناھىيە دېھقانچىلىق تېخنىكا كېڭەيتىش پونكىتىدىن 84400)
قوشۇمچە ئوغۇتلاش: (1) قوشۇمچە ئوغۇتلاشتا ئوغۇتلاش مەزگىلى،
 ئوغۇتلاش مىقدارى، ئوغۇت نىسبىتىگە ئالاھىدە دىققەت قىلىش كېرەك. ئە -
 تىيازدا تۇپراق قاتلىمىنىڭ توغى ئېرىگەندە، ھەر مو يەرگە 400 - 450
 كىلوگرام مەھسۇلات ئېلىش ئۈچۈن 8 - 10 كىلوگرام، 500 - 550
 كىلوگرام مەھسۇلات ئېلىش ئۈچۈن 10 - 15 كىلوگرام، 550 - 600
 كىلوگرام مەھسۇلات ئېلىش ئۈچۈن 20 - 25 كىلوگرام ئوريا (尿素)
 نى سيالكا بىلەن 3 - 5 سانتىمېتىر چوڭقۇرلۇقتا بەرسە، بۇغداي مائىسە -
 سىنىڭ قىشتىن بىخەتەر ئۆتۈش نىسبىتىنى يۇقىرى كۆتۈرگىلى ھەمدە
 بۇغداي مائىسىنى قايتا كۆكرىش مەزگىلىدە ئېھتىياجلىق ئوزۇقلۇق بە -
 لەن تەمىنلەشكە كاپالەتلىك قىلغىلى بولىدۇ. شۇنداق قىلغاندا ئۈنۈملۈك
 تۇپچىلەرنىڭ كۆپ بولۇشىنى قولغا كەلتۈرۈپ، يۇقىرى مەھسۇلات ئېلىش
 مەقسىتىگە يەتكىلى بولىدۇ. (2) بۇغداي مائىسىلىرى قايتا كۆكرىپ غول
 تارتىش مەزگىلىگە كىرگەندە ھەر مو يەرگە 1 - سۈيىگە بىرلەشتۈرۈپ،
 400 - 450 كىلوگرام مەھسۇلات ئېلىش ئۈچۈن 15 - 20 كىلوگرام،
 500 - 550 كىلوگرامغىچە مەھسۇلات ئېلىش ئۈچۈن 20 - 25 كىلو -
 گرام، 550 - 600 كىلوگرامغا مەھسۇلات ئېلىش ئۈچۈن 25 - 30 كىلو -
 گرام ئوريا بىلەن قوشۇمچە ئوغۇتلاپ سۇغارسا، مەھسۇلاتنى مۇقىم ئاشۇر -
 غىلى بولىدۇ.

2. سۇغىرىش: بۇغداينىڭ تۇنجى سۈيىنى قويۇشنىڭ ئەڭ ياخشى مەز -

قەت قىلىش كېرەك. سيالكىدا ئوغۇت بەرگەندە سيالكا دىسكىسىنى چو -
 قۇم بۇغداي قۇر ئارىلىقىغا توغرىلاپ، بۇغداي مائىسىنىڭ سيالكىدا زە -
 خىمىلىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ھەم مەشغۇلات قىلغۇچى ئېتىزدا قالايمىقان
 مېڭىپ قايتا كۆكلەشكە تەسىر يەتكۈزۈمەسلىكى كېرەك؛ (6) ئوغۇتلاشتا
 سيالكىنى مۇۋاپىق تەڭشەپ، ئوغۇتلاش چوڭقۇرلۇقى مۇۋاپىق بولۇشقا دىق -
 قەت قىلىش كېرەك. (05)

ئۈزۈمنى ئوغۇتقا بولغان ئېھتىياجغا ئاساسەن ئوغۇتلاش ئۇسۇلى

ماھنۇر ھەمدۇللا

(ئۈنۈم ناھىيەلىك يېزا ئىگىلىك رادىيو - تېلېۋىزىيە مەكتىپىدىن 843100)

ئادەتتە ھەر 1000 كىلوگرام ئۈزۈم ئىشلەپچىقىرىش ئۈچۈن، 12 كىلوگرام ئازوت، ئالتە كىلوگرام فوسفور، 14 كىلوگرام كالىي سەرپ بولىدۇ. يىللىق ئۆسۈش مەزگىلىدە، مېۋىلەشتىن ئىلگىرى ئازوت، فوسفور، كالىيغا بولغان ئېھتىياجى بىرقەدەر يۇقىرى بولىدۇ. بۇ ئوزۇقلۇقلار ئۈزۈم تېلىنىڭ بىخلىنىشى، يېڭى شاخلارنىڭ ئۆسۈشى ۋە چېچەكلەپ، مېۋىلەشكە سەرپ بولىدۇ. بۇ چاغدا بىر قىسىم ئوزۇقلۇق ئۈزۈم تېلىدا ساقلانغان ئوزۇقلۇقتىن كېلىدۇ. بىراق تۇپراقتىن سۈمۈرىدىغان ئوزۇقلۇق قى كۆپىيىدۇ. مېۋىسى چوڭىيىشتىن يىغىۋېلىش مەزگىلىگىچە، تۈپنىڭ ئازوت، فوسفور، كالىيىنى سۈمۈرۈشى يۇقىرى پەللىگە چىقىدۇ. بۇ چاغدا ئوغۇت بىلەن تەمىنلەش يېتەرلىك بولمىسا، ئۈزۈم مەھسۇلاتىغا ناھايىتى چوڭ تەسىر كۆرسىتىدۇ.

ئەگەر ئازوت كۆپ بېرىلىپ كەتسە مېۋە سۈپىتى ناچار، تەركىبىدىكى قەنت مىقدارى تۆۋەن بولۇپ، پىششى كېچىكىپ كېتىدۇ ھەمدە يېڭى شاخلارنىڭ يېتىلىشىگە پايدىسىز بولىدۇ. ئازوت، فوسفور، كالىيغا نىسبەتەن ئېيتقاندا، ئازوتقا ئېھتىياجى دەسلەپكى، ئوتتۇرا مەزگىلىدە بىرقەدەر كۆپ بولىدۇ. ئەمما ئوتتۇرا، كېيىنكى مەزگىلىدە، بولۇپمۇ چېچەكلەش، چاڭلىشىش، مېۋە تۇتۇش ۋە مېۋىسى چوڭىيىش مەزگىلىدە، فوسفور، كالىيغا بولغان ئېھتىياجى بىرقەدەر كۆپ بولىدۇ. ئەگەر بۇ ئېلېمېنتى كەم-چىل بولسا بىخلىنىش كېچىكىپ يېڭى يوپۇرماقلار قورۇلۇپ، مېۋىسى كىچىك بولۇپ قالىدۇ. ئۈزۈم تېلىنى قوشۇمچە ئوغۇتلاش مىقدارى ئومۇمىي ئوغۇتلاش مىقدارىنىڭ «40% ئەتراپىنى ئىگىلىشى كېرەك. ئۈچ قېتىمغا بۆلۈپ قوشۇم-

گىلى غول تارتىشنىڭ دەسلەپكى ۋە ئوتتۇرا مەزگىلى بولۇپ، بۇ مەزگىلدە بۇغداي تۇپچىلىرى قايتا كۆكرىش باسقۇچىنى ئاخىرلاشتۇرۇپ، تۈپلەپ غول تارتىشقا باشلايدۇ ھەمدە سۇ سەرپىياتىمۇ مۇناسىپ ئاشىدۇ. شۇڭا بۇ مەزگىلدە ھەر مو يەرنى 75 - 85 كۇب مېتىر سۇ بىلەن سۇغىرىشقا كاپا-لەتلىك قىلىش، كېيىنكى سۇغىرىشنى ئەمەلىي ئەھۋالغا ۋە سۇ شارائىتىغا قاراپ سۇغىرىش كېرەك. (05)

چە ئوغۇتلىغاندا، چېچەكلەشتىن ئىلگىرى، مېۋە چوڭىيىشىنىڭ دەسلەپكى مەزگىلى ۋە پىششىقتىن بىر ئاي ئىلگىرى ئوغۇتلاش لازىم. بەش قېتىمغا بۆلۈپ ئوغۇتلىغاندا، تۆۋەندىكىدەك ئوغۇتلاش كېرەك:

1. بىخلىنىشتىن ئىلگىرىكى ئوغۇتى ياكى بىخ ئوغۇتى: ئادەتتە بىخلىنىش-تىن 1 - 2 ھەپتە ئىلگىرى بېرىلسە مۇۋاپىق بولۇپ، ھەر موغا 15 كىلوگرام 45% لىك بىرىكمە ئوغۇت ياكى 5 - 10 كىلوگرام ئورپا بېرىلىدۇ.

2. نوتا ئوغۇتى ياكى شاخ ئوغۇتى: شاخلىرىنىڭ ئۆسۈشى يۇقىرى پەل-لىگە يېتىشتىن ئىلگىرى بېرىش كېرەك. بىخلانغاندىن كېيىن 20 كۈن ئەتراپىدا ھەر موغا 10 - 15 كىلوگرام، بىرىكمە ئوغۇت بېرىپ، ئۈزۈم تېلى-نىڭ تىمەن ئۆسۈشى ۋە چېچەكلەپ مېۋىلىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش لازىم.

3. مېۋە يوغىنىتىش ئوغۇتى ياكى مېۋە ساغلاملاشتۇرۇش ئوغۇتى: مېۋە تېز چوڭىيىش، يېڭى شاخلار داۋاملىق ئۆسۈش ۋە گۈل بىخنىڭ بۆلۈنۈشى-گە باشلاشتىكى ئوزۇقلۇققا بولغان ئېھتىياجىنى قاندۇرۇش ئۈچۈن، ھەر موغا 15 - 20 كىلوگرام 45% لىك بىرىكمە ئوغۇت ۋە 20 كىلوگرام كالىي خىلور بېرىش كېرەك.

4. رەڭ كىرگۈزۈش ئوغۇتى ياكى پىشش ئوغۇتى: بۇ خىل ئوغۇتنى مې-غىزى قېتىش مەزگىلىدە بەرسە مۇۋاپىق، ئادەتتە 20 - 30 كىلوگرام كا-لىي سۇفات بېرىلىدۇ. بۇ قېتىم بېرىلگەن ئوغۇت شىرنىلىك مېۋىنىڭ چوڭىيىشىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، قەنت مىقدارىنى يۇقىرىلىتىپ مېۋىگە رەڭ كىرگۈزىدۇ.

5. ساغلاملاشتۇرۇش ئوغۇتى: بۇ ئوغۇت مېۋىسى يىغىۋېلىنغاندىن كېيىن بېرىلىدۇ. مېۋە يىغىۋېلىنغاندىن كېيىن، ئۈزۈم تېلىنىڭ ئۆسۈشى كۈرۈ-نەرلىك ئاجىزلايدىغان بولغاچقا، يوپۇرماقلار بالدۇر تۆكۈلۈپ كېتىدۇ. ئۇ-نىڭدىن باشقا شاخلىرى ئۆسۈشنىڭ يۇقىرى پەللىسىگە ۋە يىلتىز تارتىش-نىڭ يۇقىرى پەللىسىگە چىقىدىغان بولغاچقا، ئوزۇقلۇقنى بىرقەدەر كۆپ تەلەپ قىلىدۇ. مۇشۇ مەزگىلدە ھەر موغا 15 - 20 كىلوگرام 45% لىك بىرىكمە ئوغۇت ياكى 10 كىلوگرام ئورپا بېرىش كېرەك.

ئۈزۈمنى يوپۇرماقتىن ئوغۇتلىسىمۇ ياخشى ئۈنۈمگە ئېرىشكىلى بولىدۇ. چېچەكلەشتىن ئىلگىرى ياكى مېۋە چوڭىيىشىنىڭ دەسلەپكى مەزگىل-دە 0.2% لىك دانىكا (硼肥) بەرگەندە، مېۋە تۇتۇش نىسبىتىنى يۇقىرى كۆتۈرۈپ، مېۋىنىڭ چوڭىيىشىنى ئىلگىرى سۈرگىلى بولىدۇ. مېۋىنىڭ چو-ڭىيىش مەزگىلىدە 0.2% لىك كالىي دى ھىدرو فوسفات بەرسىمۇ، مەھسۇلات ئاشۇرۇش ئۈنۈمىگە ئېرىشكىلى بولىدۇ. (05)

ئورۇنلارنى تەييارلاش ۋە ئورۇنلارنى تەييارلاش ئۇسۇلى

ئەخمەتجان جىللىل

(قىزىلسۇ ئوبلاستلىق دېھقانچىلىق ئىدارىسى يېزا ئىگىلىك مەھسۇلاتلىرىنىڭ سۈپەت بىخەتەرلىكىنى تەكشۈرۈپ ئۆلچەش مەركىزىدىن 845350)

ئوزۇقلۇق توپا تەييارلاش ئۇسۇلى: ئوزۇقلۇق توپىنى ياخشى تەييارلاش تىمەن مايسا، كۆچەت يېتىشتۈرۈشنىڭ ماددى ئاساسى، ئوزۇقلۇق توپا تەييارلاشتا نىسبەتلەشتۈرۈپ تەڭشەش، دېزىنېفېكسىيەلەش، تەييارلانغان توپىنى مايسا كاندۇكى ياكى مايسا قاچىسىغا تۆكۈپ قاندۇرۇپ سۇغىرىشتىن ئىبارەت ئۈچ تېخنىكىلىق ھالقىنى توغرا ئىگىلەش كېرەك.

1. ئوزۇقلۇق توپىسىنى نىسبەتلەشتۈرۈپ تەڭشەش: مۇنبەت، شورسىز، كۆكتات تېرىلمىغان ئېتىزنىڭ تاسقالغان توپىسىدىن تۆت ھەسسە، ئېزىپ تاسقالغان چىرىگەن قوي ياكى ئات، ئېشەك قىغىدىن تۆت ھەسسە، شورسىز يۇمشاق ئۆستەڭ قۇمىدىن ئىككى ھەسسە ئارىلاشتۇرۇپ، ھەر كۈب مېتىر ئوزۇقلۇق توپىغا 0.5 - 1.0 كىلوگرام 18% - 46% ئىككى ئاممونىيلىق فوسفات (磷酸二铵) تەكشى ئارىلاشتۇرۇلىدۇ. ئوزۇقلۇق توپىنى تېخىمۇ مۇنبەت تېخىمۇ ياخشى تەييارلاش ئۈچۈن، ئادەتتىكى توپا ئىشلەتمەي ئورمان قارا توپىسىدىن تۆت ھەسسە، قۇرۇتۇپ يۇمشىتىپ تاسقالغان تورق (草炭) دىن ئۈچ ھەسسە، يۇمشاق شورسىز ئۆستەڭ قۇمىدىن بىر ھەسسە تولۇق چىرىتىپ ئېزىپ يۇمشىتىپ تاسقالغان ئېغىل قىغىدىن ئىككى ھەسسە ئارىلاشتۇرۇپ، ھەر كۈب مېتىر ئوزۇقلۇق توپىغا 10 - 15 كىلوگرام توخۇ ياكى كەپتەر مايىقى، 0.5 كىلوگرام 18% - 46% لىك ئىككى ئاممونىيلىق فوسفات، 0.5 كىلوگرام 46% لىك ئورپا قاتارلىقنى ئارىلاشتۇرۇپ تەييارلىسا بولىدۇ.

2. ئوزۇقلۇق توپىنى دېزىنېفېكسىيەلەش: ئوزۇقلۇق توپا تەييارلىغاندىن كېيىن دېزىنېفېكسىيەلەپ كېسەللىك، زىيانداش ھاشاراتلارنى يوقىتىش كېرەك. دېزىنېفېكسىيەلەشتە تۆۋەندىكى ئىككى خىل ئۇسۇلنىڭ بىرىنى تاللاپ قوللانسا بولىدۇ. (1) 40% لىك فورمالىن (福尔马林) نى 100 ھەسسە سۇيۇلدۇرۇپ 100 ھەسسە سۇ قوشۇپ) دورا چېچىش ماشىنىسى ياكى كۆپ تۆشۈكلۈك چەينەك بىلەن توپا ئۆستىگە بىر تەرەپتىن پۈركۈپ بىر تەرەپتىن ئارىلاشتۇرۇپ تولۇق دېزىنېفېكسىيەلەپ بولغاندىن كېيىن،

سولياۋ يوپۇق بىلەن 5~7 كۈن مەھكەم چۆمكەپ ئاندىن يوپۇقنى ئېچىپ، توپىنى پات - پات ئارىلاشتۇرۇپ، 3 - 4 كۈن تۇرغۇزغاندىن كېيىن مايسا تەكشىگە ئىشلەتسە بولىدۇ ياكى زىنپ (代森锌) بىلەن تىرىزىمان (代森锰锌) نىڭ بىرىنى تاللاپ 200 - 300 ھەسسە سۈيۈلدۈرۈپ، ھەر كۈب مېتىر ئوزۇقلۇق توپىغا 15 - 20 كىلوگرام دورا سۈيۈقلۈكىنى بىر تەرەپتىن پۈركۈپ بىر تەرەپتىن ئارىلاشتۇرۇپ، 24 سائەت تۇرغۇزغاندىن كېيىن مايسا تەكشى لازىم. (2) بىۋاسىتە دورا ئارىلاشتۇرۇش: ھەر كۈب مېتىر ئوزۇقلۇق توپىغا 100 گىرام باۋستىن (多菌灵) ياكى 200 گىرام داكونىل (百菌清) تەييارلاپ، توپا، قۇم، ئوغۇتلارنى ئارىلاشتۇرۇشقا بىرلەشتۈرۈپ تەكشى چېچىپ ئارىلاشتۇرۇش كېرەك. تۇپراقسىز مايسا يېتىشتۈرىدىغان ئۆستۈرۈش ماددىسىنى تەييارلاش ئۇسۇلى: تۇپراقسىز مايسا يېتىشتۈرۈش - تە، ئوزۇقلۇق توپا ئورنىغا ئالاھىدە تەييارلانغان يىلتىز تارتقۇزىدىغان ئاساسىي ماددا تەييارلىنىدۇ. بۇ خىل ئۆستۈرۈش ماددىسى ھەرقايسى جايلاردا ئۆزىدىن چىقىدىغان كېرەكسىز ماددىلارغا قاراپ مۇۋاپىق تەڭشەپ تەييارلىنىدۇ. رايونىمىزدا كۆپىنچە پاكىز يۇيۇپ ئېزىپ تازىلاپ يۇمشىتىلغان كۆمۈر داشقىلى، موگو قالدۇقى، ئېچىتقۇدىن چىققان كېرەكسىز قالدۇق، چىگىت پوستى، ھەرە كېپىكى، يىرىك قۇم، خىمىيەۋى ئوغۇت قاتارلىقلار ئارىلاشتۇرۇپ تەييارلىنىدۇ، تورق، چىگىت پوستى، يىرىك قۇم، كۆمۈر داشقىلى قاتارلىقلارنىڭ ھەر بىرىدىن بىر ھەسسە، تورقتىن ئىككى ھەسسە، ھەرە كېپىكىدىن ئىككى ھەسسە، يىرىك قۇمدىن بىر ھەسسە ئېلىپ تەكشى ئارىلاشتۇرۇپ، باشقا تەركىبلەرنى قوشۇپ تەييارلىسا بولىدۇ. يەنە ھەر كۈب مېتىر ئاساسىي ماددىغا 0.5~1 كىلوگرام ئورپا، 0.5~1.5 كىلوگرام 18% - 46% لىك ئىككى ئاممونىيلىق فوسفات ئۆلچەم بويىچە قوشۇلىدۇ. بۇنىڭدا تورقنى قۇرۇتۇپ ئېزىپ يۇمشىتىپ تاسقا، كۆمۈر داشقىلىنى بىر قانچە قېتىم يۇيۇپ قۇرۇتۇپ يانچىپ تاسقا، قۇم شورسىز بولۇش تەلەپ قىلىنىدۇ. ئۆستۈرۈش ماددىسى تەييارلىنىپ بولغاندىن كېيىن، يۇقىرىقى ئىككى خىل ئۇسۇلنىڭ بىرىنى تاللاپ دېزىنېفىكسىيەلەپ مايسا تەكشىگە تەييارلىنىدۇ. (05)

ئاساسىي ئورۇننىڭ زىرائەتلىك قارمىقلىرىغا كىرەك

ئىلجان مەمەت ئىسمائىل سۇلايمان
(قەشقەر يېزا ئىگىلىك مەكتىپىدىن 844002)

زىرائەتلەر ئۆسۈپ يېتىلىش جەريانىدا مەلۇم خىل ئوزۇقلۇققا تەلپىنى
ناھايىتى كۈچلۈك بولىدۇ. ئەگەر شۇ خىل ئوزۇقلۇققا بولغان تەلپىنى قاندۇرۇل
مىسا، زىرائەتنىڭ ئۆسۈپ يېتىلىشى توسالغۇغا ئۇچرايدۇ. بۇ مەزگىل
ئۆتكۈزۈۋېتىلسە، كېيىن كۆپلەپ ئوزۇقلۇق تولۇقلىغان تەقدىردىمۇ ئۈنۈ
مى ياخشى بولمايدۇ، بۇ مەزگىل زىرائەتنىڭ ئوزۇقلۇققا سەزگۈر مەزگىلى
دېيىلىدۇ. زىرائەتلەرنىڭ ئوزۇقلۇققا سەزگۈر مەزگىلى ئادەتتە ئۆسۈشنىڭ
دەسلەپكى مەزگىلىگە توغرا كېلىدۇ.

كۆپىنچە زىرائەتلەرنىڭ فوسفورغا بولغان سەزگۈر مەزگىلى مايسا مەز
گىلىدە، يەنى ئۇرۇقتىن ئوزۇقلىنىشتىن تۇپراقتىن ئوزۇقلىنىشقا ئۆتۈ
تۈۋاتقان ۋاقىتتا بولىدۇ. بۇ مەزگىلدە زىرائەتلەرنىڭ ئۇرۇقى ئىچىدە
ساقلىغان فوسفور ماددىسى تۈگىگەن ياكى ئاز قالغان بولىدۇ، ئەمما يىل
تىز تېخى ئاجىز بولغاچقا، قوبۇل قىلىدىغان ئوزۇقلۇق دائىرىسى ۋە قوبۇل
قىلىش ئىقتىدارى نىسبەتەن ئاجىز بولىدۇ. ئەگەر بۇ مەزگىلدە تۇپراق
تەركىبىدە تېز ئۈنۈم بېرىدىغان فوسفور كەمچىل بولسا يۇمران مايسىلار
نىڭ ئۆسۈشى توسالغۇغا ئۇچرايدۇ. تەتقىقاتلارغا ئاساسلانغاندا، كېۋەز ما
سىسى ئۈنۈپ 10 - 20 كۈنگىچە، كۆممىقوناق ئۈنۈپ بىر ھەپتە ئەتراپىدا،
شال بۇغداي ئۈنۈپ ئۈچ تال يوپۇرماق چىقارغاندا، قىچا مايسىسى 3 - 5 تال
يوپۇرماق چىقارغاندا فوسفورغا سەزگۈر بولىدۇ. ئادەتتىكى زىرائەتلەرنىڭ
فوسفورغا سەزگۈر مەزگىلى يۇمران مايسا مەزگىلىدە بولىدىغانلىقى ھەمدە
فوسفورنىڭ تۇپراقتىكى يۆتكىلىشچانلىقىنىڭ تۆۋەن بولغانلىقى، ئاسان
توراقلىشىۋالدىغانلىقى ھەمدە فوسفورنىڭ ئۆسۈملۈكلەر تېنىدە قايتا
پايدىلىنىدىغانلىقىدەك ئالاھىدىكىگە ئاساسەن، فوسفورلۇق ئوغۇتنى ئاسا
سى ئوغۇت قىلىپ ئىشلىتىش كېرەك. فوسفورلۇق ئوغۇت يېتەرلىك بېر

شاخ - شۈمبىنى تېز سۈرئەتتە ئېچىتىپ قۇرغاق رايونلاردا ئۆسۈملۈك ئۆسۈملۈك

مەھمۇد غېنى مەمتلى ئابابەكرى
(قىزىلسۇ ئوبلاستلىق دېھقانچىلىق ئىدارىسىدىن 845350)

شاخ - شۈمبىنى تېز سۈرئەتتە ئېچىتىپ ئېتىزغا قايتۇرۇش تېخنىكىسى دېگىنىمىز، شاخ - شۈمبىنى تېز سۈرئەتتە ئېچىتىش دورىسى (速腐剂) دىن پايدىلىنىپ، شاخ - شۈمبىنى ئەلا سۈپەتلىك بىيو ئورگانىك ئوغۇتقا ئايلاندۇرۇپ، ئېتىزغا قايتۇرىدىغان يۇقىرى ئۈنۈملۈك ئۆسۈملۈك ئىبارەت. شاخ - شۈمبىنى ئېتىزغا قايتۇرۇپ، كەڭ كۆلەمدە يېشىل ئوغۇت تېرىش ئورگانىك ئوغۇتنى كۆپ ئىشلىتىش ئارقىلىق، تۇپراقنىڭ ئۆسۈملۈكلىكىنى ئاشۇرۇپ، مەھسۇلات مىقدارى ۋە سۈپىتىنى يۇقىرى كۆتۈرۈپ بولىدۇ.

شاخ - شۈمبىنى دۆۋىلەپ نەمدەپ تېز سۈرئەتتە ئېچىتىش ئۇسۇلى نۆۋەتتە رايونىمىزدا بىرقەدەر كەڭ قوللىنىۋاتقان ئۇسۇل بولۇپ، ئاساسلىقى ھاۋا كىلىماتى قۇرغاق رايونلاردا قوللىنىلىدۇ. شاخ - شۈمبىنى دۆۋىلەپ

رىلمىسە تۇپراقتىكى تېز ئۆسۈملۈك فوسفور كەمچىل بولغاندا، ئەڭ ياخشى ئاز مىقداردا تېز ئۆسۈملۈك فوسفورلۇق ئوغۇتنى ئۇرۇق ئوغۇتى قىلىپ ئىشلىتىش كېرەك. زىرائەتلەر يۇمران مايسا مەزگىلىدە ئازوتقا سەزگۈر بولىدۇ، ئەمما ئۇنىڭ فوسفورغا بولغان سەزگۈر مەزگىلىدىن كىچىك رەك كۆرۈلىدۇ. مەسىلەن، كۈزگى بۇغداينىڭ ئازوتقا سەزگۈر مەزگىلى تۈپلىشىنىڭ دەسلەپىدە كۆرۈلىدۇ، بۇ ۋاقىتتا ئەگەر ئازوت يېتىشمەسە ئاز تۈپلىنىپ، ھەر مو يەردىكى باشاق سانى تۆۋەنلەپ كېتىدۇ، كېيىن ھەرقانچە ئوغۇت بەرگەن بىلەنمۇ باشاق سانى ئاز بولغاچقا، مو بېشى مەھسۇلاتىغا ئېغىر تەسىر يېتىدۇ. شۇڭا ئىشلەپچىقىرىش ئەمەلىيىتى جەريانىدا ئوتتۇرا ۋە تۆۋەن مەھسۇلاتلىق ئېتىزلارغا ئازوتلۇق ئوغۇتلارنى تۇپراققا ياكى ئۇرۇققا ئارىلاشتۇرۇپ بەرسە ئۈنۈمى ياخشى بولىدۇ. (05)

نەمدەپ تېز سۈرئەتتە ئېچىتىش ئۇسۇلىنى قوللانغاندا تۆۋەندىكى بىرنەچچە نۇقتىغا دىققەت قىلىش كېرەك:

1. چىرىتىش دورىسىنى تەكشى ئارىلاشتۇرۇپ، يېتەرلىك نەمدەپ، ھىم يېپىپ شاخ - شۇمبىنىڭ تولۇق چىرىشىگە كاپالەتلىك قىلىش كېرەك. بۇنىڭدا يېتەرلىك نەمدەش بولسا، شاخ - شۇمبا ئېغىرلىقىنىڭ 1.8 ھەس - سىسچىلىك مىقداردا سۇ قوشۇپ، شاخ - شۇمبا تەركىبىدىكى سۇ مىقدار - رىنى %65 كە يەتكۈزۈشنى كۆرسىتىدۇ. ھىم يېپىشتىكى مەقسەت بولسا، ئىسسىقلىقنى ساقلاپ، سۇنىڭ پارغا ئايلىنىشىنى ۋە ئوزۇقلۇقنىڭ خوراپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىشتىن ئىبارەت. شاخ - شۇمبىنى دۆۋىلەپ نەمدەپ تېز سۈرئەتتە ئېچىتىش جەريانىدا، مىكرو ئورگانىزمىلار ئوكسىگېنغا ئېھتىياج بولىدۇ. شۇڭلاشقا بۇ جەرياندا ئۇستىگە يېيىتىلغان توپىنى بەك - مۇ قېلىن يېيىتۈۋەتمەسلىك ھەمدە دەسسەپ چىڭدىۋەتمەسلىك كېرەك.

2. تېز چىرىتىش دورىسى ئارىلاشتۇرۇپ دۆۋىلەنگەن دۈملىمە ئوغۇتنى ئۇزاق مۇددەت ساقلاشقا بولمايدۇ، چوقۇم ئىككى يىل ئىچىدە ئىشلىتىپ بولۇش كېرەك. تېز چىرىتىش دورىسىنىڭ ئۈنۈملۈك مۇددىتى ئادەتتە ئىككى يىل بولۇپ، ئەڭ ياخشىسى ۋاقتىدا ئىشلىتىش كېرەك. ساقلىغاندا خىمىيەۋى ئوغۇت ياكى دېھقانچىلىق دورىلىرى قويۇلغان ئامبار ئىچىدە ساقلاشقا بولمايدۇ.

3. شاخ - شۇمبا دۆۋىسىنى ۋاقتىدا ئاغدۇرۇش كېرەك. شاخ - شۇمبا دۆۋىسىنىڭ تېمپېراتۇرىسى ئۆرلەپ 60°C - 70°C قا يەتكەندە، شاخ - شۇمبا دۆۋىدىسىكى تېز چىرىتىش دورىسىنىڭ نەپەسلىنىشى تېز بولغانلىقتىن، قىسمەن ئوكسىگېن كەملىكىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ. شۇڭا شاخ - شۇمبا دۆۋىسىنى ۋاقتىدا ئاغدۇرۇپ، تەكشى چىرىتىشكە كاپالەتلىك قىلىش كېرەك. ئەگەر قىسمەن سۇ كەملىك ھەۋالى كۆرۈلسە، دەرھال تۆشۈك ئېچىپ سۇ تو - لۇقلاپ، 2 - 3 قېتىم ئۆرۈش كېرەك. مۇشۇنداق قىلغاندا 40 - 50 كۈندىن كېيىن شاخ - شۇمبىلار ئەلا سۈپەتلىك ئورگانىك ئوغۇتقا ئايلىنىدۇ. (05)

جىلانغا دېھقانچىلىق زىرائەتلىرىنى كىرىشتۈرۈپ تېرىش تېخنىكىسى

ئىسرائىل ياسىن

(ئاقسۇ شەھەرلىك ئورمانچىلىق تېخنىكا كېڭەيتىش پونكىتىدىن 843000)

ھۆرنىساقىز ئەمەت

(ئاقسۇ شەھەرلىك ئايكۆل بازارلىق يېزا ئىگىلىك ئۈنۈپەر سال مۇلازىمەت مەركىزىدىن)

1. كۆچەت تىكىشتىن بۇرۇنقى تەييارلىق: (1) يەر تەييارلاش: قۇمساڭ ئەت تۇپراقنى تاللاپ، كۆچەت تىكىشتىن بۇرۇن مەھەللىۋى ئوغۇت بىلەن ئوغۇتلاپ، قاندۇرۇپ سوغىرىپ تۇپراق نەملىكىگە كاپالەتلىك قىلىش كېرەك. يەر تاۋلاشقاندا، بىر قېتىم چوڭقۇر ئاغدۇرۇپ تەكشىلەپ، كۆچەت تىكىدىغان يەرنى تەييارلاش كېرەك؛ (2) سورت تاللاش: ئاساسلىق ئۆستۈرۈلىدىغان سورتلاردىن سۈر چىلان، ئارغىماق چىلان (جۈززاۋ) قىشلىق چىلان (دۇڭ زاۋ) قاتارلىقلار بار؛ (3) كۆچەت تىكىش: ① كۆچەت ئېگىزلىكى 80 سانتىمېتىردىن يۇقىرى، يىلتىز بوغۇزى دېيىمىتىرى بىر ساندىمېتىرغا يەتكەن، ئۇلانغان ئورنى تولۇق تۇتاشقان، ئۇلاقتىن چىققان نۆسسى پىشىپ ياغاچلاشقان، زەخمىلەنمىگەن، قۇرۇپ كەتمىگەن، يىلتىزى تولۇق تەرەققى قىلغان، سورتى ساپ، كېسەللىك، ھاشارات زىيىنىغا ئۇچرىمىغان كۆچەتلەر تاللاپ ئىشلىتىلىدۇ. ② ئاۋۋال چۆنەك تارتىپ، ئۇنىڭ ئىچىگە ئورەك كولىنىدۇ. چۆنەك ئىچىنىڭ ئۈستى كەڭلىكى 1.2 مېتىر، ئاستى كەڭلىكى 80 سانتىمېتىر، چوڭقۇرلۇقى ۋە ئىككى ياندىكى قىرنىڭ ئۈستى كەڭلىكى 30 سانتىمېتىر قىلىنىدۇ. ئورەكنىڭ كەڭلىكى، ئۈزۈندىلىكى ۋە چوڭقۇرلۇقىنى 80 سانتىمېتىر قىلىپ، ئورەك ئاستىغا 30 سانتىمېتىر قېلىنلىقتا ئورگانىك ئوغۇت ئارىلاشتۇرۇلغان پىششىق توپا يىتىپ، ئۈستىگە 20 سانتىمېتىر توپا تۆكۈپ، ئۇنىڭ ئۈستىدىكى 30 سانتىمېتىر قىسمىغا كۈن كۆرگەن ئەت توپا بىلەن كۆچەت تىكىلىدۇ. كۆچەتنى تىكىپ كۆمگەندە ئەسلىدىكى كۆمۈلۈش ئورنى بىلەن ئوخشاش چوڭقۇرلۇقتا كۆمۈش، تىكىپ بولغاندىن كېيىن ۋاقتىدا سۇغىرىش ھەممە 3 - 5 كۈندىن كېيىن، سولىۋا يوپۇق يېپىش كېرەك؛ ③ چىلان بىلەن زىرائەت كىرىشتۈرۈپ ئۆستۈرگەندە تۈپ، قۇر ئارىلىقى 4×5 مېتىر (ھەر موغا 110 تۈپ) 6×2 (ھەر موغا 56 تۈپ) بولسا بولىدۇ ياكى زىچ تىكىپ پاكارلاشتۇرۇپ ئۆستۈرۈشتە تۈپ، قۇر ئارىلىقى 2×5 مېتىر (ھەر موغا 222 تۈپ) تىكىلىدۇ. قۇر ئارىلىقى تۆت مېتىر، ئالتە مېتىر بولغانلىرىغا، كېۋەز، بۇغداي، قوغۇن - تاۋۇز قاتارلىق زىرائەتلەرنى تېرىسا بولىدۇ. قۇر ئارىلىقى ئىككى مېتىر بولغانلىرىغا زىرە، پۇرچاق، قىزىلچا قاتارلىق زىرائەتلەرنى تېرىسا بولىدۇ؛ ④ كۆچەت تىكىش مەزگىلى ئادەتتە چىلان

كېيىنرەك بىخ سۈرىدىغان بولغاچقا كېچىكتۈرۈپ تىكسە (4 - ئاينىڭ 10 - كۈنىدىن 20 - كۈنىگىچە) ئەڭ مۇۋاپىق بولىدۇ.

2. چىلانغا كىرىشتۈرۈپ تېرىلىدىغان زىرائەتلەرنى تاللاش: (1) كېۋەز:

① كېۋەز سورتىنى تاللاش: كېسەللىك، زىيانداش ھاشاراتكە چىداملىق، ماسلىشىشچانلىقى كۈچلۈك، چىلگە سورتلارنى تاللاش لازىم. شىمالىي شىنجاڭدا «شىنجاڭ قۇرۇقلۇق كېۋىزى - 9، 10، 11، 12»،

«جۇڭگو كېۋىزى - 24» (中棉 24 号) قاتارلىق سورتلارنى، جەنۇبىي شىنجاڭدا «جۇڭگو كېۋىزى - 35، 41، 43»، «شىنجاڭ قۇرۇقلۇق كېۋىزى - 26» قاتارلىق سورتلارنى تېرىسا بولىدۇ. ئۇرۇق تاللىغاندا چوڭ -

كىچىكلىكى ئوخشاش، مېغىزى توق، تولۇق پىشقان، پارىراق، ئۈنۈپ چىقىشى 85% تىن يۇقىرى، ساپلىقى 95% تىن يۇقىرى، سۈتەركىبى تولۇق بولغان ئۇرۇقلارنى تاللاش لازىم. ② كېۋەز تېرىش مەزگىلى ۋە ۋاقتى شۇ

يەرنىڭ بەش مىللىمېتىر چوڭقۇرلۇقتىكى تۇپراق تېمپېراتۇرىسى مۇقىم 14°C - 15°C بولغاندا كېۋەز تېرىش ماشىنىسى بىلەن تېرىسا بولىدۇ. ئا -

دەتتە 4 - ئاينىڭ 10 - كۈنىدىن 25 - كۈنىگىچە تېرىلىدۇ. ③ كېۋەز ئۈنۈپ چىققاندىن كېيىنكى پەرۋىشى: مایسا تەخمىنەن 7 - 10 كۈنىگىچە ئۈنۈپ چىقىدۇ. مایسا تۆت يوپۇرماقلىق بولغاندا دەرھال مایسا بەلگىلەپ،

چوڭ، تىمەن مایسلارنى قالدۇرۇپ ئاجىز، كېسەللەنگەن مایسلارنى يۈلۈۋېتىش، ئامال بار بىر ئۇۋىغا بىر تۈپ مایسا قالدۇرۇش كېرەك. مایسا كام ئۈۋىدا ئىككى تۈپ مایسا قالدۇرسىمۇ بولىدۇ. مایسا بەلگىلەش ئاخىرلاش -

قاندا تۇپراقنى 15 سانتىمېتىر چوڭقۇرلۇقتا چاغلاپ يۈمىشتىش كېرەك؛ (2) زىرە سورتىنى تاللاش: ئادەتتە شاخلىنىشى كۈچلۈك، مول ھوسۇللۇق، كېسەللىك، ھاشارات زىيىنىغا چىداملىق چىلگە سورتلارنى تاللاش كېرەك. ئۇرۇقلارنى تاللىغاندا مېغىزى توق، رەڭگى قېنىق، پارىراق، كېسەللىك، ھاشارات زىيىنىغا ئۇچرىمىغان ئۇرۇقلارنى ئادەم كۈچىدىن پايدىلىنىپ تاللاپ، ئارىلاشما ماددىلارنى ئىلغىۋېتىپ تېرىشتىن بۇرۇن سىنىڭ سۇلفات (硫酸锌) ئېرىتمىسىگە چىلاپ، ئاندىن تېرىش كېرەك. ئادەتتە 4 - ئاينىڭ

1 - كۈنىدىن 25 - كۈنىگىچە تېرىسا بولىدۇ؛ (4) قوغۇن - تاۋۇز: مول ھوسۇل بېرىدىغان، سۈپىتى ياخشى، ناقولاي شارائىتقا چىدامچانلىقى كۈچ -

لۈك كېسەللىك، ھاشارات زىيىنىغا چىداملىق، ئىستېمالچىلار ياقتۇرۇپ ئىستېمال قىلىدىغان سورتلارنى تاللاش كېرەك. نۆۋەتتە رايونىمىزدا قوغۇن سورتلىرىدىن «جىن مى - 10» (金密 10 号)، «ئالتۇن سۈمرۈك» (金凤凰)

«سېرىق شاپاق 9818»، (黄皮 9818)، ئاساسلىق تاۋۇز سورتلىرىدىن «شىيەن 9 - 9» (西研 9 号)، «يىلىشاھىي» (伊丽莎白)، «شىنجاڭ تاۋۇزى» (新疆西瓜)

كۆپ ئۆستۈرۈلۈۋاتىدۇ. ئۇرۇق تاللىغاندا، مېغىزى توق، رەڭگى قېنىق، تولۇق پىشقان، پارقىراق، كېسەللىك، ھاشارات زىيىنىغا ئۇچرىمىغان ساپ ئۇرۇقلارنى تاللاپ تېرىش لازىم. ئادەتتە 4 - ئاينىڭ 25 - كۈنىگىچە تېرىلىدۇ؛ ④ بۇغداي: تۈپلىنىشى كۈچلۈك، مەھسۇلاتى يۇقىرى، كېسەللىك، ھاشارات زىيىنىغا چىداملىقى كۈچلۈك سورتلارنى تاللاش كېرەك. ئۇرۇق تاللىغاندا دېنى توق، رەڭگى قېنىق، تولۇق پىشقان، پارقىراق، كېسەللىك، ھاشارات زىيىنىغا ئۇچرىمىغان ئۇرۇقلارنى تاللاش كېرەك. تېرىشتىن بۇرۇن سىنىك سۇلفات ئېرىتمىسىگە چىلاپ سالقىن جايدا قۇرۇتۇپ، ئاندىن تېرىش كېرەك.

3. چىلان بىلەن كىرىشتۈرۈپ تېرىلغان زىرائەتلەرنىڭ پەرۋىشى: (1) سۇغىرىش: چىلان بىلەن كىرىشتۈرۈپ تېرىلغان زىرائەتلەرگە بىر يىلدا 3 - 5 قېتىم سۇغىرىلىدۇ. ئەگەر تۇپراق قۇملۇق ياكى قۇمساڭ تۇپراق بولسا ئەھۋالغا قاراپ سۇغىرىش قېتىم سانىنى كۆپەيتسە بولىدۇ. چىلان چېچەكلەشتىن ئىلگىرى زىرائەتلەر ۋە كۆچەتنى قاندۇرۇپ سۇغىرىپ، چېچەكلەش مەزگىلىدە چىلان چېچىكى تۈكۈلۈشتىن ساقلىنىش ئۈچۈن كۆپ سۇغارماسلىق كېرەك، ھەر قېتىم سۇغىرىشتىن كېيىن ئوت - چۆپ - لەرنىڭ ئۆسۈش ئەھۋالىغا قاراپ، بىر قېتىم چاغلاپ يۈمىشتىلىدۇ ھەم ئوت - چۆپ يوقىتىلىدۇ؛ (2) ئوغۇتلاش: مەھەللىۋى ئوغۇت بىلەن ئوغۇتلاش ئاساس قىلىنىدۇ. ھەر يىلى ئەتىيازدا كۆچەت تىكىپ، زىرائەت تېرىشتىن بۇرۇن ھەرمۇ يەرگە 3000 - 4000 كىلوگرام مەھەللىۋى ئوغۇت بېرىلىدۇ. شۇنىڭغا بىرلەشتۈرۈپ كۆچەت كىرىشتۈرۈپ تېرىلغان زىرائەتلەر بىلەن ئوغۇت ئەھۋالىغا قاراپ قەرەللىك ھالدا مۇۋاپىق مىقداردا خىمىيەۋى ئوغۇت (ئورپا 30 - 40 كىلوگرام ۋە بىرىكمە ئوغۇت 20 - 30 كىلوگرام) ۋە يوپۇرماق ئوغۇتى (كالىي دى ھىدرو فوسفات) قوشۇمچە بېرىلىدۇ. چىلان كۆچىتىگە خىمىيەۋى ئوغۇت بېرىشتە دەرەخ تاجىسىنىڭ سىرتقى قىسمىنى ئاساس قىلىپ، ئۆرەك كولاپ ئوغۇت بېرىلىدۇ. ئوغۇتنى كۆچەت تۈۋىگە يېقىن بېرىپ قويۇشتىن ساقلىنىش لازىم؛ (3) چىلان دەرىخىنى ئاسراش: ئېتىز - ئېرىق ئىشلەپچىقىرىش مەشغۇلاتى جەريانىدا (يەر ھەيدەش، سۈرەم سېلىش، ئوغۇتلاش ۋە تېرىقچىلىق قىلىش) كۆچەتنى زەخمىلەندۈرۈشتىن ساقلىنىپ كۆچەتنىڭ ساغلام ئۆسۈشىگە كاپالەتلىك قىلىش كېرەك؛ (4) چىلان دەرىخىنى چاتاش: دەرەخ تاجىسىنىڭ تەكشى چوڭىيىشىنى ئىشقا ئاشۇرۇپ، تەكشى مېۋىلىتىپ، يۇقىرى ھوسۇل ئېلىش ھەم ئۆسۈش بىلەن مېۋىلەشنى تەڭپۇڭلاشتۇرۇشتىن ئىبارەت. چىلان كۆچىتىنى ئادەتتە قىش ۋە يازدا ئىككى قېتىم چاتىلىدۇ، جەنۇبىي شىنجاڭدا قىشلىق چاتاش 2 - ئاينىڭ ئاخىرىدىن 3 - ئاينىڭ باشلىرىغىچە، شىمالدا

لى شىنجاڭدا قىشلىق چاتاش 3 - ئاينىڭ ئاخىرىدىن 4 - ئاينىڭ باشلىدۇ. رىغچە، يازلىق چاتاش 5 - ئاينىڭ ئاخىرىدىن 7 - ئاينىڭ ئاخىرىغىچە ئېلىپ بېرىلىدۇ. كۆچەت تىكپ بولغاندىن كېيىن، غول ئېگىزلىكىنى 40 - 60 سانتىمىتىر قىلىپ غول بەلگىلەش كېرەك. 1 - 5 يىلغىچە ئا - ساسلىقى شاخ يېتىشتۈرۈلىدۇ، ئاجىز شاخلارنى كېسىۋېتىش، كۈچلۈك ئاساسىي شاخلارنى تەربىيەلەش، مېۋە شاخلىرىنى يېتىلدۈرۈش، بىرىنچى قەۋەت شاخ گۈرۈپپىسىنى ھاسىل قىلىپ، ئارتۇقچە شاخلارنى شالاڭلىتىش كېرەك. 3 - يىلى ئاساسىي غولدىن 1.2 مېتىر ئەتراپىدا كېسىپ ئىككى - چى قەۋەت شاخ گۈرۈپپىسى يېتىلدۈرۈلىدۇ. ئاساسىي شاخلارنى 30 - 50 سانتىمىتىر ئورنىدىن كېسىپ يان شاخ ۋە ئانا مېۋە شاخلىرى يېتىلدۈرۈلىدۇ. ئانا مېۋە شېخىدىن ئۆسۈپ چىقىدىغان نوتىلارنى تىزگىنلەپ، پىلانلىق يېتىشتۈرۈلىدىغان شاخلاردىن باشقىسى ئېلىپ تاشلىنىدۇ.

4. كېسەللىك، زىيانداش ھاشاراتنىڭ ئالدىنى ئېلىش - يوقىتىش: چىلان بىلەن كىرىشتۈرۈپ تېرىلغان زىرائەتلەرگە 5 - ئاينىڭ ئوتتۇرىسىدىن باشلاپ، كۆك پىت، قىزىل ئۆمۈچۈكنىڭ ئالدىنى ئېلىش يوقىتىش ئۈچۈن، ئى - مىداكلورد (吡虫啉)، كانا ئۆلتۈرۈش دورىسىنى 2000 - 3000 ھەسسە سۇ - يۆلدۈرۈلۈپ چېچىش، بىر خىل دورىنى ئۇدا چېچىشتىن ساقلىنىش كېرەك.

5. چىلان دەرىخىنى قىشتىن ئۆتكۈزۈش: (1) دەرخ غولىغا ئاقارتقۇچ سۈرتۈش: دەرخ غولىغا ھەر يىلى 11 - ئايدا ئاقارتقۇچ سۇيۇقلۇق سۈرۈلىدۇ. ئاقارتقۇچ سۇيۇقلۇق بىر كىلوگرام ئاش تۇزى، بىر كىلوگرام ھايۋانات يېغى، 12 كىلوگرام ھاك، 30 كىلوگرام سۇ ئارىلاشتۇرۇپ تەييارلىنىدۇ (ھايۋانات مېيى قايناق سۇدا ئېرىتىپ قوشۇلىدۇ). دەرخ غولىنى ئاقارتىش ئارقىلىق بىر قېتىم كېسەللىك، زىيانداش ھاشاراتلارنىڭ ئالدىنى ئېلىپ، ئەتىياز پەسلى قوۋزاق يېرىلىشنىڭ ھەم توشقان، چارۋىلارنىڭ غا - جىلاپ زىيان سېلىشنىڭ ئالدىنى ئالغىلى بولىدۇ؛ (2) دەرخ غولىنىڭ يەر يۈ - زىدىن 40 سانتىمىتىر ئېگىزلىكتىكى ئورنىغا پالاڭ يۆگەش ئارقىلىق قىشتا توڭلاپ قېلىشنىڭ ۋە توشقان غاجىلاپ كېتىشنىڭ ئالدى ئېلىنىدۇ. (3) ئەتە - ياز پەسلىدە كۆچەتنىڭ سۇسىزلىنىپ قۇرۇپ كېتىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈن، كۈزدە ۋاقتىدا توك يانقۇزۇش كېرەك. (03)

ياڭاق كۆچمىسى يېتىشتۈرۈشتىكى مۇھىم نۇقتىلار

ئايگۈل نىياز

(يەكەن ناھىيە تومۇستەڭ يېزىلىق ئورمانچىلىق پونكىتىدىن 844100)

1. كۆچەتخانا يېرىنى تاللاش: كۆچەت يېتىشتۈرۈش ئۈچۈن، تۇپراق سۈپىتى ياخشى، مۇنبەت تۇپراقنى تاللاش كېرەك. ياڭاق كۆچمىسى يېتىش-تۈرىدىغان كۆچەتخانا يېرى سۇغىرىشقا ۋە پەرۋىش قىلىشقا قولايلىق بولۇشى، تۇپراق سۈپىتى بىرقەدەر ياخشى، يەر ئاستى سۇ ئورنى بىرقەدەر تۆۋەن بولۇشى كېرەك.

2. تېرىش ۋاقتى: تۇپراقنىڭ توڭى ئېرىگەندىن كېيىن، يەنى 3 - ئاي - نىڭ ئاخىرىدىن 4 - ئاينىڭ باشلىرىغىچە تېرىسا بولىدۇ. تېرىشتىن بۇرۇن ياڭاق ئۇرۇقىنى بىخاندۇرۇش كېرەك. كونكرېتنى ئۇسۇلى تۆۋەندىكىچە: ئۇرۇقلۇق ياڭاقنى 7 - 8 كۈن سۇغا چىلاش ھەم ھەر كۈنى بىر قېتىم سۈيىنى ئالماشتۇرۇش كېرەك. ئۆي سىرتىغا كىۋادرات شەكىلدە چوڭقۇرلۇقىنى 50 - 60 سانتىمېتىر، ئوزۇنلۇقىنى ۋە كەڭلىكىنى ياڭاق ئۇرۇقىدىن ئىككى قېتىمغا ئاساسەن بەلگىلەپ ئورەك كولاپ، ئورەك تېگىگە 15 سانتىمېتىر قېلىنلىقتا ئۆستەڭ قۇمى يېيىتقاندىن كېيىن، قۇمنىڭ ئۈستىگە بىر قەۋەت 6 - 7 سانتىمېتىر قېلىنلىقتا سۇغا چىلانغان ياڭاق ئۇرۇقىنى يېيىتىپ، ئۈستىگە 10 سانتىمېتىر قېلىنلىقتا، ئۆستەڭ قۇمى يېيىتىش ھەمدە كەچتە پاخال بىلەن ئوراپ قويۇش كېرەك. كۆپ قىسىم ئۇرۇقلۇق ياڭاقنىڭ ئېغىزى يېرىلغاندا تېرىسا بولىدۇ.

3. تېرىش ئۇسۇلى: ئوتتۇرىچە تۈپ، قۇر ئارىلىقى 20×60 سانتىمېتىر قىلىپ، ھەر موغا 90 - 100 كىلوگرام ئۇرۇقلۇق ياڭاق تېرىپ، ئۇرۇق ئۈستىگە ئۇرۇق قېلىنلىقىنىڭ ئىككى ھەسسىسىچىلىك قېلىنلىقتا، يەنى 4 - 5 سانتىمېتىر قېلىنلىقتا توپا يېيىتىش كېرەك. (03)

بادام كۆچمىسى پىتىشتۈرۈش تېخنىكىسى

باشاگۈل ئەمەت

(يەكەن ناھىيە گۈلباغ يېزىلىق ئورمانچىلىق بونكىتىدىن 841000)

1. ئۇلاق ئاستى يېتىشتۈرۈش: تىمەن ئۆسكەن، مەھسۇلاتى يۇقىرى ئانا دەرىخىدىن، مېغىزى توق، ياخشى پىشقان ئۇرۇقلارنى تاللاپ يىغىۋېلىپ، مېۋە پوستىنى ئاقلاپ سالقىن جايدا قۇرۇتۇپ، ھاۋا ئۆتۈشۈپ تۈردىدىغان ئورۇندا ساقلاش لازىم. ئۇلاق ئاستى يېتىشتۈرۈشتە شاپتۇل بادام، تاش بادام، يەرلىك شاپتۇل ئۇرۇقىمۇ تېرىلىدۇ. ئۇرۇقنىڭ ساپلىقى چوقۇم %95 تىن يۇقىرى بولۇشى كېرەك. شۇنداق بولغاندا بىخلىنىش نىسبىتى %90 يۇقىرى بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلغىلى بولىدۇ.

2. ئۇرۇقنى بىر تەرەپ قىلىش: (1) ئۇرۇقنى كۈزدە تېرىپ كۆچەت يېتىشتۈرۈش: ئۇرۇقنى كۈزدە تېرىپ كۆچەت يېتىشتۈرۈشتە تەييارلانغان ئۇرۇقنى سوغۇق سۇغا چىلاپ (چىلاش ۋاقتى يۇمشاق پوستلۇق سۈرۈنلارنى بىر كۈن، نېپىز پوستلۇق، ئوتتۇرا پوستلۇق سۈرۈنلارنى ئىككى كۈن، قېلىن پوستلۇق سۈرۈنلارنى 3 - 5 كۈنگىچە) ھەر 24 سائەتتە بىر قېتىم سۈيىنى ئالماشتۇرۇپ، لەيلەپ چىققان پېچەك ئۇرۇقلارنى سۈزۈپ ئېلىۋېتىش كېرەك. (2) ئۇرۇقنى ئەتىيازدا تېرىپ كۆچەت يېتىشتۈرۈش: ئەتىيازدا يازدا ئۇرۇقنى تېرىپ كۆچەت يېتىشتۈرۈشتە ئۇرۇق بىلەن نەم ئۆستەڭ قۇمىنى 1:3 نىسبەت بويىچە (بىر ئۇلۇش ئۇرۇققا ئۈچ ئۇلۇش قۇم) ئا-رىلاشتۇرۇلىدۇ، نەملىكى قول بىلەن قۇمنى سىقىپ قويۇپ بەرسە چېچىدەلىپ كەتمىگۈدەك دەرىجىدە بولسا مۇۋاپىق، ئۇرۇقنى قەۋەتلەپ بىر تەرەپ قىلىش ۋاقتى 70 - 80 كۈن، قۇم بىلەن ئارىلاشتۇرۇپ قەۋەتلەپ ئۇرۇقنىڭ نەملىك تېمپېراتۇرىسى 0°C - 7°C بولسا ئەڭ مۇۋاپىق، ھاۋا كىلىماتى ۋە ئورەك ۋە ئورەك ئىچىنىڭ نەملىك ئەھۋالىغا قاراپ ئۇرۇقلارنىڭ ئاستى - ئۈستىنى داۋاملىق ئارىلاشتۇرۇپ، ئۇرۇقنىڭ بىخلىنىش ئەھۋالىغا قاراپ، $1/3$ قىسىم ئۇرۇق ئاجرىغاندىن كېيىن دەرھال تېرىش كېرەك.

3. كۆچەتخانا يېرىنى تاللاش: كۆچەتخانا يېرىنى تاللىغاندا سۇغدىرىش شارائىتى ياخشى، تېرىلغۇ تۇپراق قاتلىمى قېلىن، شورسىز، مۇنبەت تۇپراقلىق يەرلەر تاللىنىدۇ. ھەر مو يەرگە چىرىگەن ئېغىل ئوغۇتىدىن 4 - 5 مىڭ كىلوگرام، فوسفورلۇق ئوغۇتنى 50 كىلوگرام ئارىلاشتۇرۇپ ئوغۇتلاپ سۇغىرىلىدۇ. يەرنى 30 سانتىمېتىر چوڭقۇرلۇقتا ئاغدۇرۇپ تەكشى تۈزلەپ سولياۋ يوپۇق يېپىلىدۇ.

4. تېرىش: (1) تېرىش مىقدارى ھەر موغا بادام ئۇرۇقى 40 - 50 كىلوگىرام، شاپتۇل ئۇرۇقى ھەر موغا 120 - 150 كىلوگىرام تېرىلىدۇ، تېرىش چوڭقۇرلۇقى 5 - 8 سانتىمېتىر، تۈپ ئارىلىقى 7.5 سانتىمېتىر قۇر ئارىلىقى 30 سانتىمېتىر قىلىنىدۇ. ئۇرۇق تېرىلىپ بولغاندىن كېيىن دەرھال توڭ ياقۇزۇلىدۇ؛ (2) تېرىش ۋاقتى: ئۇرۇقنى كۈزدە تېرىدغاندا يەر توڭلاشتىن بۇرۇن يەنى 11 - ئاينىڭ 5 - كۈنىگىچە تېرىسا مۇۋاپىق. ئەتىيازدا تېرىغاندا توڭ ئېرىپ تېمپېراتۇرا 15°C قا يەتكەندە (4 - ئاينىڭ باش، ئوتتۇرىلىرى) قۇم بىلەن ئارىلاشتۇرۇپ قەۋەتلەپ بىر تەرەپ قىلىنغان ئۇرۇق تېرىلىدۇ. تېرىپ بولغاندىن كېيىن ئۈستىگە توپا تۆكۈپ چىڭداپ قايتا سۇ قويۇلىدۇ.

5. يەرۈشى: مايسا ئۈنۈپ 4 - 5 سانتىمېتىرغا يەتكەندە تۈپ ئارىلىدىكىنى 10 - 12 سانتىمېتىر قىلىپ مايسا بەلگىلەش كېرەك، ھەر مودا قالادۇرۇلغان كۆچەت 8000 - 10000 تۈپ ئەتراپىدا بولسا بولىدۇ. قۇر بويىچە تاقلاپ تۈپ بەلگىلەنگەندە تىمەن مايسىلارنى قالدۇرۇپ، ئاجىز مايسىلارنى تاقلاش كېرەك. كۆچەتنىڭ مەزگىلىدىكى سۇ، ئوغۇت پەرۋىشىنى كۈچەيتىش كېرەك. ئادەتتە ھەر 15 كۈندە بىر قېتىم سۇغىرىشقا بىرلەش-تۈرۈپ تۇپراقنى بوشتىش، ئوتنى ئوتاش كېرەك. كۆچەت 2 - 3 قېتىم ئوغۇتلىنىدۇ، 1 - قېتىم كۆچەت ئېگىزلىكى 10 سانتىمېتىرغا يەتكەندە، ھەر موغا 5 - 10 كىلوگىرام فوسفورلۇق ئوغۇت بىلەن ئورپا بىرلەش-تۈرۈپ بېرىش كېرەك. 2 - قېتىم كۆچەت ئېگىزلىكى 20 - 25 ساندىمېتىرغا يەتكەندە، ھەر موغا 25 كىلوگىرام فوسفورلۇق ئوغۇت بىلەن بەش كىلوگىرام ئورپا بىرلەشتۈرۈپ بېرىش كېرەك. كۆچەت ئېگىزلىكى 40 - 50 سانتىمېتىرغا يەتكەندە، ئۈچىنى ئۈزۈش بىلەن بىرگە يىلتىز بوغۇزدىن 20 سانتىمېتىر ئارىلىقتىكى بىخلارنى يىمىرۈپتىش، كۆچەتنىڭ دىيامېتىرى 0.6 - 0.8 مىللىمېتىرغا يەتكەندە ئۇلاش لازىم.

6. كۆچەتنى ئۇلاش: تىمەن ئۆسكەن كېسەللىك، ھاشارات زىيىنىغا ئۇچرىمىغان، مەھسۇلاتى يۇقىرى، سورتلۇق ئانا دەرەخنىڭ ئوتتۇرا قىسمىدىكى بىر يىللىق شاخلارنى كېسىۋېلىپ ئۇلاق ئۈستى قىلىپ، ۋاقتىدا ئۇلاش كېرەك. قىشلىق چاتاشقا بىرلەشتۈرۈپ كېلەر يىلى ئەتىيازدا ئۇلاشقا ئىشلىتىلىدىغان نوتلارنى كېسىۋېلىپ 50 تالنى بىر باغلام قىلىپ سورتىنىڭ نامى يېزىلغان كارتا ئېسىپ، 0°C لۇق مۇز سېلىنغان گەمدە ساقلاپ 2 - يىلى ئۇلاشقا ئىشلىتىش لازىم.

7. ئۇلاش ۋاقتى ۋە ئۇسۇلى: (1) ئۇلاش ۋاقتىنىڭ ۋە ئىشلەتكەن ئۇلاق ئۈستىنىڭ ئوخشىماسلىقىغا ئاساسەن، بىخ ئۇلاق ۋە شاخ ئۇلاش كېرەك. ① بىخ ئۇلاق: ياز پەسلىدىكى بىخ ئۇلاق: 6 - ئاينىڭ باشلىرىدىن ئاخىرىغىچە شۇ يىلى يېتىشتۈرۈلگەن كۆچەتلەرگە قارىتا ئېلىپ بېرىلىدۇ. ئۇلاپ 8 - 10 كۈنگىچە تۇنۇش نىسبىتى تەكشۈرۈپ تۇتىغانلىرى تو - لۇقلاپ ئۇلاش كېرەك؛ ② كۈزلۈك بىخ ئۇلاق 7 - ئاينىڭ ئاخىرىدىن 8 - ئاينىڭ ئاخىرلىرىغىچە شۇ يىلى يېتىشتۈرۈلگەن كۆچەتلەرگە قارىتا ئېلىپ بېرىلىدۇ كېلەر يىلى ئەتىيازدا ئۇلاق ئۈستى كېسىلىپ، بىخلىنىشى ئىل - گىرى سۈرۈلىدۇ. بىخ ئۇلاق T شەكىللىك بىخ ئۇلاق ۋە ياغاچ قىسمىنى قوشۇپ ئېلىنىدىغان بىخ ئۇلاق دەپ ئىككىگە بۆلۈنىدۇ؛ ③ شاخ ئۇلاق: شاخ ئۇلاق ئۇلاش ئۇسۇلىنىڭ ئوخشاش بولماسلىقىغا ئاساسەن تىل ئۇلاق ۋە يارما ئۇلاق دەپ ئىككىگە بۆلۈنىدۇ. ئاساسلىقى 3 - ئاينىڭ بېشىدىن 4 - ئاينىڭ ئوتتۇرىلىرىغىچە ئېلىپ بېرىلىدۇ.

8. پەرۋىشى: كۆچەتلەر ئۇلىنىپ يەتتە كۈندىن كېيىن ئۇلاقنىڭ تۇ - تۇش نىسبىتى تەكشۈرۈلۈپ كۆزدە تۇتىغان كۆچەتلەر قايتىدىن تولۇقلاپ ئۇلىنىدۇ. كۆچەتلەر ئۇلىنىپ 15 - 20 كۈن ئىچىدە ئەي بولۇشى ئاساسەن بېكىتىلىپ بولىدۇ. بۇ ۋاقىتتا تېڭىقنى بوشىتىپ، ئۇلانغان ئورۇننىڭ ئۈستى قىسمىدىن ئىككى سانتىمېتىر قالدۇرۇپ قالغان قىسمى كېسىۋېتىل - لىدۇ. تولۇقلاپ ئۇلاپ 5 - 7 كۈن ئۆتكەندىن كېيىن ئۇلانغان ئورۇننىڭ ئۈست - تى قىسمىدىن 0.5 - 1 سانتىمېتىر ئارىلىق قالدۇرۇپ قالغان قىسمى كېسىد - ۋېتىلىدۇ، 2 - 3 قېتىم بىخ يىمىرىلىدۇ. ئۇلاق تېڭىقنى بوشاتقاندىن كېيىن ھەر 15 كۈندە بىر قېتىم سۇغىرىش، تۇپرىقنى چاغللاپ يوقىتىش ۋە ئوت ئو - تاشقا بىرلەشتۈرۈلۈپ ئوغۇتلاش لازىم. ئادەتتە ھەر مو يەر 5 - 10 كىلوگرام فوسفورلۇق ئوغۇت ۋە ئورپا 3 - 4 قېتىم ئوغۇتلىنىدۇ. شۇنىڭغا بىرلەشتۈ - رۈپ 3 - ئايدىن بۇرۇن ھەر 15 كۈندە بىر قېتىم %0.3 لىك ئورپا بىلەن %0.3 لىك كالىي دى ھىدرو فوسفاتنى ئۇدا ئىككى قېتىم چېچىش، 8 - ئاينىڭ ئاخىرى 9 - ئاينىڭ باشلىرىدا سۇ، ئوغۇتنى كونترول قىلىش كې - رەك. كېسەللىك، زىيانداش ھاساراتتىن مۇداپىئە كۆرۈپ كۆك پىت ۋە ئاق توزان كېسىلىنى ئالدىنى ئېلىش - يوقىتىش كېرەك. (03)

ھەر خىل باھىجى ئالار دەرىھقاننى چاتاش ئىسسىقلىقى

گۈلشات توختىمۇش

(ئاقچى ناھىيەلىك ئورمانچىلىق پونكىتىدىن 843500)

1. كۆچەتنى شەكىلگە كەلتۈرۈپ چاتاش: 1 - 3 يىللىق دەرىھنى شەكىلگە كەلتۈرۈپ چاتاش ئارقىلىق دەرىھنىڭ ئىچكى قىسمى ئېچىلىدۇ ھەم شاخلار پىلانلىق ھالدا يېتىشتۈرۈلىدۇ. (1) كۆچەتنىڭ 1 - يىلىدىكى پەرۋىشى: كۆچەت تىكىلىپ شۇ يىلى 1 - 3 ئاساسىي شاخ تەربىيەلىنىدۇ. ئۈنىڭدىن باشقا، ئۈچىنى ئۈزۈپ شاخلارنىڭ بەك ئۈزىراپ ئىنچىكە ئۆسۈ - شىدىن ساقلىنسا يان شاخ چىقىرىپ بالدۇر مېۋىگە كىرگۈزگىلى بولى؛ (2) كۆچەتلەرنىڭ 2 - يىلىدىكى پەرۋىشى: كۆچەت تىكىلىپ 2 - يىلى ئەتىيازدا چاتىغان ياكى كۈزدە كۆمۈشتىن بۇرۇن چاتىغان جاينىڭ ئاستىدىن چىققان قوش بىخلار، يېقىن بىخلارنىڭ كېرەكسىزلىرىنى ئېلىۋېتىپ، ئورنى ۋە يۆنىلىشى ياخشى بىخلارنى قالدۇرۇپ، ئوزۇقلۇقنى مەركەزلەشتۈرۈپ ياخشى بولغان دەرىھ شەكلىنىڭ شەكىللىنىشى تېزلىتىلىدۇ. ئادەتتە ھەر بىر ئا - ساسىي شاختىن ئۈچ ئەتراپىدا شاخ تەربىيەلىسە بولىدۇ. 2 - يىلى بۇ شاخلارنى 80 - 100 سانتىمېتىر ئۆستۈرۈش ھەمدە ئاساسىي شاخلارنىڭ سانىنى كۆپەيتىپ، ئۆلچەملىك تەربىيەلەش ئاساس قىلىنىدۇ؛ (3) كۆچەت - نىڭ 3 - يىلىدىكى پەرۋىشى: 3 - يىلى ئاساسىي شاخلارنى كەسمەي قويۇپ بېرىپ، چىچەك بىخلىرىنى شەكىللەندۈرۈپ، كېيىنكى يىلى مېۋىلەشكە ئاساس سېلىنىدۇ. ئەگەر باشقۇرۇش ياخشى بولمىسا شاخلارنىڭ يېتىلىشى ياخشى بولماي 4 - 5 يىلدىن كېيىن، ئاندىن مېۋە بېرىدۇ، شۇڭا باشقۇ - رۇشنى كۈچەيتىش كېرەك. ئانارنى بالدۇر مېۋىگە كىرگۈزۈش ئۈچۈن ئا - ساسىي شاخلار ئارا بوشلۇقنى ئېچىش، بەك كىچىك، بەك زىچ شاخلارنى شالاڭلىتىش، بارلىق ئوتتۇرا، كىچىك شاخلارنى قويۇپ بېرىپ ئۈنىڭدىكى كېسەللىك ۋە زىيانداش ھاشاراتلارنىڭ ئالدىنى ئېلىش، يوپۇرماقلارنىڭ بالدۇر تۆكۈلۈشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش كېرەك.

2. دەسلەپكى مېۋە بېرىش مەزگىلىدىكى چاتاش: 4 - 10 يىللىق دەرخ تاجىسىنىڭ كېڭىيىشى ۋە شاخ گۈرۈپپىلىرىنىڭ شەكىللىنىشى بىرقەدەر تېز بولىدۇ. ئەگەر باشقۇرۇش ئىنچىكە بولسا، بىر تۈپ ئاناردا 100 دانە، ئوتتۇراھال، كىچىك شاخ گۈرۈپپىسىدا 100 دانە مېۋە چۈشۈپ، تۈپ بېشى مەھسۇلاتى 30 - 50 كىلوگرام، مو بېشى مەھسۇلاتى 3000 - 5000 كىلوگرامغا يېتىدۇ. مول ھوسۇل ئېلىش ئۈچۈن ئاساسىي شاخلارنى تارقاقلاشتۇرۇپ، دەرخ تاجىسىنى شالاڭلىتىپ، يورۇقلۇق شارائىتىنى ياخشىلاپ، شاخلارنى قويۇپ بېرىپ، چېچەك بىخلىرىنىڭ شەكىللىنىشىنى تېزلىتىش كېرەك. بۇ مەزگىلدە چېچەك، مېۋىنى ساقلاپ قېلىش ۋە شالاڭلىتىش، كېسەللىك ۋە زىيانداش ھاساراتلارنىڭ ئالدىنى ئېلىش، ئوغۇتلاش، سۇغىرىشنى كۈچەيتىش قاتارلىق ئۈنۈم بېرىش تەدبىرلەرنى قوللىنىش مۇھىم. چۈنكى كۈز پەسلىدىكى بىر قېتىم چاتاشقىلا تايىنىپ، سۈپەتلىك، يۇقىرى مەھسۇلات ئېلىش مەقسىتىگە يەتكىلى بولمايدۇ.

3. كۆپ مېۋىلەش مەزگىلىدە چاتاش: ئانار دەرىخى ئادەتتە 10 - 20 يىللىق دەرخنىڭ تاجىسى ئەڭ چوڭ، شاخ گۈرۈپپىسى ئەڭ كۆپ بو- لۇپ، مەھسۇلاتى 3000 - 4000 كىلوگرامغا يېتىدۇ. بۇ مەقسەتكە يېتىش ئۈچۈن يەنىلا چاتاش جەريانىدا ئۆسۈش بىلەن مېۋىلەش ئوتتۇرىسىدىكى مۇناسىۋەتنى ياخشى كونترول قىلىشقا توغرا كېلىدۇ. (1) مېۋە شاخ نىسبەتىنى كونترول قىلىش: چاتاش ئارقىلىق مېۋە شاخ بىلەن ئوزۇقلۇق شاخ ئوتتۇرىسىدىكى نىسبەتنى 15 - 1:5 كە يەتكۈزگەندە دەرختە يېتەرلىك يوپۇرماق كۆلىمى ھاسىل قىلىنىپ، مېۋىنى يېتەرلىك ئوزۇقلۇق بىلەن تەمىنلەپ، مەھسۇلاتنى يۇقىرى كۆتۈرگىلى بولىدۇ. يەنى چېچەك بىخلىرىنىڭ شەكىللىنىشىنى نۇر بىرىكتۈرۈش (فوتوسىنتېز) مەھسۇلاتى بىلەن تەمىنلەپ، 2 - يىلى داۋاملىق مول ھوسۇل ئالغىلى بولىدۇ. قالغان ئوزۇقلۇقلارنى بىخ، شاخ، يىلتىز، غول قاتارلىق ئەزالىرىدا ساقلاپ، ئەتىيازدا بىخلىنىش ۋە يىلتىزنىڭ كېڭىيىشىگە ئىشلىتىلىدۇ. (2) ئۆسۈشنى

كونترول قىلىش: چاتاش، ئوغۇتلاش، سۇغىرىش ئارقىلىق نوتىلارنىڭ ئۆسۈشىنى ئىلگىرى سۈرگىلى بولىدۇ. ئادەتتە نوتىلار 30 - 50 سانتىمېتىر ئىچىدە ئۆسۈپ، 50 سانتىمېتىردىن ئېشىپ كەتسە باراقسان ئۆسكەن بولىدۇ. 30 سانتىمېتىردىن تۆۋەن بولسا ئۆسۈشى ئاجىز بولغان بولىدۇ. باراقسان ياكى ھەددىدىن ئارتۇق باراقسان ئۆسكەندە (80 - 100 سانتىمېتىر) قىسقا شاخلار، غۇچمەك يوپۇرماقلىق شاخلار ۋە مېۋە شاخلار ئاز بولىدۇ. ئۆسۈشى ئاجىز بولسا غۇچمەك يوپۇرماقلىق شاخلار، قىسقا شاخلار، چېچەك بىخى كۆپ بولۇپ، چېچەكلەپ ھەددىدىن ئارتۇق كۆپ مېۋىلەپ، ھەربىر مېۋىگە توغرا كېلىدىغان يوپۇرماق كۆلىمى كىچىكلەيدۇ. بۇنىڭ بىلەن مېۋە ئوزۇقلۇق يېتىشمەسلىك سەۋەبىدىن چوڭىيالمىدۇ. شۇنىڭدەك بىر يىل كۆپ مېۋە بېرىش، بىر يىل ئاز مېۋە بېرىش ھادىسى كېلىپ چىقىدۇ. مېۋە بەرگەن يىلى مېۋىنىڭ سۈپىتى ياخشى بولمايدۇ. شۇڭا ئانارنى كۆپ مېۋىلەش مەزگىلىدە چاتاش كېرەك؛ (3) چېچەك، مېۋىسىنى شالاڭلىتىش: چېچەك، مېۋىنى شالاڭلىتىشنى چىڭ تۇتۇش، ھەربىر مېۋىگە توغرا كېلىدىغان يوپۇرماق كۆلىمى (5 - 15 تال نوتىنىڭ يوپۇرماق سانى) نى كاپالەتلەندۈرۈپ، شۇ يىللىق ئەلا سۈپەتلىك، يۇقىرى مەھسۇلاتقا ئېرىشكىلى ھەم 2 - يىلدىكى مەھسۇلاتقا كاپالەتلىك قىلغىلى بولىدۇ. چېچەك مىقدارى ئاز يىللىرى، بولۇپمۇ نورمال چېچەك ئاز، مېۋىلەش نىسبىتى تۆۋەن بولغاندا، چېچەك، مېۋىنى ساقلاپ قېلىش ناھايىتى مۇھىم. مەسىلەن، چېچەك مەزگىلىدە بور ئېلىمىنى پۈرگۈش، ھەسەل ھەرىسى بېقىش، چېچەكتىن بۇرۇن ۋە كېيىن قوشۇمچە ئوغۇتلاش، چېكىنگەن چېچەكلەرنى ئېلىۋېتىش كېرەك.

4. قېرىغان ئانار دەرەخنى چاتاش: 20 يىلدىن ئاشقان دەرەخلەر يىلمۇيىل يۇقىرى مەھسۇلات بەرگەن سەۋەبلىك دەرەخ تېنىدە ساقلانغان ئوزۇقلۇقلارنى كۆپ مىقداردا سەرپ قىلغاچقا، يىلتىز ئۇزۇن مۇددەت ئۆتۈپ

زۇقلۇق يېتىشمەسلىك ۋە زور مىقداردا ئۆلۈش ھالىتىدە تۇرىدۇ. يەر ئۈس-تى قىسمىدىكى شاخ، يوپۇرماقلارمۇ يىلتىزنىڭ ئوزۇقلۇق ۋە سۇ سۈمۈرۈ-شى ئازىيىش سەۋەبىدىن بارغانچە ئاجىزلايدۇ، شاخلارنىڭ ئۆسۈشى 20 سانتىمېتىردىن تۆۋەن بولىدۇ. بەزى شاخلار قۇرۇيدۇ. يېتىلمىگەن چېچەك-لەرنىڭ سانى كۆپىيىپ، مەھسۇلاتى كۆرۈنەرلىك تۆۋەنلەيدۇ. مانا بۇ مەزگىل دەرەخلەرنىڭ قېرىغان مەزگىلى بولىدۇ. قېرىغان دەرەخلەرنى باشقۇرۇش نىشانى دەرەخنىڭ ئۆسۈشىنى ئەسلىگە كەلتۈرۈپ (نوتىلارنىڭ ئوتتۇرىچە ئۆسۈشى 30 - 50 سانتىمېتىرغا يېتىش)، يېڭى مېۋە شاخ گۈرۈپپىلىرىنى يېتىشتۈرۈشتىن ئىبارەت. بۇ مەقسەتكە يېتىش ئۈچۈن، تۆۋەندىكى بىر نەچچە تەدبىرنى قوللىنىش كېرەك. (1) شاخلارنى ياندۇرۇپ چاتاش ئارقىلىق يېڭىلاش: يىلتىز بىلەن يوپۇرماقنىڭ ئارىلىقىنى يېقىنلاشتۇرۇپ، يىلتىز بىلەن يوپۇرماقنىڭ ماددا ئالماشتۇرۇش ئىقتىدارىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، نو-تا چىقىرىشنى تېزلىتىش ئۈچۈن ئاساسىي شاخ، يان شاخلارنى كېسىپ ياز-دۇرۇپ چاتاش كېرەك. يەنى ئاساسىي ۋە يان شاخلار ئومۇمىي ئۇزۇنلۇقىنىڭ 1/3 ى، ئەڭ كۆپ بولغاندا 1/2 قىسمى كېسىۋېتىلىدۇ. كېسىلىدىغان جا-ينىڭ ئاستىدىن بىر نەچچە شاخ قالدۇرۇلىدۇ. قالدۇرۇلغان شاخلار چاتالماي-دۇ. بۇ جايدىن ئۆسۈشى بىرقەدەر كۈچلۈك بولغان يېڭى نوتىلار ئۆسۈپ چىقىپ دەرەخ تاجىسى يېڭىلىنىدۇ؛ (2) يىلتىزنى چاتاش: كۈزلۈك چوڭقۇر ئاغدۇرۇش ۋە ئاساسىي ئوغۇتلاشقا بىرلەشتۈرۈپ، دەرەخ تاجىسى دائىرىس-دىن ھالقىسىمان ئورەك كولاپ (چوڭقۇرلۇقى 50 سانتىمېتىر ئەتراپىدا)، مەي-لى چوڭ ياكى كىچىك بولسۇن يىلتىزلارنى كېسىپ، يېڭى يىلتىزلارنىڭ ئۆ-سۈشى ئىلگىرى سۈرۈلىدۇ. يىلتىز سىستېمىسىنى چاتاش ئەمەلىيەتتە يەر ئۈستى قىسمىدىكى ئاساسىي يان شاخلارنى ياندۇرۇپ چاتاش بىلەن ئوخشاش بولۇپ، ئىككىلىسى يىلتىز بىلەن يوپۇرماق ئارىلىقىنى يېقىنلاشتۇرۇش، يې-ڭىلاش رولىنى ئوينايدۇ. (03)

شىنجاڭ تىرىكلىك كۆچىتىنى يالتىراق يېپىپ يېتىشتۈرۈش

گۈلبوستان قادىر شەرىپە ئابلىق
(توقسۇن ناھىيەلىك ئورمانچىلىق ئىدارىسى قۇم تىزگىنلەش پونكىتىدىن 838100)

شىنجاڭ تىرىكلىكى يالتىراق يېپىپ كۆچىتى يېتىشتۈرگەندە، ئەي بو-
لۇش نىسبىتى يۇقىرى بولۇپلا قالماستىن، سۈپەتلىك كۆچەت يېتىشتۈ-
رۈپ، ئىقتىسادىي كىرىمنى ئاشۇرغىلى بولىدۇ. (1) ئادەتتىكى تۇپراق تېم-
پېراتۇرىسىدا $3^{\circ}\text{C} - 4^{\circ}\text{C}$ يۇقىرى بولىدۇ؛ (2) نەملىك ھەر ۋاقىت يېتەر-
لىك بولىدۇ؛ (3) ئوت - چۆپ ئۈنۈپ چىقىشنىڭ ئالدىنى ئالغىلى بولىدۇ.
شۇڭا شىنجاڭ تىرىكلىكى قەلەمچە قىلىپ تىكىشتىن ئىلگىرى كەڭلىكى
50 سانتىمېتىر، ئېگىزلىكى 10 سانتىمېتىر چۆنەك تارتىپ، چۆنەك
ئۈستىگە يالتىراق يوپۇق يېپىپ قاندۇرۇپ سۇغىرىلغاندىن كېيىن، 2 - ،
3 - كۈنى يالتىراق ئۈستىگە ئادەم دەسىگۈدەك بولغاندا، قەلەمچىنى يال-
تىراق ئۈستىدىن پاتتۇرۇپ تىكسە تۆت ھەسسە ئەي بولۇش نىسبىتىنى
90% دىن ئاشىدۇ.

پەرۋىش قىلىش: ① شىنجاڭ تىرىكى قەلەمچىسى يىلتىز تارتىش
مەزگىلىدە تۇپراق نەملىكىنىڭ ئىزچىل يۇقىرى بولۇشىنى تەلەپ قىلىدۇ،
شۇڭا يىلتىز تارتىش مەزگىلىدە 5 - 6 كۈندە بىر قېتىم سۇغىرىش لازىم.
يالتىراق يوپۇق يېپىلغان بولسا تۇپراقنىڭ نەملىكىنى نەزەردە تۇتۇپ،
ئەھۋالغا قاراپ سۇغىرىش، باستۇرۇپ سۇغىرىشتىن ساقلىنىش لازىم؛ ②
5 - ئاينىڭ ئوتتۇرىلىرى قەلەمچە يىلتىز تارتىپ تۇتقان - تۇتمىغانلىرى
ئايدىڭلىشىدۇ، بۇ ۋاقىتتا يالتىراقنى ئېلىۋېتىپ، قەلەمچە ئارىلىقىنى
5 - 6 سانتىمېتىر چوڭقۇرلۇقتا چاغلاپ يۇمشىتىپ، ھەر مو يەرگە 15 كى-
لوگرام ئورپا ئوغۇتىنى كۆمۈپ بېرىپ، دەرھال سۇغىرىش لازىم. 6 - ئاي-
نىڭ ئوتتۇرىلىرى يەنە بىر سۈيىگە بىرلەشتۈرۈپ ھەر مو يەرگە 25 كىلو-
گرامدىن بىر ئىككىمە ئوغۇت بېرىپ دەرھال سۇغىرىش لازىم؛ ③ شىمالىي
شىنجاڭدا 9 - ئاينىڭ 1 - كۈنى، جەنۇبىي شىنجاڭدا 9 - ئاينىڭ 15 - كۈن-
لىرى ئاخىرقى سۈيىنى قويۇپ، توك ياتقۇزغىچە سۇغارماسلىق لازىم. كې-
چىككەندىمۇ 11 - ئاينىڭ باشلىرى توك ياتقۇزۇش لازىم. (05)

بۇغداينى تېرىش مەزگىلىدىكى كېسەللىك، زىيانداش ھاشارلارنىڭ ئالدىنى ئېلىش - يوقىتىش ئۇسۇلى

روزىگۈل تۈردى

(ئونسۇ ناھىيە گۈلئاۋات يېزىلىق دېھقانچىلىق تېخنىكا پونكىتىدىن 843100)

1. بۇغداينى تېرىش مەزگىلىدە يەر ئاستى زىيانداش ھاشارلاردىن ئا-
ساسلىقى قىزىلباش قۇرت، يىغىنسىمان سېرىق قۇرت قاتارلىقلار، كېسەل-
لىكلەردىن تولۇق چىرىش كېسىلى، پۇرلۇشۇپ قۇرۇش كېسىلى كۆپ كۆ-
رۈلىدۇ، تولۇق چىرىش كېسىلى يىلتىزغا زىيان سالىدۇ.

ئالدىنى ئېلىش - يوقىتىش: (1) دېھقانچىلىق تېخنىكىسى ئارقىلىق
ئالدىنى ئېلىپ - يوقىتىش: تېرىشتىن ئىلگىرى ئاغدۇرۇپ، ئېڭىزنى تا-
زىلاش، چىرىمىگەن ئورگانىك ئوغۇت ئىشلىتىشتىن ساقلىنىش، ئازوتلۇق
ئوغۇتنى كۆپ بېرىشتىن، فوسفورلۇق ئوغۇت بىلەن كالىيلىق ئوغۇت بې-
رىشتىن ساقلىنىش كېرەك؛ (2) خىمىيەلىك ئالدىنى ئېلىپ - يوقىتىش:
ھەر موغا 50% لىك فوكسىم (辛硫磷) سۈتسىمان مېيىدىن 200 -
250 مىللىلىتىرنى 25 - 30 كىلوگرام توپىغا ئارىلاشتۇرۇپ ياكى 3%
لىك مېتىل ئىزوفېفوس (甲基异柳磷) دانىچە دورىسى ياكى 5% لىك
فوكسىم دانىچە دورىسىدىن 2 - 2.5 كىلوگرامنى چېچىپ ئاغدۇرۇۋېتىش
كېرەك. 50% لىك فوكسىم سۈتسىمان مېيىنى ياكى 40% لىك مېتىل
ئىزوفېنېفوستىن 100 مىللىلىتىرنى 5 - 10 كىلوگرام سۇغا قوشۇپ،
بۇغداي ئۇرۇقىغا ئارىلاشتۇرۇپ، ئاندىن 3 - 4 سائەت دۈملەپ، ئۇرۇق قۇ-
رۇغاندىن كېيىن تېرىش لازىم. يۇقىرىقى دورىلار بىلەن باكتېرىيە ئۆل-
تۈرگۈچى دورىلار (杀菌剂) بىرلەشتۈرۈپ ئىشلەتكەندە، يەر ئاستىدىكى
زىيانداش ھاشارلارنىڭ ئالدىنى ئېلىپ - يوقىتىپلا قالماستىن، بۇغداي-
دىكى كېسەللىك زىيانداشلىقىنىڭمۇ ئالدىنى ئالىدۇ. (03)

باش ئەتىيازدا پارنىك شوخلىنىڭ بالدۇر يۇقۇلمىنىش كېسىلىنىڭ ئالدىنى ئېلىش - يوقىتىش ئۇسۇللىرى

ئاسمگول تۇرسۇن

(قەشقەر يېڭىشەھەر ناھىيە بارىن يېزىلىق دېھقانچىلىق تېخنىكا پونكىتىدىن 844200)

بۇ خىل كېسەللىك شوخلىنىڭ يوپۇرمىقىغا، غولىغا، مېۋىسىگە، بولۇپ - مۇ يوپۇرماققا زىيان سالدۇ. كېسەللەنگەن يوپۇرماقتا دەسلەپتە، تۇتۇق قوڭۇر ياكى قارا داغلار پەيدا بولىدۇ. داغ يۇمىلاق ياكى ئېللىپس شەكلىدە بولىدۇ. باش ئەتىيازدا سىرتقى مۇھىتنىڭ ئۆزگىرىشى، ھاۋا تۇتۇق كۈنلەر - نىڭ داۋاملىشىشى سەۋەبتىن پارنىك ئىچىدىكى تېمپېراتۇرىمۇ ئۆزگىرىپ تۇرىدۇ. كەچلىك ۋە كۈندۈزلۈك تېمپېراتۇرا پەرقىمۇ چوڭىيىپ پارنىك ئىچىنىڭ نەملىكى ئېشىپ كېتىدۇ - دە، بۇ خىل كېسەللىكنىڭ پەيدا بو - لۇشىغا سەۋەبچى بولىدۇ. بولۇپمۇ، تېمپېراتۇرا 20°C - 25°C ، نەملىكى %80 دىن ئاشقاندا، كېسەلنىڭ پەيدا بولۇشى ئېغىرلايدۇ.

ئالدىنى ئېلىش - يوقىتىش: (1) پارنىك ئىچىنىڭ نەملىكىنى تۆۋەن - لىتىش كېرەك. 1 - قېتىملىق سۈيىدىن كېيىنلا چۆنەكنى نېپىز كولا - تىۋاتسىيە قىلىش لازىم. پارنىكنىڭ ئالدى بىلەن ئۈستى تەرىپىدىكى ھاۋا ئالماشتۇرۇش ئېغىزلىرىنى ئېچىش ئارقىلىق نەملىكىنى تۆۋەنلىتىش، ھاۋا تۇتۇق كۈنلىرىمۇ ئوخشاشلا ھاۋا ئالماشتۇرۇش، ھاۋا ئالماشتۇرۇش ۋاقتى بەك ئۇزۇن بولۇپ كەتمەسلىك كېرەك. ئەڭ مۇۋاپىق نەملىك كۆرسەتكۈچكە كاپالەتلىك قىلىش يەنى، پارنىك ئىچىدە نەملىكىنى %70 ئەتراپىدا كونترول قىلىش لازىم؛ (2) تېمپېراتۇرىنى مۇۋاپىق تۆۋەنلىتىش لازىم. يۇقىرى تېمپېراتۇرا بالدۇر يۇقۇلمىنىش كېسىلىنىڭ پەيدا بولۇشىدىكى مۇھىم سەۋەب، باش ئەتىيازدىكى ھاۋا تېمپېراتۇرىسىنىڭ تۇيۇقسىز ئۆرلەپ كې - تىشى سەۋەبلىك، پارنىك ئىچىنىڭ تېمپېراتۇرىسى ۋە نەملىكى ئېشىپ كېتىدۇ. شۇڭا بۇ ۋاقىتتا ئادەتتە چۈشتىن بۇرۇن سائەت (ئۈرۈمچى ۋاقتى) 11:00، چۈشتىن كېيىن سائەت 3:00 كىچە پارنىكنىڭ ئاستى ۋە ئۈستى ھاۋا ئالماشتۇرۇش ئېغىزلىرىنى تولۇق ئېچىپ، تېمپېراتۇرا ۋە نەملىكىنى تۆۋەنلىتىش كېرەك. ئەگەر پارنىك نەملىكى مۇۋاپىق بولغان ئەھۋال ئاس - تىدا تېمپېراتۇرىنى تۆۋەنلىتىشتە، يوتقانلىق پارنىك بولسا يوتقاننى يېرىم چۈشۈرۈپ، ساپە چۈشۈرۈش ئارقىلىق تېمپېراتۇرىنى تۆۋەنلەتسە بولىدۇ. تېمپېراتۇرىنى كۈندۈزى 25°C - 30°C تا، كېچىدە 14°C - 18°C تا ساقلاش لازىم. (3) شوخلىنىڭ ياۋا شاخلىرىنى پۇتاپ، يېپقا ئېسىش ئارقىد -

ئۈزۈمدە كۆرۈلۈۋاتقان ئاساسلىق كېسەللىك، زىيانداش ھاشارلارنىڭ ئالدىنى ئېلىش - يوقىتىش

پانتىگۈل ئابدۇرېھىم رۇقىيەم ئاخمول

(قۇمۇل شەھەرلىك باغۋەنچىلىك تېخنىكىسىنى كېڭەيتىش پونكىتىدىن 859000)

1. ئاق نوزان كېسىلى: بۇ ئۈزۈم مەھسۇلاتى ۋە سۈپىتىگە زىيان يەت-كۈزىدىغان كېسەللىكلەرنىڭ بىرى بولۇپ، ئۈزۈمنىڭ يەر ئۈستى قىسمىدىن ئىككى ھەرقايسى ئورۇنلىرىدا پەيدا بولىدۇ. يوپۇرماقتا پەيدا بولغاندا يوپۇرماق يۈزىدە ئاق توزانسىمان ماددا ھاسىل بولۇپ، قۇرۇپ تۆكۈلىدۇ. غول قىسىمىدا پەيدا بولسا، ئۆسۈشى ئاجىزلايدۇ. مېۋىدە كېسەللىك پەيدا بولۇشنىڭ دەسلەپكى مەزگىلىدە قوڭۇر رەڭگە ئۆزگىرىپ، كېيىن ئاق توزانسىمان داغ ھاسىل بولىدۇ، ئاسانلا يېرىلىپ سېسىيدۇ، تەمى چۈچۈمەل بولۇپ پىششى كىچىكلەيدۇ.

ئالدىنى ئېلىش - يوقىتىش: (1) پەرۋىشنى كۈچەيتىش، باغدىكى كېسەللىك مەنبەسىنى پاكىز تازىلاش، سۇغىرىش، ئوغۇتلاش، ئورگانىك ئو-

لىق ھاۋا ئۆتكۈزۈشچانلىقىنى ياخشىلاش لازىم. شوخلىنىڭ غولى تىك ئۆسۈپ سەلمىگەچكە باراڭغا ئېلىشقا توغرا كېلىدۇ. شوخلا تۈپىدە يوپۇرماق چىققاندىن كېيىن بوغۇم ئارىلىقى ئۇزىراپ، يوپۇرماق قولتۇقىدا يان شاخلار كۆرۈلىدۇ. شوخلىدا تۇنجى گۈل تىزمىسى پەيدا بولغاندىن كېيىن، گۈل تىزمىسىنىڭ ئاستىدىكى 1 - يان شاخنىڭ ئاستىدىكى يوپۇرماق قولتۇقىدىن ئۆسۈپ چىققان يان شاخلارنى پۈتاش، شوخلا شېخنى يىپقا ياماشتۇرۇپ ئۆستۈرۈپ، يورۇقلۇق ۋە ھاۋا شارائىتىنى ياخشىلاش ھەمدە كېسەللىك مىكروپىنىڭ ئالدىنى ئېلىش - يوقىتىش كېرەك؛ (4) خىمىيەلىك ئالدىنى ئېلىپ - يوقىتىش: 50% لىك توپ-سېن (托布净) نەملىنىشچان پاراشوكىنىڭ 500 - 700 ھەسسەلىك سۈيۈقلۈكى ياكى 75% لىك داكونىل (百菌清) نەملىنىشچان پاراشوك-نىڭ 600 - 800 ھەسسەلىك سۈيۈقلۈكى، 10% لىك تىرىزىمان (代森锰锌) نىڭ 500 ھەسسەلىك سۈيۈقلۈكى، 40% لىك فۇشىڭ (福星) نىڭ 5000 ھەسسەلىك سۈيۈقلۈكى قاتارلىقلارنىڭ خالىغان بىرىنى يوپۇرماقتا ئۇدا 3 - 5 قېتىم پۈركۈش لازىم. ئۇنىڭدىن باشقا ھەر مو يەرنى 250 گرام 45% لىك داكونىل بىلەن 2 - 3 سائەت ئىسلىتىش بولىدۇ. (03)

غوتلارنى ئاساس قىلىپ ئازوتلۇق ئوغۇتلارنى قوشۇمچە قىلىپ بېرىش ئار- قىلىق، تۈپنىڭ كېسەلگە قارشى تۇرۇش كۈچىنى ئاشۇرۇش لازىم. ئۆز ۋاقتىدا باراڭغا ئېلىپ باغلاش، ئوزۇقلۇق شاخلارنىڭ ئۈچىنى ئۈزۈپ، ئۆ- سۈشنى كونترول قىلىش، ھاۋا، يورۇقلۇق شارائىتى ياخشىلاش كېرەك. (2) ئاق توزان كېسىلى گۈڭگۈرتكە ئىنتايىن سەزگۈر كېلىدۇ. ھاك - گۈڭگۈرت بىرىكمىسى ئارقىلىق ئالدىنى ئېلىپ - يوقاتسا ئۈنۈمى ئىنتايىن ياخشى بولىدۇ. شۇڭا كۈزدە ئۈزۈمنى كۆمۈشتىن بۇرۇن %45 لىك ھاك - گۈڭگۈرت بىرىكمىسى (石硫合剂) نى 30 - 40 ھەسسە سۈيۈلدۈرۈپ، نەمدەلگىدەك ھالەتتە پۈركۈپ، ئاندىن ئۈزۈمنى كۆمۈش كېرەك. ئىككىنچى يىلى ئەتە- يازدا 4 - ئاينىڭ باشلىرى، ئۈزۈمنى ئېچىپ باراڭغا ئېلىپ بولغاندىن كې- يىن 150 - 200 ھەسسە سۈيۈلدۈرۈپ يەنە بىر قېتىم پۈركۈش (ئەگەر بىخلىنىپ كەتكەن بولسا ئىشلەتمەسلىك) كېرەك.

ئۈزۈم ئۆسۈش مەزگىلىدە ئاق توزان كېسىلى 8 - ئاينىڭ باشلىرى باي- قىلىدۇ. شۇڭا بايقىلىشتىن بۇرۇن، يەنى 6 - ئاينىڭ 20 - كۈنىدىن باشلاپ دورا چېچىش ئارقىلىق ئالدىنى ئېلىش، ھەر 10 - 15 كۈندە بىر قېتىم مىكروپ ئۆلتۈرۈش دورىسى چېچىش كېرەك. %12.5 لىك (晴菌唑) نى 2000 - 2500 ھەسسە، %75 لىك داکونىل (百菌清) نى 600 - 800 ھەسسە، %70 لىك مېتىل توپسىن (甲基托布津) نى 500 ھەسسە سۈيۈلدۈ- رۈپ، ئۇدا 2 - 3 قېتىم ئالماشتۇرۇپ چېچىش كېرەك.

2. مېۋە سېسىش كېسىلى: مېۋىلەش نىسبىتى يوقىرى، مېۋە ساپىقى ئۇزارمىغان، گۈل ۋە مېۋىلىرى ياخشى شالاڭلىتىلمىغان، مېۋە ساپىقى ئىنتايىن زىچ بولغان ئۈزۈملەردە مېۋە سېسىش كېلىپ چىقىدۇ، پىشش مەزگىلىدە مېۋىسى ئاسانلا يېرىلىپ كېتىدۇ. يېرىلغان ئورۇن ئاسانلا مىك- روپلىنىپ، يارا ئاغزىغا ھاشاراتلەر توپلىنىپ، مېۋىنىڭ سېسىشىنى كەل- تۈرۈپ چىقىرىدۇ. مېۋە يوغىناشنىڭ ئاخىرقى مەزگىلىدە تۇپراق نەملىكى تەڭشەلمىسە مېۋە دانىسىنىڭ سۇ مىقدارى كۆپ بولۇپ كېتىپ، ئاسانلا مې- ۋە يېرىلىشىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ.

ئالدىنى ئېلىش - يوقىتىش: (1) پەرۋىشنى كۈچەيتىش، مېۋە ساپاقنى رەتلەش، ئۆسۈشنى تەڭشىگۈچى ھورمون «920» نى ئىشلىتىش ئارقىلىق ساپاقنى ئۇزارتىش ھەم گۈل، مېۋىلەرنى شالاڭلىتىپ، مېۋە زىچلىقىنىڭ

مۇۋاپىق بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلىش كېرەك. (2) بالدۇر ئالدىنى ئېلىش، ئۈزۈم شىرنە يىغىش مەزگىلىدە بىر قىسىم ئوزۇقلۇق مىقدارى يوقىرى بولغان يوپۇرماق ئوغۇتلىرىنى پۈركۈش كېرەك. 7 - ئاينىڭ ئاخىرى مېۋە سېلىش كېسىلىنىڭ ئالدىنى ئالدىنغان دورىلار، يەنى پۇجۇنلىشا (葡菌立杀)، يېپىنچىڭ (一喷净) قاتارلىقلارنى ئۆز ۋاقتىدا پۈركۈش لازىم. (3) مۇۋاپىق سۇغىرىش، مېۋىنىڭ ئاخىرقى پىشىش مەزگىلىدە كۆپ مىقداردا باستۇرۇپ سۇغىرىشتىن ساقلىنىش كېرەك. (4) سېسىغان مېۋە - لەرنى ئۆز ۋاقتىدا ئۈزۈۋېتىش، ساغلام بولغان مېۋىلەرگە يامرىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش كېرەك.

3. تىۋىتلىق قاپارتما كېسەللىكى: بۇ خىل كېسەللىك ئاساسلىقى يوپۇرماقتا زىيان سالىدۇ. يەنە يۇمران نۇتا، غورا، چېچەككىمۇ زىيان سالىدۇ. يوپۇرماقتا كۆرۈلگەندە، دەسلەپتە يوپۇرماق ئارقىسىدا نۇرغۇن تەرتىپ - سىز ئاق داغلار پەيدا بولۇپ كېتىدۇ، يوپۇرماق يۈزى قاپارغاندەك كۆرۈنىدۇ. يوپۇرماق دۈمبىسىدىكى داغ ئويىمنى ئىچىدە بىر قەۋەت ئاق تىۋىتلىق تالارچى ئۆسىدۇ، بارا - بارا قېلىنلايدۇ ھەمدە ئاق سېرىق رەڭدىن چاي رەڭگىگە ئۆزگىرىدۇ. يوپۇرماق يۈزىدە بۇدۇر - چوقۇر قاپارتمىلار پەيدا بولىدۇ. ئالدىنى ئېلىش - يوقىتىش: (1) كارانتىن قىلىشنى كۈچەيتىپ، كېسەللىكنىڭ باشقا رايونلارغا تارقىلىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش؛ (2) كېسەللىك مىكروپىنى تازىلاش، كۈزدە يوپۇرماق تۆكۈلگەندە، غازاڭنى پاكىز تازىلاش ۋە يىغىپ كۆيدۈرۈش ياكى چوڭقۇر كۆمۈش كېرەك؛ (3) كېسەللىك پەيدا بولۇشنىڭ دەسلەپكى مەزگىلىدە، كېسەل تەڭگەن يوپۇرماقلارنى دەرھال ئۈزۈپ كۆيدۈرۈۋېتىپ، كېسەللىكنىڭ يامراپ كېتىشىنى تىزگىنلەش كېرەك. ئۆز ۋاقتىدا دورا چېچىش كېرەك، بۇنىڭ ئۈچۈن، 10% لىك مەنجىس (鳞即死乳油) نى 4000 ھەسسە سۇيۇلدۇرۇپ ياكى 73% لىك كېمەنتى (克螨特乳油) نى 2000 - 3000 ھەسسە سۇيۇلدۇرۇپ چاچسا بولىدۇ.

4. مېۋە ساپىقى قورۇش كېسەلى: كېسەللىك ئالامىتى: بۇ كېسەللىك ئاساسلىق ئۈزۈمنىڭ يۇمران ساپىقى، يۇمران مېۋىسى ۋە يوپۇرماقلىرىغا زىيان سالدىغان بولۇپ، دەسلەپكى مەزگىلدە، ساپاق ئۈستىدە قوڭۇر رەڭ - لىك چېپار چېكىتلەر پەيدا بولىدۇ. نەملىك ئاشقانىسىرى كېسەللىك

داغلىرى تېزلىكتە ئەتراپقا كېڭىيىپ، ساپاق ئوقى پۈتۈنلەي قوڭۇر رەڭگە ئۆزگىرىپ، سۈسزىلىنىپ قۇرۇپ قالىدۇ. گۈل رېتى بۆلۈنگەن ئورۇندىن ئاسانلا ئۈزۈلۈپ چۈشۈپ كېتىدۇ. ۋاقىت ئۇزارغانسېرى قوڭۇر ياكى قارا رەڭلىك كىچىك داغلار پەيدا بولىدۇ. مېۋە چوڭايغانسىرى مېۋە ۋە مېۋە سېپى سولۇشۇپ قۇرۇپ قالىدۇ.

ئالدىنى ئېلىش - يوقىتىش: (1) كېسەللىك مىكرۇپىنى تازىلاش، كۈز - لۈك پۇتاشقا بىرلەشتۈرۈپ قۇرۇپ قالغان، قېرى شاخلارنى، يوپۇرماق، ئوت - چۆپلەرنى پاكىز تازىلاش ۋە يىغىپ كۆيدۈرۈش ياكى چوڭقۇر كۆمۈش كېرەك. (2) پەرۋىشنى كۈچەيتىپ، ئورگانىك ئوغۇت ۋە فوسفورلۇق، كا - لىيلىق ئوغۇتلارنى كۆپەيتىپ، ئازوتلۇق ئوغۇتلارنى كونترول قىلىش كېرەك. ئىلمىي باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، ھارام شاخلارنىڭ ئۆسۈشىنى تىز - گىنلەپ، ۋاقىتىدا پۇتاپ، ھاۋا ئۆتۈشۈش، كۈن نۇرىنىڭ چۈشۈشىنى ياخ - شىلاپ، نەملىكنى تۆۋەنلىتىش كېرەك. (3) دورا ئارقىلىق ئالدىنى ئېلىش: ئۈزۈم گۈل ئېچىلىشنىڭ ئالدى - كەينىدە ئۇدا 2 - 3 قېتىم دورا پۈركۈش ئارقىلىق كېسەللىك زىيىنىنى ئۈنۈملۈك كونترول قىلغىلى بولىدۇ. دائىم ئىشلىتىۋاتقان ئۈنۈملۈك دورىلاردىن %80 لىك داشىڭ، 45M، 大生 نەملىنىشچان پاراشوكىنى 600 - 800 ھەسسە سويۇلدۇرۇپ، %1.5 لىك دوكانامسۇ (多康霉素) نەملىنىشچان پاراشوكىنى 300 - 400 ھەسسە سويۇلدۇرۇپ چېچىش كېرەك.

5. يىلتىز ئۆسمە (راك) كېسىلى: بۇ كېسەللىك يىلتىز بوغۇزىدا ياكى ئۇلاق ئەتراپىدا، ئىككى يىلدىن ئاشقان ئۈزۈم غولىنىڭ يەرگە يېقىن جايىدا يۈز بېرىدۇ. پەيدا بولۇشنىڭ دەسلەپكى مەزگىلىدە يارا ئېغىزىدا ئۆسمە پەيدا بولىدۇ، ئۆسمە سۇس يېشىل رەڭدە پارقىراق، ئىچى يۇمشاق بولىدۇ. يارىنىڭ چوڭىيىشىغا ئەگىشىپ يۈز قىسمى قوتۇرلىشىدۇ ۋە قۇرۇشۇپ قاتتىقلىشىدۇ، يېشىل رەڭ بارا - بارا قوڭۇر رەڭگە ئۆزگىرىدۇ. كېسەللەنگەن تۈپلەر ئاجىزلاپ، يوپۇرماقلار سارغىيىپ، بالدۇر تۆكۈلىدۇ، ئېغىر بولغاندا قۇرۇپ قالىدۇ. ھەتتا پۈتۈن باغ ۋەيران بولىدۇ.

ئالدىنى ئېلىش - يوقىتىش: (1) تۇپراقنىڭ نەملىكىنى تۆۋەنلىتىش، تۇپراق شارائىتىنى ياخشىلاش كېرەك؛ (2) ھەر خىل زەخمىلىنىش، ھاياۋا - نات ۋە ھاشاراتلارنىڭ غاجلىشىدىن كېلىپ چىققان يارا ئېغىزى ئارقىلىق

يۇقۇملىنىشنى تىزگىنلەش كېرەك؛ (3) ئۈزۈمنىڭ ئاساسىي غوللىرىدا بۇ خىل كېسەللىك كۆرۈلسە، دەرھال ئىششىق ئورۇندىن ساغلام توقۇلمىغىچە قىرىش، قىرىۋېتىلگەن، كېسەللەنگەن قالدۇقنى يىغىپ كۆيدۈرۈش كېرەك. قىرىۋېتىلگەن يارا ئېغىزغا %45 لىك ھاك - گۈڭگۈرت (石硫合剂) نى 1:1.5 ھەسسە بويىچە سۈيۈلدۈرۈپ سۈرۈش كېرەك؛ (4) ئۈزۈمنى ئېچىپ باراڭغا ئالغاندىن كېيىن يىلتىز قىسمىغا گېنىكاڭ (根康) نى 500 ھەسسە، %5 لىك جۈندۈچىڭ (菌毒清) نى 450 ھەسسە، %77.5 لىك دېدۇ (敌敌畏) نى 375 ھەسسە، %2 لىك دېھقانچىلىقتا ئىشلىتىلىدىغان سترېپتومىتسىن (农用链霉素) نى 1000 ھەسسە سۈيۈلدۈرۈپ، يوقىرىقى تۆت خىل دورىنى بىرلەشتۈرۈپ، 15 كىلوگرام سۇ ئارىلاشتۇرۇپ، ھەر تۈپ ئۈزۈمنىڭ يىلتىز قىسمىغا ئىككى كىلوگرامدىن قۇيسا بولىدۇ.

6. چىپار يوپۇرماق نومۇزغىسى: ئۈزۈمگە ئاساسلىقى يېتىلگەن ھاشارات، يوپۇرماققا لىچىنكا زىيان سالىدۇ. يوپۇرماق كەينىگە ھاشارەتلەر توپلىشىۋېلىپ يوپۇرماق سۈيۈقلىقىنى سۈمۈرۈۋالغانلىقتىن، يوپۇرماقنىڭ يېشىللىقى يوقاپ، ئاخىرىدا ئاق، سېرىق چېكىتلەر پەيدا بولىدۇ. ئېغىرلاشقاندا ئاق چېكىتلەر تۇتۇشۇپ ئاق داغنى شەكىللەندۈرىدۇ، يوپۇرماق بالدۇر تۆكۈلۈپ شاخلارنىڭ پىشىشى ۋە كېلەر يىللىق مېۋە بىخىلارنىڭ شەكىللىنىشىگە تەسىر يېتىدۇ.

ئالدىنى ئېلىش - يوقىتىش: (1) ھاشارات تۇخۇمىنى ۋاقتىدا يوقىتىش، كۈز ئاخىرىدا باغنى پاكىزە تازىلاش، ئوت - چۆپ، غازاڭلارنى كۆيدۈرۈۋېتىش كېرەك؛ (2) پەرۋىشىنى كۈچەيتىپ، ئۆزۈۋاقتىدا شۇڭلارنىڭ ئۈچىنى ئۈزۈش، ھاۋا، يورۇقلۇق شارائىتىنى ياخشىلاش ئارقىلىق ھاشاراتلارنىڭ پەيدا بولۇشىنى ئازايتىش كېرەك؛ (3) 5 - ئاينىڭ ئاخىرلىرى بىرىنچى ئەۋلاد ياش قۇرت پەيدا بولۇشتىن بۇرۇن %40 لىك روگۇر (乐果乳油) نى 1000 - 1500 ھەسسە، %20 لىك كاڭفۇدو (康复多) نى 800 ھەسسە، %50 فوكسىم (辛硫磷乳油) نى 1000 ھەسسە سۈيۈلدۈرۈپ، كەچقۇرۇن كۈن ئولتۇرۇشنىڭ ئالدىدا يوپۇرماقلار نەمدەلگۈدەك ھالەتتە پۈركۈپ چاچسا بولىدۇ. (03)

قىزىلچا چىرىش كېسەللىك ئالامىتى ئېلىش - يوقىتىش ئۇسۇلى

مەسۇت مەمەتجان

(غۇلجا ناھىيەلىك دېھقانچىلىق تېخنىكىسىنى كېڭەيتىش پونكىتىدىن 835000)
قىزىلچا شېكەرنىڭ خام ئەشياسى، شۇنداقلا مەھسۇلاتى يۇقىرى بولغان يەم - خەشەك زىرائىتى، ئادەتتە تۇجۇپىلەپ تېرىقچىلىق قىلغاندا، قىزىلچا چىرىشنىڭ بىرلىك مەھسۇلاتى 5000 - 6000 كىلوگرامغا يېتىپ، بىر مو يەردىن 400 كىلوگرام شېكەر ئىشلەپچىقارغىلى بولىدۇ. قىزىلچا يىلتىز چىرىش كېسىلى قىزىلچا مەھسۇلاتىنى 10% - 30%، ئېغىر بولغاندا 60% كېمەيتىۋېتىدۇ.

1. پەيدا بولۇش قانۇنىيىتى: كېسەللىك مىكرو بى ئاساسەن تۇپراقتا ياكى كېسەللىك قالدۇقىدا قىشتىن ئۆتىدۇ. ئەتىياز پەسلىدە قىزىلچا ئۇ - نۇپ چىققاندىن كېيىن، قىزىلچا يىلتىزنىڭ پوستىدىن ئىچكى قىسمىغا قاراپ تەرەققىي قىلىپ، ئەڭ ئاخىرىدا تۈگىنەك يىلتىزى قوڭۇر رەڭگە ئۆزگىرىپ چىرىيدۇ، بولۇپمۇ زەيكەش، ھاۋا ئۆتكۈزۈشچانلىقى ناچار، تۇپراق نەملىكى يۇقىرى، سۇ چىقىرىۋېتىش قولايىسىز، فوسفور تۆۋەن بولغان يەرلەر - دەۋە يەر ئاستى زىيانداش ھاشاراتلارنىڭ قىزىلچا تۈگىنەك يىلتىزىنى زەخمە - لەندۈرگەن ئورنى كۆپ بولغاندا بۇ خىل كېسەللىك ئېغىر بولىدۇ.

2. كېسەللىك ئالامىتى: قىزىلچا يىلتىز چىرىش كېسىلىنىڭ مىكرو بى بىلەن يۇقۇملانغاندا قىزىلچا تۇپى پاكارلىشىدۇ، يوپۇرمىقى سارغىيدەك بولۇپ ياكى ساغۇچ قوڭۇر رەڭگە ئۆزگىرىدۇ، يوپۇرمىقى نېپىزلاپ قورۇلۇپ، سولشىپ قۇرۇيدۇ. تۈگىنەك يىلتىز ئىچكى قىسمىدا كاۋاك پەيدا قىلىدۇ، بۇ كاۋاكقا ئاق رەڭلىك ياكى سۇس قىزىل رەڭلىك زىمبۇرۇغ يىپىچىسى ۋە بۆلۈنۈپ ئۆسكۈچى ئىسپورلار تولغان بولىدۇ، ئاخىرىدا تۈگىنەك يىلتىز سېسىق پۇرايدۇ. بەزى قىزىلچا يوپۇرماقلىرىدا روشەن كېسەللىك ئالامىتى كۆرۈلمەيدۇ. لېكىن كۈندۈزى ھاۋا ئىسسىغاندا يوپۇرماق يېپىلىپ سولۇ - شۇپ قالىدۇ.

3. ئالدىنى ئېلىش - يوقىتىش: (1) تۆت يىلدىن ئارتۇق نۆۋەتلەش - تۈرۈپ تېرىش كېرەك. تېرىلغۇ تۇپراق قاتلىمى قېلىن، ھاۋا ئۆتكۈزۈش - چانلىقى ياخشى يەرنى تاللاپ، چوڭقۇر ئاغدۇرۇش، ئورگانىك ئوغۇت بىلەن فوسفورلۇق ئوغۇتنى ئاشۇرۇپ تېرىش كېرەك؛ (2) كېسەلگە قارشى تۇرۇشچانلىقى كۈچلۈك سورتلارنى تاللاپ تېرىش كېرەك. تەۋەيىمىزدە «kws2409»، «S-5602» سورتلار كۆپرەك تېرىلىدۇ.

4. مۇۋاپىق ۋاقىتتا بالدۇر تېرىش: مۇۋاپىق مەزگىلدە بالدۇر تېرىش.

بۇغداي كېسىلىنىڭ ئالدىنى ئېلىش - يوقىتىش ئۇسۇلى

بەختىگۈل ئايۇپ

(كورلا شەھىرى توۋۇرچى يېزىلىق دېھقانچىلىق تېخنىكا پونكىتىدىن 841000)

1. دات كېسىلى: (1) كېسەلگە چىداملىق، يۇقىرى مەھسۇلاتلىق سورتلارنى تاللاپ تېرىش بولسا دات كېسىلىنىڭ ئالدىنى ئېلىش - يوقىتىشتىكى تىجەشلىك، ئۈنۈملۈك تەدبىر ھېسابلىنىدۇ؛ (2) تېرىشتىن بۇرۇن ئۇرۇقنى بىر تەرەپ قىلىش كېرەك. بۇنىڭ ئۈچۈن 25% لىك ئاچ ئا. زولىن (三唑酮) نەملىنىشچان پاراشوكىدىن 150 گرام ئېلىپ، 100 كىلوگرام ئۇرۇققا ئارىلاشتۇرۇش ياكى 3% لىك بېنىمجىياخۇەنزو (苯醚甲环唑) سۇسپىنزيەلىك ئۇرۇق قاپلاش دورىسىدىن 200 مىللىلىتىر ئېلىپ، 100 كىلوگرام ئۇرۇققا ئارىلاشتۇرۇش كېرەك. (3) دورا ئارقىلىق ئالدىنى ئېلىش - يوقىتىشتا، كېسەللىك پەيدا بولۇشنىڭ دەسلەپكى مەزگىلىدە 20% لىك تىرىئادىمفون (粉锈宁) نى يوپۇرماق يۈزىگە پۈركۈش كېرەك؛

رىش ئارقىلىق، مايسىنىڭ تىمەن ئۆسۈشىنى ۋە كېسەلگە قارشى تۇرۇش-چانلىقىنى ئاشۇرغىلى بولىدۇ. ئۇرۇق ئۈنۈپ چىققاندىن كېيىن كولىتوۋات-سىيە قىلىپ، تۇپراقنىڭ ھاۋا ئۆتكۈزۈشچانلىقىنى ياخشىلاپ، سۇغىرىشقا كاپالەتلىك قىلىش، تۇپراق قۇرغاق بولۇپ قېلىشتىن ساقلىنىش، زد-يانداش ھاشاراتلار زىيىنىنى يېنىكلىتىش، تىمەن مايسىلارنى بەلگىلەش، كېسەلگە چىداملىقنى كۈچەيتىش لازىم.

5. خىمىيەلىك ئۇسۇلدا ئالدىنى ئېلىش - يوقىتىش: (1) ئۇرۇق ئېغىرلىقىنىڭ 0.8% تى بويىچە 70% لىك دىكسون (敌克松) بىلەن ئۇرۇقنى دورىلاپ تېرىش لازىم؛ (2) كېسەللىك پەيدا بولۇشنىڭ دەسلەپكى مەزگىلىدە مېتىل توپسىن (甲基托布津) دورىسىنى 3 - 5 كىلوگرام قۇم ياكى ھەرە كېپىكىگە تەكشى ئارىلاشتۇرۇپ، قوناقنىڭ ئىچ يوپۇرمىقىغا سېلىش لازىم. دورا سېلىش ئۇسۇلى: تەييارلانغان دورىلىق توپىنى سۇل-ياۋ بوتۇلكىغا قويۇپ، بوتۇلكا ئېغىزىدىن بىرنەچچە تۆشۈك ئېچىپ، ھەر بىر تۈپنىڭ ئىچ يوپۇرمىقىغا سېلىش كېرەك؛ (2) 3% لىك فۇرادان (呋喃丹) دىن 0.5 كىلوگرامنى 12 كىلوگرام قۇمغا تەكشى ئارىلاشتۇرۇپ، يۇقىرىقى ئۇسۇل ئارقىلىق ئىچ يوپۇرماققا سېلىش كېرەك، ئۇندىن باشقا دىپ-تىرىكس (敌百虫) قاتارلىق دورىلار ئارقىلىق ئالدىنى ئېلىپ يوقىتىش مۇمكىن بولىدۇ. (03)

(4) ئاساسىي ئوغۇتنى يېتەرلىك بېرىش، قوشۇمچە ئوغۇتنى بالدۇر بېرىش، فوسفور، كالىيلىق ئوغۇتلار بىلەن مۇۋاپىق ئوغۇتلاناش، مۇۋاپىق زىچلىقتا ئۆستۈرۈش، سوغىرىشقا دىققەت قىلىش كېرەك.

2. ئاق توزان كېسىلى: (1) كېسەلگە چىداملىق سورتلارنى تاللاپ تېرىش كېرەك؛ (2) ئۇرۇقنى دورىلاپ تېرىش كېرەك. ھەر 1000 كىلوگرام ئۇرۇققا 15% لىك تىرىئادىمىفون نەملىنىشچان پاراشوكىدىن 30 گىرام ئارىلاشتۇرۇپ ياكى 2% لىك دىنكوناۋول (烯唑醇) نى ئۇرۇق مىقدارىنىڭ 1% - 2% چىلىك ئېلىپ، ئۇرۇققا ئارىلاشتۇرۇپ تېرىش كېرەك؛ (3) ئاق توزان كېسىلى پەيدا بولۇشنىڭ دەسلەپكى مەزگىلىدە، ھەر مو يەرگە 20% لىك ئاچ ئازولىن سۈتسىمان مېيىدىن 40-50 مىللىلىتىر ياكى 25% لىك پروپىكۋورول (三环唑) سۈتسىمان مېيىدىن 30-35 مىللىلىتىر ئېلىپ، سۈيۈلدۈرۈپ پۈركۈش كېرەك؛ (4) پوقاق بولۇشنىڭ ئاخىرقى مەزگىلىدىن باشقا چىقىرىشنىڭ دەسلەپكى مەزگىلىگىچە ھەر مو يەرگە 25% لىك تىرىئادىمىفون نەملىنىشچان پاراشوكىدىن 70 گىرام ياكى 20% لىك تىرىئادىمىفون نەملىنىشچان پاراشوكىدىن 50 گىرام ياكى 20% لىك تىرىئادىمىفون سۈتسىمان مېيىدىن 40 مىللىلىتىر ئېلىپ، 50 كىلوگرام سۇغا ئارىلاشتۇرۇپ چېچىش كېرەك. كېسەللىك ئېغىر پەيدا بولغان بولسا، ھەر يەتتە كۈندە بىر قېتىم، ئۇدا 2 - 3 قېتىم دورا چېچىش كېرەك.

3. قارا كۈيە كېسىلى: قارا كۈيە كېسىلىنىڭ ئالدىنى ئېلىش - يوقىتىش ئۈچۈن، 20% لىك كاربوكسىن (萎锈灵) بىلەن 20% لىك ترام (福美双) ئۇرۇق قاپلاش دورىسىنىڭ ئارىلاشمىسىدىن 200 گىرام ئېلىپ، 100 كىلوگرام ئۇرۇققا ئارىلاشتۇرۇپ ياكى 3% لىك بېنىمىچ-ياخۇەنزو سۈسپىنزيەلىك ئۇرۇق قاپلاش دورىسىدىن 200 مىللىلىتىر ئېلىپ، 100 كىلوگرام ئۇرۇققا ئارىلاشتۇرۇپ، ئۇرۇقنى دورىلاپ تېرىش كېرەك.

4. بۇغداي تولۇق چىرىش كېسىلى: بۇغداي تولۇق چىرىش كېسىلىنىڭ ئالدىنى ئېلىش - يوقىتىش ئۈچۈن، 125 گىرام/لىتىرلىق چۈەن-شىجىڭ (全蚀净) سۈسپىنزيەلىك دورىسىدىن 200 مىللىلىتىر ئېلىپ ياكى 3% لىك بېنىمىچياخۇەنزو سۈسپىنزيەلىك ئۇرۇق قاپلاش دورىسىدىن 200 - 300 مىللىلىتىر ئېلىپ، 100 كىلوگرام ئۇرۇققا ئارىلاشتۇرۇپ، ئۇرۇقنى دورىلاپ تېرىش كېرەك.

5. ئۇششۇك: (1) ئۆز جايىنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىغا ماس كېلىدىغان، ئۇششۇككە بەرداشلىق بېرەلەيدىغان بۇغداي سورتلىرىنى تېرىش كېرەك؛ (2) تېرىش سۈپىتىگە كاپالەتلىك قىلىپ، تېرىش چوڭقۇرلۇقىنى 3 - 5

تاۋۇزدىكى زىيانداش ھاشارلارنىڭ ئالدىنى ئېلىش - يوقىتىش ئۇسۇلى

نۇرۇزىيە گۈل ماخۇمۇت مەمەت ئەخمەت

(توقسۇن ناھىيە ئىلانىلىق يېزىلىق دېھقانچىلىق تېخنىكا پونكىتىدىن 838100)

1. تاۋۇز كۆكپىتى: (1) پارنىكى د د ۋ (畏敌敌) بىلەن ئىسلىسا، تا -
 ۋۇز كۆكپىتىنىڭ پەيدا بولۇش مەنبەسىنى تارايىتقىلى بولىدۇ؛ (2) ئوچۇقچە -
 لىق يەرلەردە دورا چېچىپ ئالدىنى ئېلىش - يوقىتىشتا، تاۋۇز كۆك پىتى
 پارچە - پۇرات پەيدا بولغاندا، 30% لىك مېتامىدوفوس (乙酰胺甲胺磷) نى
 بەش ھەسسە سۇيۇلدۇرۇپ تاۋۇز پىلىكىگە چاچسا، مەركىزى تۈپلەردىكى
 تاۋۇز كۆكپىتىنى تىزگىنلەپ، يامراپ كېتىشىنى ئۈنۈملۈك كونترول قىل -
 غىلى بولىدۇ. تاۋۇز كۆكپىتى ئومۇميۈزلۈك پەيدا بولغاندا، د د ۋ زەھەرلىك
 توپىسى بىلەن دىمىقتۇرۇپ يوقاتسا بولىدۇ، بۇنىڭ ئۈچۈن ھەر موغا 80%
 لىك د د ۋ سۈتسىمان مېيدىن 100 - 150 مىللىلىتىر ئېلىپ، 10 - 15
 كىلوگرام يۇمشاق توپىغا تەكشى ئارىلاشتۇرۇپ دورىلىق توپا ياساپ، يو -
 پۇرماق ئاستىغا چېچىش ياكى 10% لىك ئىمدىكلورد (吡虫啉) نەملىنىش -
 چان پاراشوكىنىڭ 2000 ھەسسەلىك سۇيۇقلۇقىنى ياكى 20% لىك كاڭفۇدو
 (康福多) قوبۇق ئىرىشچان دورىسىنىڭ 4000 ھەسسەلىك سۇيۇقلۇقىنى
 چېچىش ياكى 2.5% لىك پىشىل كارات سۈتسىمان مېيى (绿色功夫乳油) نىڭ
 3000 ھەسسەلىك سۇيۇقلۇقىنى پۈركۈش كېرەك.

سانتىمېتىردا كونترول قىلىش كېرەك؛ (3) مۇۋاپىق ۋاقىتتا توڭ ياتقۇ -
 زۇش كېرەك؛ (4) باش ئەتىيازدا تولۇقلاپ سۇغىرىپ، توپراق نەملىكىنى
 ئاشۇرسا، ئۇششۇك ئاپىتىنى يېنىكلىتىپ، مايسىنىڭ نابوت بولۇشىنى
 ئازايتقىلى بولىدۇ. ① قىش كىرىشتىن بۇرۇن مايسىنى تىمەن ئۆستۈ -
 رۇش، باش ئەتىيازدا تىرىنلاش كېرەك. بۇغداي قايتا كۆكۈرۈش مەزگىلىدە
 ھەر مو يەرگە 200 مىللىگرام / كىلوگرام قوبۇقلىقتا پاكىلوبۇترازول
 (多效唑) ئېرىتمىسىنى چېچىش كېرەك. قىروۋ ئۇششۇكى چۈشۈش ئېھ -
 تىمالى بولسا كەچقۇرۇن ئىسلىسا، قىروۋ ئۇششۇكىنىڭ ئالدىنى ئالغىلى
 بولىدۇ؛ ② بۇغداي ئۇششۇگەن بولسا قۇتقۇزۇش تەدبىرلىرىنى قوللىنىپ،
 ۋاقتىدا سۇغىرىش، ئوغۇتلاش قاتارلىق پەرۋىشىنى كۈچەيتىپ، ھەر مو
 يەرنى 10 - 13 كىلوگرام ئاممونى نىترات (硝酸铵) ياكى 20 - 30 كىلو -
 گرام ئاممونى ھىدروكاربونات (碳酸氢铵) بىلەن قوشۇمچە ئوغۇتلاش ھەمدە
 سۇغىرىشقا بىرلەشتۈرۈپ كولىتۋاتسىيە قىلىپ، ئۇششۇپ كەتكەن مايسىلار -
 نىڭ ئۆسۈشىنى ئىمكانقەدەر تېزراق ئەسلىگە كەلتۈرۈش كېرەك. (03)

2. تاۋۇز قىزىل ئۆمۈچكى: (1) نۆۋەتلەشتۈرۈپ تېرىش، بولۇپمۇ باشاقلقلار ئائىلىسىدىكى زىرائەتلەر بىلەن بىر يىلدىن كۆپرەك نۆۋەتلەش. - تۈرۈپ تېرىش كېرەك؛ (2) يەرنى كۈزدە ئاغدۇرۇپ توك ياتقۇزۇپ قىشتىن ئۆتۈش ئېكولوگىيەلىك شارائىتىنى ناچارلاشتۇرۇپ، قىشتىن ئۆتۈدىغان ھاشارات مەنبەسىنى تارايتمش كېرەك؛ (3) ئېتىزلىقتىكى ئوت - چۆپلەرنى ۋە قالدۇق شاخ، يوپۇرماقلارنى ۋاقتىدا تازىلاش كېرەك؛ (4) تاۋۇز قىزىل ئۆمۈچكى ناھايىتى تېز كۆپىيىدۇ، شۇڭا ئېتىزدا پەيدا بولغانلىقىنى باي. - قىغان ھامان، دورا چېچىپ يوقىتىش كېرەك. بۇنىڭ ئۈچۈن %73 لىك پروپارىگىت (克螨特) نىڭ 1000 ھەسسەلىك سۇيۇقلۇقىنى ياكى %25 لىك خىنو مېتئونات سۈتسىمان مېيى (灭螨猛乳油) نىڭ 1000 ھەسسەلىك سۇيۇقلۇقىنى ياكى فۇفاڭ جىياڭمېيسۇ (复方济阳霉素) نىڭ 1000 ھەسسەلىك سۇيۇقلۇقىنى ياكى %50 لىك گۇڭگۇرت سۈسپىنزىيەلىك دورىسى (硫悬浮剂) نىڭ 200 - 300 ھەسسەلىك سۇيۇقلۇقىنى ياكى %40 لىك جۇشا سۈتسىمان مېيى (菊杀乳油) نىڭ 2000 - 3000 ھەسسەلىك سۇيۇقلۇقىنى چېچىش كېرەك.

3. تاۋۇز يوپۇرماق قېتى چۈنى: (1) كارانتىن قىلىشنى كۈچەيتىش كېرەك. (2) پەيدا بولۇشى يۇقىرى پەللىگە چىقىش مەزگىلىدە %48 لىك لورسبان (乐斯本) سۈتسىمان مېيىنىڭ 1500 - 2000 ھەسسەلىك سۇيۇقلۇقىنى ياكى %1.8 لىك ئەفۇدىڭ (爱福丁) سۈتسىمان مېيىنىڭ 2000 ھەسسەلىك سۇيۇقلۇقىنى ياكى %10 لىك نىكوتىن سۈتسىمان مېيى (烟碱乳油) نىڭ 1000 ھەسسەلىك سۇيۇقلۇقىنى ياكى %5 لىك رۇيجىڭتى (锐劲特) سۈسپىنزىيەلىك دورىسىنىڭ 1500 ھەسسەلىك سۇيۇقلۇقىنى ۋە ياكى %40 لىك چىشىڭياۋ (七星宝) سۈتسىمان مېيىنىڭ 600 ھەسسەلىك سۇيۇقلۇقىنى ھەر 5 - 7 كۈندە بىر قېتىم، ئۇدا 2 - 3 قېتىم چېچىش كېرەك.

4. يەر ئاستى زىيانداش ھاشاراتلىرى يەر يولۇسى، موزايىبىشى، يىڭنىسىمان سېرىق قۇرت: (1) يەرنى كۈزدە ئاغدۇرۇپ توك ياتقۇزۇش، گەندە - سۈيدۈك ئارىلاشمىسىنى تولۇق چىرىتىپ ئىشلىتىش، ئوت - چۆپلەرنى يوقىتىش كېرەك. (2) ئەمگەك كۈچى تەشكىللەپ تۇتۇپ يوقىتىش كېرەك. (3) زەھەرلىك يەمچۈككە جەلپ قىلىپ يوقىتىش كېرەك؛ (4) يېتىلگەن ھاشاراتىنى خىرە نۇرلۇق چىراغقا ياكى يورۇقلۇق كۈچلۈك يالىتىراق نۇرلۇق چىراغقا جەلپ قىلىپ يوقاتسا بولىدۇ؛ (5) تاۋۇزلۇقتا زىيانداش ھاشاراتلارنى بايقىغان ھامان، %48 لىك لورسبان (乐斯本) ياكى %50 لىك فوكسىم سۈتسىمان مېيى (辛硫磷乳油)، %90 لىك دېپتېرىكس كرىستالى (敌百虫晶体) نى ئىشلىتىپ يوقىتىش كېرەك. (03)

ھەر خىلدا كېيىپ كۆرۈلۈشى كېسىلگەن ئالدىنقى ھالەتتىكى - پىرىنسىپى ئۆزگىرىشى

سەپىدىن مۇلدىن ئەخمەتجان مامۇت

(قىزىلسۇ ئوبلاستلىق دېھقانچىلىق تېخنىكىسىنى كېڭەيتىش پونكىتىدىن 845350)

1. ۋىرۇس كېسىلى: (1) كېسەلگە چىداملىق سورتلارنى تاللاش ھەم كېسەللەنمىگەن ئۇرۇقلارنى تاللاپ تېرىش كېرەك؛ (2) ئۇرۇقنى تېرىشتىن بۇرۇن سۈزۈك سۇغا تۆت سائەت چىلاپ سۈزۈۋالغاندىن كېيىن، 10% لىك ئۈچ ناترىيلىق فوسفات (三钠磷酸) ئېرىتمىسىگە 20 مىنۇت چىلاپ ئېلىپ، سۈزۈك سۇدا پاكىز چايقاپ يۇيۇپ، بىخاندۇرۇپ تېرىش كېرەك؛ (3) كۆكپىت ۋىرۇس كېسىلىنى تارقىتىدىغان ۋاسىتە بولۇپ، ۋاقتىدا ئالدىنى ئېلىپ - يوقىتىش كېرەك. بۇنىڭ ئۈچۈن كۆكپىت يوقىتىدىغان دورىلار - دىن 25% لىك ئاكىتەي (阿克泰) سۇدا تارقىلىشچان دورىسىنىڭ 2500 ھەسسىلىك سۇيۇقلۇقىنى ياكى 10% لىك ئىمىداكلورد نەملىنىشچان پاراشو - كى (吡虫啉) نىڭ 1000 ھەسسىلىك سۇيۇقلۇقىنى چېچىش كېرەك؛ (4) مايسا مەزگىلىدە 20% لىك ۋىرۇس A (A 病毒) نەملىنىشچان پاراشوك - نىڭ 500 ھەسسىلىك ئېرىتمىسى ياكى 15% لىك جىبىڭلىك (植保灵) سۈتسىمان مېيىنىڭ 1000 ھەسسىلىك سۇيۇقلۇقى قاتارلىق دورىلارنى چېچىش كېرەك؛ (5) مايسا ئايرىش، كۆچۈرۈپ تىكىش، ھاشالاش، پۇتاشتىن ئىلگىرى 1% لىك سوپۇن سۈيىگە 0.2% - 0.4% لىك كالىي دى ھىدرو فوسفات (磷酸二氢钾) ياكى 40 - 1:20 لىك پۇرچاق قىيامى ياكى پۇرچاق، سۈت پارا - شوكنى چاچسا، تېگىشىپ يۇقۇملىنىشنىڭ ئالدىنى ئالغىلى بولىدۇ.

2. ھالقىسىمان داغلىنىش كېسىلى: (1) كېسەللىككە چىداملىق سورتلارنى تاللاپ تېرىش كېرەك؛ (2) نۆۋەتلەشتۈرۈپ تېرىشقا ئەھمىيەت بېرىپ، پىدىگەن ئائىلىسىدىكى كۆكتاتلاردىن باشقا كۆكتاتلار بىلەن ئىككى كى يىلدىن كۆپرەك نۆۋەتلەشتۈرۈپ تېرىش كېرەك؛ (3) ئۇرۇقنى بىر تە - رەپ قىلىش كېرەك. بۇنىڭ ئۈچۈن ئۇرۇقنى 70°C لۇق قۇرغاق ئىسسىقتا 72 سائەت بىر تەرەپ قىلىپ، تېرىشتىن ئىلگىرى 52°C لۇق ئىلمان سۇغا 30 مىنۇت چىلاپ، سۇ تېمپېراتۇرىسى تەبىئىي تۆۋەنلىگەندە، سوغۇق سۇغا چىلاپ، بىخاندۇرغاندىن كېيىن تېرىش كېرەك؛ (4) مايسا كۆچۈرۈپ تىككەندە، ئاۋۋال مايسىغا 1:300 لىك بوردو سۇيۇقلۇقى چېچىپ، ئاندىن كۆچۈرۈپ تىكىش كېرەك؛ (5) كېسەللىك پەيدا بولۇشنىڭ دەسلەپكى مەز - گىلىدە، ھەر قېتىمدا ھەر مو يەرنى 200 - 250 گىرام 45% لىك داكونىل (百菌清) ئىسلاش دورىسى ياكى 10% لىك سۈمىلىكس (速克灵) ئىسلاش دو - رىسى بىلەن ئىسلاش كېرەك. دورا چاچقاندا، 50% لىك نوڭلىلىك (农利灵)

ياكى 65% لىك دوگودىڭ (多果定) نەملىنىشچان پاراشوكىنىڭ 1000 ھەسسەلىك سۇيۇقلۇقىنى، 52% لىك مانكوزىپ (甲霜灵锰锌) نەملىنىش - چان پاراشوكى ياكى 64% لىك ساندۇفان (杀毒矾) نەملىنىشچان پاراشوك - نىڭ 500 ھەسسەلىك سۇيۇقلۇقىنى چېچىش كېرەك.

3. پوپۇرماق ياخشىلىشىش كېسىلى: (1) كېسەللەنمىگەن ئۇرۇقلار - نى تاللاپ تېرىش كېرەك. (2) كېسەللەنمىگەن تۈپلەردىن ئۇرۇق قالدۇرۇش كېرەك. ئۇرۇقنى 52°C لۇق قىزىق سۇغا 30 مىنۇت چىلاپ، سالىقىندىتىپ قۇرۇتقاندىن كېيىن تېرىش كېرەك. (2) دورا ئارقىلىق ئالدىنى ئېلىش - يوقىتىشتا، مايسا كۆچۈرۈپ تىكىشتىن ئىلگىرى، ھەر 100 كىۋادرات مې - تىر يەرنى 25 گىرام گوڭگۈرت پاراشوكىغا بەش گىرام ھەرە كېپىكى ئا - رىلاشتۇرۇپ، ئوت يېقىپ ئىسلاپ دېزىنېفېكسىيە قىلىش كېرەك. كېسەللىك پەيدا بولۇشنىڭ دەسلەپكى مەزگىلىدە، تۈپ ئاستىدىكى كېسەللەنگەن يو - پۇرماقلارنى ئۈزۈۋېتىپ، ۋاقتىدا دورا چېچىشقا دىققەت قىلىپ، 50% لىك كېمات (敌菌灵) نەملىنىشچان پاراشوكىنىڭ 500 ھەسسەلىك سۇيۇقلۇقى ياكى 75% لىك تىرىزىمان (代森锰锌) نەملىنىشچان پاراشوكىنىڭ 800 ھەسسەلىك سۇيۇقلۇقى ياكى 75% لىك تېرىمىل نەملىنىشچان پاراشوكىنىڭ 500 ھەسسەلىك سۇيۇقلۇقى ياكى 50% لىك باۋىستىن (多菌灵) نەملىنىش - چان پاراشوكىنىڭ 500 ھەسسەلىك سۇيۇقلۇقى ۋە 47% لىك مىس ئوكسى خىلورىد (春雷氧氯铜) نەملىنىشچان پاراشوكىنىڭ 800 - 1000 ھەسسەلىك سۇيۇقلۇقى قاتارلىقلارنىڭ خالىغان بىرىنى تاللاپ، ھەر 7 - 10 كۈندە بىر قېتىم، ئۇدا 2 - 3 قېتىم چېچىش كېرەك.

4. كىندىك چىرىش كېسىلى: (1) مۇۋاپىق مىقداردا ۋاقتىدا سۇغى - رىش، بولۇپمۇ مېۋىلەش مەزگىلىدە سۇغىرىشقا ئالاھىدە دىققەت قىلىش ھەمدە ساغەت 9 - 12 لەردە سۇغىرىش كېرەك. (2) كالتسىيلىق ئوغۇتلار بىلەن قوشۇمچە ئوغۇتلاش كېرەك. مېۋىلىگەندىن كېيىنكى بىر ئاي شوخ - لىنىڭ كالتىسى سۈمۈرۈپ پايدىلىنىدىغان ئاچقۇچلۇق مەزگىلى ھېسابلىد - ىندۇ. شۇڭا 1% لىك كالتىسى سۇپېر فوسفات (过磷酸钙) ياكى 0.5% لىك كالتىسى خىلورىد (氯化钙) گە بەش مىللىگىرام / كىلوگىراملىق ناپتالىن ئاتسېتىك كىسلاتا (萘乙酸) نى ئارىلاشتۇرۇپ ياكى 0.1% لىك كالتىسى نىترات (硝酸钙) ۋە ئانوتىك (爱多收) نىڭ 6000 ھەسسەلىك سۇيۇقلۇقىنى ياكى لىففىنگۈبىل 3 - 3 (氯芬威3号) نىڭ 1000 - 1500 ھەسسەلىك سۇيۇق - لۇقىنى، چېچەكلەشنىڭ دەسلەپكى مەزگىلىدىن باشلاپ ھەر 10 - 15 ساغەتتە بىر قېتىم، ئۇدا 2 - 3 قېتىم چېچىش كېرەك. (03)

پارنىك شىركىسىنىڭ تۇرۇن تېمپېراتۇرا رېسپىتا ئۆلچەملىك ئۆلچىمى ئېلىش ئۆلچىمى

ھاجىگۈل مەخەت روشەنگۈل ئابدۇقادىر ئابلىمىت مەمەت

(مەكت ناهىيە بازار جەمى يېزىلىق دېھقانچىلىق تېخنىكا پونكىتىدىن 844000)

پارنىك ۋە سولياۋ كېمىردە شوخلا ئۆستۈرگەندە، ئىسسىقلىق ساقلاش ئەسلىھەلىرى ياخشى بولمىسا بالدۇر مايسا يېتىشتۈرۈپ، بالدۇر كۆچۈر - گەندە، شوخلا مايسىلىرى سوغۇقنىڭ زىيىنىغا ئۇچرايدۇ. مايسا مەزگىلىدە ئۇزۇن ۋاقىت 8°C تىن تۆۋەن مۇھىتتا تۇرسا، يوپۇرماقلار قارىداپ بخ سۈرۈشى نورمال بولمايدۇ. نەتىجىدە مېۋە يېرىلىش ۋە غەيرىي مېۋە چۈ - شۈش ھادىسىسى كۆرۈلىدۇ. كۆچۈرگەندىن كېيىن داۋاملىق 7°C تىن تۆ - ۋەن شارائىتتا تۇرسا، غول، يوپۇرماقلىرى كىچىكلەپ، يوپۇرماقلىرى قو - رۇلۇپ قالىدۇ. تېمپېراتۇرا $3^{\circ}\text{C} - 5^{\circ}\text{C}$ قا چۈشكەندە، مايسىلار سولشىپ ياكى قۇرۇپ، مەھسۇلاتقا ئېغىر تەسىر كۆرسىتىدۇ. ئادەتتىن تاشقىرى بو - يىغا زورلاپ ئۆسۈپ كەتكەن ياكى ئاجىز ئۆسكەن مايسىلار ئاسانلا سوغۇق - نىڭ زىيىنىغا ئۇچرايدۇ. سوغۇقنىڭ زىيىنىغا ئۇچرىغان مايسىلار ئاسانلا كېسەللىكلەر بىلەن يۇقۇملىنىپ، قارشىلىق كۈچى تۆۋەنلەپ كېتىدۇ.

ئالدىنى ئېلىش: (1) سورت تاللاشقا دىققەت قىلىش: تۆۋەن تېمپېرا - تۇرا، ئاجىز يورۇقلۇققا چىداملىق سورتلارنى تاللاش كېرەك؛ (2) تىمەن مايسا يېتىشتۈرۈش: مايسا يېتىشتۈرگەندە تېمپېراتۇرىنى $13^{\circ}\text{C} - 25^{\circ}\text{C}$ ئارىلىقىدا كونترول قىلىش كېرەك. مۇۋاپىق سۇغىرىش، كېچىلىك تېم - پېراتۇرىنى $13^{\circ}\text{C} - 18^{\circ}\text{C}$ تا كونترول قىلىپ، مايسىنى تۆۋەن تېمپېرا - تۇرا، تۆۋەن نەملىك شارائىتتا چېنىقتۇرۇپ، كېسەللىككە قارشى تۇرۇش كۈچىنى ئاشۇرۇش لازىم؛ (3) دېھقانچىلىق دورىسى ۋە فوسفور، كالتسىي تولۇقلاش كېرەك. ئادەتتە 100 مېتىرلىق پارنىكقا چىرىگەن مەھەللىۋى ئو - غۇتتىن 10~15 كۈب مېتىر بېرىلىدۇ. كالتسىي سوپىر فوسفات (过磷酸钙) تىن 70 - 80 كىلوگرام، كالىي سۇلفىدىن (硫酸钾) تىن 30 - 35 كىلوگرام، ئورپىيا (尿素) دىن 7 - 8 كىلوگرامنى تەكشى ئارىلاشتۇ -

ئالتۇش شەھىرىدە «سۈنى ئائىلىلەر گىجە» پىروگراممىسىنى باشقا شەھەرلەردە تارقىتىشنى تەشەببۇس قىلىش

خىزمەت سىياسىتىنى تارقىتىش

ئەخمەتجان باقى

(ئالتۇش شەھىرى ئارغۇ يېزىلىق سۇ باشقۇرۇش پونكىتىدىن 845350)

مەركەز ۋە ئاپتونوم رايون 2004 - يىلى رايونىمىزنىڭ ھەرقايسى ۋىلايەت، ئوبلاست ۋە شەھەرلىرىدە «سۈنى ئائىلىلەر گىجە يەتكۈزۈش» خىزمىتىنى يولغا قويغان ئىدى. شەھىرىمىز يۇقىرى دەرىجىلىك كەسپىي مەمۇرىي تارماقلارنىڭ چاقىرىقىغا ئاكتىپ ئاۋاز قوشۇپ، «سۈنى ئائىلىلەر گىجە يەتكۈزۈش» خىزمىتىنى ئىشلىگەن ئىدۇق. مەن شەھىرىمىزنىڭ ئەمەلىيەتتىكى بىرلەشتۈرۈپ «سۈنى ئائىلىلەر گىجە يەتكۈزۈش» خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش ئۈچۈن دىققەت قىلىشقا تېگىشلىك بىر قانچە مەسىلىلەرنى ئوتتۇرىغا قويماقچىمەن.

1. سۇ ئىشلەتكۈچى ئورۇن ۋە شەخسلەرگە قارىتا تەشۋىق - تەربىيەنى كۈچەيتىش كېرەك. سۈنى قانۇن بويىچە باشقۇرۇپ، بىر تۇتاش پىلانلاپ، سۇ بايلىقىدىن ئۈنۈپەر سال پايدىلىنىشنى ئىشقا ئاشۇرۇش كېرەك. «سۈنى ئائىلىلەر گىجە يەتكۈزۈش» خىزمىتى شەھىرىمىزنىڭ چەكلىك بولغان سۇ

رۇپ، ئىككى قېتىم ئاغدۇرۇپ ئوغۇتلىسا بولىدۇ؛ (4) مایسا بالدۇر كۆچۈرۈلگەن بولسا ئىسسىقلىق ساقلاش ئەسلىھەلىرىنى ئىشلىتىش ياكى پارنىك ئىچىگە ۋاقىتنىچە ئوت يېقىپ تېمپېراتۇرىنىڭ تۆۋەنلەپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش كېرەك؛ (5) مایسىنى ئېگىز قىرغا كۆچۈرۈش: مایسىنى ئېگىز قىرغا كۆچۈرگەندە تۇپراقنىڭ تېمپېراتۇرىسىنى يۇقىرى كۆتۈرۈپ، سوغۇق زىيىنىنىڭ ئالدىنى ئالغىلى بولىدۇ؛ (6) كۆچۈرۈشتىن بۇرۇن قاندۇرۇپ سۇغىرىش لازىم. مایسا كۆچۈرۈپ بولغاندىن كېيىن بەك قۇرغاق بولسا ياكى سۇ ئىشلىتىپ قالسا، بىر قېتىم سۇغىرىش، ئۇنداق بولمىسا ئادەتتە سۇغارماي تاكى چېچەكلەپ مېۋە بەرگەندە ئاندىن ۋاقىتتا سۇغىرىش كېرەك. چۈشتە تېمپېراتۇرا تۇر يۇقىرى ۋاقىتتا ھاۋا ئالماشتۇرۇپ نەملىكىنى كونترول قىلىش كېرەك. (03)

بايلىقىدىن ئۈنۈملۈك پايدىلىنىپ سۇ باشقۇرۇشنى قېلىپلاشتۇرۇپ، سۇ تېجەپ سۇغىرىشنى كەڭ تۈردە يولغا قويۇپ، خەلق ئاممىسىنىڭ يۈكسىكى ھەقىقىي يېنىكىلىتىدىغان خىزمەت بولغاچقا، دېھقان - چارۋىچىلار ئاكا-تىپلىق بىلەن قاتناشتۇرۇلۇشى كېرەك.

2. «سۇنى ئائىلىلەرگىچە يەتكۈزۈش» خىزمىتىنىڭ تېخنىكىلىق تەلپى بىرقەدەر يۇقىرى بولغانلىقى ئۈچۈن، سۇ ئۆلچەش ۋە خاتىرىلەشكە دىققەت قىلىش كېرەك. شەھىرىمىز چاقماق دەرياسى ۋە بوغۇز دەرياسىدىن ئىبارەت ئىككى دەريادىن پايدىلىنىپ سۇغىرىش ئېلىپ بارىدۇ. ئومۇمىي سۇغىرىش كۆلىمى 380 مىڭ مو، ئومۇمىي سۇ بايلىقى 760 مىليون كۇب مېتىر، يەر ئۈستى سۇ بايلىقى 420 مىليون كۇب مېتىر، يەر ئاستى سۇ بايلىقى 340 مىليون كۇب مېتىر بولۇپ، سۇدىن پايدىلىنىش كوئېففىتسېنتى 0.55، ھەر مو يەرنىڭ يىللىق سۇغىرىش مىقدارى 1100 كۇب مېتىر بولىدۇ. شەھىرىمىزدە ئاقاۋا ئارقىلىق سۇ ئۆلچەش ۋە ۋېرتوچكا ئارقىلىق سۇ ئۆلچەش ئۇسۇللىرى كەڭ تۈردە قوللىنىلىدۇ. سۇچىلىق تېخنىكا خادىملىرى سۇ بىلەن تەمىنلەشنىڭ ئادىل، توغرا بولۇشى ئۈچۈن، سۇ ئۆلچەش قۇرۇلمىلىرىنى ئۆلچەملىك ياساپ ۋە ئورنىتىپ، قەرەللىك ھالدا تەكشۈرۈپ تۇرۇشى كېرەك. ئەسۋابلارنىڭ شەكلى ئۆزگەرگەن ۋە سان - سىمىرلار ئېنىق بولمىغان بولسا دەرھال ئالماشتۇرۇش ۋە يېڭىدىن ئۆلچەش شىكالىلىرىنى سىزىپ چىقىش كېرەك. ۋېرتوچكا بىلەن سۇ ئۆلچىگەندە، ئۇنىڭ يىللىق تەكشۈرۈلگەن ياكى تەكشۈرۈلمىگەنلىكىگە، ۋېرتوچكا فورمۇلاسىنىڭ توغرا ياكى ئەمەسلىكىگە، شۇنداقلا ۋېرتوچكىنىڭ پاكىز تازىلانغان ياكى تازىلانمىغانلىقىغا قاراپ، سۇ ئۆلچەشتىن ئاۋۋال پاكىز لۆڭگە بىلەن بىر قۇر تازىلاپ ۋە مايلاپ چىقىش كېرەك. تېخنىكا خادىملار سۇ ئۆلچەپ خاتىرىلەشتە بىر كۈندە تۆت قېتىم سۇ ئۆلچەپ خاتىرىلەپ، ئوتتۇرىچە ساننى ئېلىش كېرەك. ھەر كۈنلۈك ئۆتكەن سۇ مىقدارىغا قارىتا، سۇ ئىشلەتكۈچى ئورۇن ۋە شەخسلەرگە قارىتا تالون كېسىپ، قول قويدۇ-رۇش خىزمىتىنى چىڭ تۇتۇش كېرەك.

3. «دېھقان سۇ ئىشلەتكۈچىلەر جەمئىيىتى» نىڭ رولىدىن ئۈنۈملۈك

پايدىلىنىش كېرەك. «دېھقان سۇ ئىشلەتكۈچىلەر جەمئىيىتى» سۇ ئىشلەتكۈچى دېھقان - چارۋىچىلار ئۆزلىرى ئاكتىپلىق بىلەن قاتناشقان، رەھبەرلىك ئاپپاراتلىرى دېموكراتىك ھالدا سايلاپ چىقىلغان ئاممىۋى تەشكىلات بولغانلىقى ئۈچۈن، ئۇلارنىڭ مۇلازىمەت سەۋىيەسىنى ئۈزۈكسىز يۇقىرى كۆتۈرۈش كېرەك. سۇ ئىشلەتكۈچىلەرگە قارىتا تەربىيەلەش، ئېكسكۇرسىيەگە ئورۇنلاشتۇرۇش، ئەمەلىي خىزمەتكە قاتناشتۇرۇش قاتارلىق بىر قاتار خىزمەتلەرنى ياخشى ئىشلەش كېرەك. كەنت دەرىجىلىكتىن تۆۋەن سۇ قۇرۇلۇش ئەسلىھەلىرىنى «دېھقان سۇ ئىشلەتكۈچىلەر جەمئىيىتى» نىڭ باشقۇرۇشىغا تەدرىجىي ئۆتكۈزۈپ بېرىپ، سۇ ھەققى يىغىشنى ھەقىقىي ئىشقا ئاشۇرۇش كېرەك.

4. سۇ قۇرۇلۇش ئەسلىھەلىرىنى ياخشى باشقۇرۇش، ئاسراش ۋە ۋاقتىدا رېمونت قىلىش كېرەك. سۇ قۇرۇلۇش ئەسلىھەلىرى «سۇنى ئائىلىلەرگىچە يەتكۈزۈش» خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەشنىڭ تۈپ ئاساسى. سۇ قۇرۇلۇش ئەسلىھەلىرىنى باشقۇرۇشتا قاتلاممۇ - قاتلام مەسئۇلىيەتنى ئايرىپ باشقۇرۇشنى يولغا قويۇش كېرەك. قۇرۇلۇشقا مەسئۇل تېخنىك خادىملارنىڭ كەسپىي ساپاسىنى يۇقىرى كۆتۈرۈپ، بۇزۇلغان سۇ قۇرۇلۇش ئەسلىھەلىرىنى يۇقىرىغا ۋاقتىدا مەلۇم قىلىپ، تۈرمەبلىغىنى قولغا كەلتۈرۈپ، ئۆز قەرەلىدە رېمونت قىلىشقا كاپالەتلىك قىلىش كېرەك.

5. زامانىۋى پەن - تېخنىكىدىن پايدىلىنىپ، تەرەققىياتنىڭ تەلپىگە ئىزچىل ماسلىشىش كېرەك. (1) زامانىۋى سۇ ئۆلچەش، سۇ تېجەش ئۈسكۈنىلىرىنى ئىشلىتىش؛ (2) ئىلغار سۇغىرىش تېخنىكىلىرىنى قوللىنىش، يۇقىرى ئۈنۈملۈك سۇ تېجەش قۇرۇلۇشلىرىنى قۇرۇپ چىقىش؛ (3) سۇغىرىش پەن - تېخنىكىسىدا ئۈلگە كۆرسىتىش بازىلىرىنى قۇرۇپ چىقىپ، ئىلغار باشقۇرۇش ئۈسۈللىرىنى تەدرىجىي قوللىنىپ، سۇچىلىق پەن - تېخنىكىسىنىڭ سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىغا خىزمەت قىلىش سەۋىيەسىنى يۇقىرى كۆتۈرۈش كېرەك. (05)

ئۆزگەرتىشنىڭ سۈرئىتى ۋە ئۆزگەرتىشنىڭ ئىقتىسادىي ئىقتىسادىي

رەھبەنگۈل ئەيسا

(ئاتۇش شەھىرى ئازاق يېزىلىق سۇ باشقۇرۇش پونكىتىدىن 845350)

نۆۋەتتە ھەرقايسى جايلاردا، ئۆستەڭلەرنىڭ سۇ يۈزىنى يۈزلەپ سۇ ئاققۇ - زۇشتا، قۇرۇق تاش تىزىش، سىمونت لاي بىلەن تاش تىزىش، بېتون تاختا تىزىش، سۇلياۋ ياتقۇزۇش قاتارلىق ئۇسۇللارنى قوللىنىپ، ئۆستەڭلەرنى سۇ سىڭمەيدىغان قىلىپ ياساش يولغا قويۇلۇۋاتىدۇ. ئۆستەڭلەرنىڭ سۇ يۈزىنى يۈزلەپ سۇ سىڭمەسلەشتۈرگەندە سۇ سىڭىپ كېتىشىنى ئازىلتىپ، سۇنىڭ پايدىلىنىش ئۈنۈمىنى يۇقىرى كۆتۈرگىلى بولىدۇ. يەر ئاستى سۇ يۈزى يۇقىرى ئۆرلەپ، يەرلەرنى زەپەستۈرۈۋېتىشنىڭ ئالدىنى ئالغىلى بولىدۇ. ئوكۇلۇنى چوڭايتىپ، كېسەك يۈزىنى كىچىكلىتىپ، سۇنىڭ ئېقىم مىقدارىنى ئاشۇر - غىلى بولىدۇ. تۇپراقنى سۇ يالاپ ئېقىتىپ كېتىشىنى ئازايتقىلى بولىدۇ.

بېتون تاختا بىلەن ئۆستەڭ سۇ يۈزىنى يۈزلەپ سۇ ئاققۇزۇش ئەڭ كۆپ قوللىنىۋاتقان، ئاددىي، ئىشلەش ئوڭاي ئۇسۇل بولۇپ، كىشىلەر ئاسان قو - بۇل قىلالايدۇ. بېتون تاختا بىلەن يۈزلىگەندە، تەننەرقى يۇقىرى بولسىمۇ، چىداملىقى كۈچلۈك سۇ ئېقىمغا قارشىلىقى ئاجىز بولۇپ، قاش ئاسان بۇزۇلۇپ كەتمەيدۇ. ئاسراپ ئىشلىتىشتە كۆپ كۈچ تەلەپ قىلمايدۇ. بېتون بىلەن يۈزلىگەندە نەق مەيداندا بېتون تاختا قويسىمۇ ياكى ئالدىن تەييارلاپ قويغان بېتون تاختىنى تىزسىمۇ بولىدۇ. نەق مەيدانغا بېتون قويسا تاختا - نىڭ قېلىنلىقى 8 - 12 سانتىمېتىر قىلىنىدۇ، چاڭ ئاز قويۇلىدۇ، تەن - نەرخى تۆۋەن بولىدۇ. تەييار بېتون تاختىنى تىزىپ ياسىسا تەننەرخى يۈ - قىرى بولىدۇ، چاڭ كۆپ قويۇلىدۇ، سۈپىتى يۇقىرى بولىدۇ. تېمپېراتۇرا - نىڭ ئۆزگىرىشىگە ماسلىشىش ئۈچۈن، تارىيىش - كېڭىيىش چاڭ قويۇ - لىدۇ. بۇنىڭ بىلەن تاپان تاختىنىڭ ئولتۇرۇشۇپ كېتىشىنى ۋە قىشتا توك كۆتۈرۈپ بۇزۇلۇپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئالغىلى بولىدۇ. ئۆستەڭنىڭ تاپان كەڭلىكى چوڭ بولسا ئاتكوس بىلەن تاپاننىڭ تۇتاشقان يۈزىگە ئۇزۇن سوزۇل - غان ئۇزۇن چاڭ قويۇلىدۇ، يەنى توغرا چاڭلەر 2 - 5 مېتىر ئارىلىققا بىردىن قويۇلىدۇ. يۈزلەنگەن بېتون تاختىنىڭ قېلىنلىقى چوڭ بولسا چاڭ ئارىلىقى چوڭ بولىدۇ، كىچىك بولسا چاڭ ئارىلىقىمۇ كىچىك بولىدۇ. (05)

كەلگۈچى دەۋرنىڭ كۆرۈش تىزىمىنى ياساپ زىيانلىق ئارالاش

سابىتجان مامۇت

(ئاتۇش شەھىرى ئۈستۈن ئاتۇش بازارلىق سۇڭ باشقۇرۇش پونكىتىدىن 845350)

كەلگۈن بىر تۈرلۈك تەبىئىي ئاپەت بولۇپ، دەريا ئېقىنلەر دەريا ياكى كەلكۈن يوللىرىدا دائىم كۆرۈلىدۇ، بولۇپمۇ ھۆل - يېغىن كۆپ چاغلاردا ئاسانلا كەلگۈن كېلىدۇ. دەريا - ئېقىنلاردا كەلكۈننى كونترول قىلىش خار اکتېپىردىكى سۇ ئامبارلىرى بولمىغاچقا، غول ئېقىن ۋە تارماق ئېقىنلاردا زور كەلكۈن سۇلىرى ئېقىپ كېلىپ، دەريا - ئېقىن قىرغاقلىرىدىكى مۇداپىئە ئورمان ۋە ئەسلىمەلەرنى بۇزۇپ تاشلاپ، تۈزلەڭلىك سۇغىرىش رايونلىرىغا ئېقىپ كىرىپ، يەرلەرنى ۋە زىرائەتلەرنى بۇزۇپ تاشلايدۇ، قاتناش يوللىرىنى ئۇزۇپ تاشلايدۇ، ئاھالىلارنىڭ ئولتۇراق ئۆيلىرىنى زىيانغا ئۇچرىتىدۇ. زور كەلكۈن سۇلىرى ئېقىپ كەلسە، كەڭ دائىرىلىك ئاپەت پەيدا قىلىدۇ. كەڭ خەلق ئاممىسىنىڭ خاتىرجەملىكىنى بۇزۇپ، نورمال ئىشلەپچىقىرىشقا ۋە خەلق تۇرمۇشىغا، دۆلەتنىڭ مال - مۈلكىگە زور ئىقتىسادىي زىيان سالىدۇ.

كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش خەلقنىڭ ھاياتى ۋە مال - مۈلكىگە مۇناسىدەن ۋەتلىك چوڭ ئىش. بۇ ھەر ساھەنىڭ تۈپ مەنبەئىتىگە چېتىلىدۇ. شۇڭا ئالدى بىلەن ھەرقايسى كەلكۈن كېلىش ئېھتىمالى بولغان جايلاردا ئېقىن ۋادىسى بىرلىك قىلىپ، ئۇزۇن مەزگىللىك كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش پىلانىنى ۋە تەدبىرلىرىنى تۈزۈپ چىقىپ، شۇ پىلان بويىچە ئىش كۆرۈپ، كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش دامبا، توسما قاتارلىق قۇرۇلۇشلارنى ۋاقتىدا ئەمەلىيلەشتۈرۈش كېرەك. دۆلەتنىڭ ياردەم مەبلەغىنى قولغا كەلتۈرۈپ، ئومۇمىي خەلقنى سەپە ۋەزىلىككە كەلتۈرۈپ، يەرلىك ئۇسۇل بويىچە ياغاچ ماتېرىيال ئارقىلىق ئاردا - ماچ ياساش، بېتون قۇرۇلۇشى ئارقىلىق توسما ياساش، تاش ماتېرىيال ئارقىلىق دامبا ياساش قاتارلىق ئۇسۇللارنى قوللىنىپ، يۇقىرى - تۆۋەن ماسلىشىپ تەييارلىق كۆرىدىغان، باش - ئاياغ ئېقىن زىچ ماسلاشقان كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش ۋەزىيىتىنى شەكىللەندۈرۈپ، زىياننى ئەڭ تۆۋەن دەرىجىگە چۈشۈرۈش ۋە كەلكۈننىڭ ئالدىنى ئېلىش لازىم. شۇنىڭ بىلەن كەڭ خەلق ئاممىسىنى كەلكۈن مەزگىلىدىمۇ خاتىرجەم ياشايدىغان، تۇرمۇش ۋە ئىشلەپچىقىرىشى كاپالەتكە ئىگە بولغان تۇرمۇش شارائىتىنى يارىتىش لازىم. (05)

سۇغىرىشتا ساقلىنىۋاتقان مەھسۇلاتلار ۋە ھەل قىلىش ئۇسۇلى

مەھە نئېلى ئەمەت

(لوپ ناھىيەلىك سۇ ئىشلىرى ئىدارىسىدى 848200)

ئىقتىسادنى راۋاجلاندۇرۇش ۋە خەلقنىڭ تۇرمۇش سەۋىيەسىنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن، ناھىيەمىزدە سۇ تېجىلىدىغان يېزا ئىگىلىك سىستېمىسى قۇرۇپ، سۇ تېجەش تىپىدىكى جەمئىيەت بەرپا قىلىش ئىنتايىن مۇھىم. ناھىيەمىزدە ھەر يىلى سۇغىرىش ئۈچۈن ئىشلىتىلگەن سۇ مىقدارى ئومۇمىي سۇ ئىشلىتىش مىقدارىنىڭ %90 تىدىن كۆپرەكىنى ئىگىلەيدۇ، ناھىيەمىز يېزا ئىگىلىكىنى ئاساس قىلىدىغان رايون بولغاچقا، يېزا ئىگىلىككە تەسۋىر شىقا سۇ ئىشلىتىش ئاساسى ئورۇندا تۇرىدۇ. شۇڭا ئىلمىي سۇغىرىش ئۇسۇلىنى قوللىنىپ، ئېتىزلارنى سۇغىرىش جەھەتتە ساقلىنىۋاتقان نا مۇۋاپىق مەسىلىلەرنى ئانالىز قىلىپ، كۆرۈلگەن مەسىلىلەرنى ياخشى بىر تەرەپ قىلىش كېرەك. بۇ سۇ تېجەش ۋە سۇدىن پايدىلىنىش ئۇسۇلىنى يۇقىرى كۆتۈرۈشتە ناھايىتى مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە.

ناھىيەمىزدە ئېتىزلارنى سۇغىرىشتا ساقلىنىۋاتقان ئاساسلىق مەسىلىلەر: (1) سۇغىرىش نورمىسى يۇقىرى، سۇدىن پايدىلىنىش نىسبىتى تۆۋەن؛ (2) ئېتىز - ئېرىق قۇرۇلۇشلىرى ياخشى يۈرۈشلەشتۈرۈلمىگەن؛ (3) باشقۇرۇش سەۋىيەسى تۆۋەن بولۇپ، سۇ قۇرۇلۇشلىرىنىڭ رولى تولۇق جارى قىلدۇرۇلمىغان؛ (4) تۇپراقنى ئۆزگەرتىش بىلەن تۇپراقنىڭ قايتا شورلىشىش ئەھۋالى ئوخشاشلا مەۋجۇت؛ (5) دېھقانلارنىڭ ئىلمىي سۇغىرىش ۋە سۇ تېجەش كۆز قارشى تۆۋەن بولغانلىقتىن، يۇقىرى تېخنىكىلىق سۇغىرىش ئۇسۇلى ئومۇملاشتۇرۇلمىغان.

ھەل قىلىش ئۇسۇلى: ① ناھىيەمىزنىڭ كىلىماتى قورغاق بولغاچقا ئاساسىي غول، تارماق ئۆستەڭلىرىنى سۇ سىڭمەسلەشتۈرۈش بىلەنلا چەكلەپ، سۇنىڭ سىڭىپ زىيانغا ئۇچرىتىشىنى كونترول قىلالىغان بىلەن، ھاۋاغا پارغا ئايلىنىشىنى كونترول قىلغىلى بولمايدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن يۇقىرى ئۈنۈملۈك سۇ تېجەپ سۇغىرىش خىزمىتىنى كېڭەيتىش كېرەك. ② سۇ ئۆچەش ئەسلىھەلىرىنى تولۇق ئورنىتىپ، نورمال يۈرۈشلىشىشىگە كاپالەتلىك قىلىش بىلەن بىرگە، ئېتىزلارنى تەكشۈرۈپ، سۇنىڭ ئېتىز ئىچىدە ئىسراپ بولۇشىنى ئۈنۈملۈك كونترول قىلىش كېرەك. ③ سۇ باشقۇرۇش خادىملىرى ۋە سۇ ئىشلىتىش جەمئىيىتىنىڭ رولىدىن ئۈنۈملۈك

چارۋىچىلارنىڭ ئىلمىي بىرلەشمە ئىنژېنېرىنىڭ كىرىمىزلىرىنى كەڭەيتىش كەڭەيتىش

ساۋۇت رىشىت

(كەلپىن ناھىيەلىك چارۋىچىلىق، مالدوختۇرلۇق پونكىتىدىن 843500)

ئەتىياز پەسلىدە تېمپېراتۇرىنىڭ يۇقىرى كۆتۈرۈلۈشىگە ئەگىشىپ، دېھقان - چارۋىچىلار كىرىمىنى يۇقىرى كۆتۈرۈش ئۈچۈن بەس - بەستە چۈجە سېتىۋېلىپ بېقىشقا باشلايدۇ. ئەمما چۈجىلەرنىڭ كېسەلگە قارشى تۇرۇش كۈچى ئاجىز بولغاچقا، ئۇنىڭ ئۈستىگە دېھقان - چارۋىچىلار دائىم دېگۈدەك بېقىپ باشقۇرۇشقا سەل قارىغانلىقتىن چۈجىلەر تۈركۈملەپ ئۆلۈپ كېتىپ، ئاز بولمىغان ئىقتىسادىي زىيانلارنى ئېلىپ كېلىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، كۆڭۈل قويۇپ باققاندىلا ئاندىن چۈجىلەر - نىڭ ئەي بولۇشىنى يۇقىرى كۆتۈرگىلى ۋە ئۆسۈپ يېتىلىشىنى تېزلىتىشكە - ىلى بولىدۇ.

1. دېزىنېكسىيە قىلىش: چۈجە سېتىۋېلىشتىن بۇرۇن چۈجىخاننى ياكى چۈجە باقىدىغان كاتەكنى پاكىز تازىلاپ، ئاستىغا ھەرە كېپىكىنى تەكشى يېيىتقاندىن كېيىن دېزىنېكسىيە دورىسى بىلەن دېزىنېكسىيە قىلىپ، ھاۋا ئالماشتۇرۇپ، دېزىنېكسىيە دورىسىنىڭ غەيرىي پۇرىقى يو - قىغاندىن كېيىن چۈجىخاننىڭ تېمپېراتۇرىسىنى 30°C قا يەتكۈزۈپ، چۈجىلەرنى يۆتكەپ كىرسە بولىدۇ.

2. چۈجە ئالاش: چۈجە سېتىۋېلىشتا ساغلام چۈجىلەرنى تاللاش ئىدى - تايىن مۇھىم بولۇپ، چوقۇم تېتىك، پۇتلىرى مەزمۇت، كۆزلىرى نۇرلۇق،

پايدىلىنىپ، سۇغىرىش تېخنىكىسىغا ئەھمىيەت بېرىش بىلەن بىرگە، سۇ - غا بولغان باشقۇرۇشنى چىڭ تۇتۇپ، كۈندۈزى سۇغىرىپ، كېچىسى سۇنى خالىغانچە قۇيۇۋېتىپ، سۇ بايلىقىنى ئىسراپ بولىدىغان ئەھۋاللارنى كەل - تۈرۈپ چىقىرىشتىن ساقلىنىش لازىم. ④ تۇپراقنى ئۆزگەرتىش بىلەن بىرگە ياخشى بولغان سۇغىرىش ئۇسۇلىنى قوللىنىپ، سۇغىرىش مەسىد - لىسىنى ھەل قىلىش ئارقىلىق، سۇغىرىش رايونلىرىدىكى مۇنبەت تۇپراقلارنىڭ قايتا شورلىشىپ كېتىشىنى كونترول قىلىش كېرەك. ⑤ سۇغىرىشقا نورما بېكىتىش، سۇغىرىش گۈرۈپپىسى قۇرۇشنى چىڭ تۇتۇش بىلەن بىرگە كەڭ ئاممىغا سۇ تېجەش، چەكلىك بولغان سۇ بايلىغىدىن ئۈنۈم - لۈك پايدىلىنىش توغرىسىدا تەشۋىق - تەربىيەنى كۈچەيتىش كېرەك. (05)

پەيلىرى پارقرىق چۆجىلەرنى تاللاپ سېتىۋېلىش، ئەكسىچە پەيلىرى بۇلغانغان، كۆزلىرىنى يۇمۇۋالغان، جايدا جىم تۇرۇۋالدىغان، كېسەل چۈجىلەرنى سېتىۋالماسلىق كېرەك.

3. ئۆز ۋاقتىدا سۇ بېرىش: چۈجە تۇخۇمدىن چىقىپ 12 سائەتتىن كېيىن دەرھال پاكىز سۇ بېرىش كېرەك. بازاردىن سېتىۋالغان چۈجىلەرنى چۈجىخانغا ئەكىرگەندە سۇنى بەك كۆپ بېرىۋەتمەي گاز - ئازدىن كۆپەيتىپ بېرىش كېرەك.

4. كۆڭۈل قويۇپ بېقىش: چۈجىلەرگە يەم بەرگەندە، يېيىشلىك، ئاسان ھەزىم بولىدىغان، دانچىسى كىچىك بولغان يەملىرىنى بېرىش، 1 - 3 كۈنلۈك بولغان چۈجىلەرگە 24 سائەت ئىچىدە 6 - 8 قېتىمغىچە يەم بېرىش، تۆت كۈنلۈكتىن يۇقىرى بولغان چۈجىلەرگە 4 - 5 قېتىمغىچە يەم بېرىش، ئىمكانىيەتنىڭ بېرىچە بىر كىمە يەم بىلەن بېقىش، يەمگە 10% ئەتراپىدا يېشىل ئوت - چۆپ ياكى كۆكتاتنى چاناپ قوشۇپ بېرىش كېرەك.

5. تېمپېراتۇرىنى مۇۋاپىق كونترول قىلىش: تېمپېراتۇرا چۈجىلەرنىڭ ئەي بولۇشىدا ئىنتايىن مۇھىم رول ئوينايدىغان ئامىل بولۇپ، يەتتە كۈن ئىچىدىكى چۈجىلەرنى 30°C - 32°C لۇق تېمپېراتۇرىدا بېقىش، 14 كۈنلۈكتىن يۇقىرى بولغان چۈجىلەرنى 28°C - 30°C لۇق تېمپېراتۇرىدا بېقىش، 21 كۈنلۈكتىن يۇقىرى بولغان چۈجىلەرنى 25°C - 30°C لۇق تېمپېراتۇرىدا بېقىش، 30 كۈنلۈكتىن يۇقىرى بولغان چۈجىلەرنى 22°C - 25°C لۇق تېمپېراتۇرىدا بېقىش، كېيىنكى ھەر ھەپتە تىدە تېمپېراتۇرىنى ئىككى گىرادۇس ئەتراپىدا تۆۋەنلىتىش، چۈجىخاننىڭ نەملىكىنى 50% - 60% ئەتراپىدا كونترول قىلىش كېرەك.

6. بېقىش زىچلىقىغا ۋە يورۇقلۇققا ئەھمىيەت بېرىش: چۈجىلەرنى بەك زىچ باقماسلىق، چوڭ - كىچىكلىكىگە قاراپ بېقىش زىچلىقىنى تەكشۈش كېرەك. ئادەتتە، ھەر كىۋادرات مېتىر يەردە 30 كۈنلۈكتىن كىچىك بولغان چۈجىلەردىن 20 - 25 دانە، 30 كۈندىن چوڭ بولغان چۈجىلەردىن 10 - 20 دانە باقسا مۇۋاپىق بولىدۇ. شۇنىڭ بىلەن بىرگە يورۇقلۇققا ئەھمىيەت بېرىپ، 15 كۈنلۈكتىن كىچىك بولغان چۈجىلەرگە كۈنگە 16 - 19 سائەت يورۇقلۇق بىلەن تەمىن ئېتىشكە كاپالەتلىك قىلىش كېرەك.

7. كۆڭۈل قويۇپ باشقۇرۇش كېرەك: چۈجىخاننىڭ ھاۋاسىنى قە-

تېرى ئايدىن ئايدىكى ئىشلەپچىقىرىش مىقدارىنى ئۆزگەرتىش

بەگمۇرات

(قورغاس ناھىيە 64 - دىۋىزىيە ئورگىنىدىن 835200)

ئۆي ھايۋانلىرى ئاساسلىقى كالتىسى، فوسفور، ناترىي، خىلور قاتارلىقلارغا ئېھتىياج بولىدۇ. ئۆسۈملۈك خاراكتېرلىك ئوزۇقلۇقلارنىڭ تەرىكىبىدە دائىم ناترىي بىلەن خىلور كەمچىل بولىدۇ. بىراق، كالتىسى بىلەن فوسفورنىڭ نىسبىتىمۇ تەڭپۇڭ بولمايدۇ ھەم ئۆي ھايۋانلىرىنىڭ ئېھتىياجىغا يېتىشمەس كەلمەيدۇ. ئادەتتە، ھايۋانات خاراكتېرلىك ئوزۇقلۇقلاردا مىنىرال ماددىلار بىرقەدەر مول بولىدۇ. ئۆي ھايۋانلىرىنىڭ كۈندىلىك ئوزۇق راتسىيونىدا ھەر دائىم بەزى مىنىرالنى ماددىلار كەمچىل بولۇپ تۇرغاچقا، مىنىرال ماددىلارنى تولۇقلاپ تۇرۇشقا توغرا كېلىدۇ. دائىم تولۇقلاپ تۇرۇشقا تېگىشلىك مىنىرال ماددىلار تۆۋەندىكىلەردىن ئىبارەت.

1. ئاش تۇزى: مۇۋاپىق ئاش تۇزى بېرىش ئارقىلىق ئۆي ھايۋانلىرىنىڭ ناترىي بىلەن خىلورغا بولغان ئېھتىياجىنى قاندۇرغىلى ھەم ئوزۇقلۇقنىڭ تەمىنى تەڭشەپ، ئۇلارنىڭ ئىشتىھاسىنى ئېچىش رولىنى ئوينايدۇ. ئاش تۇزى ئادەتتە يەم - بوغۇزلارغا ئارىلاشتۇرۇپ بېرىلىدۇ. ئۇنىڭ پايدىلىنىش

رەھلىك ئالماشتۇرۇپ تۇرۇش، تېمپېراتۇرىنى مۇۋاپىق كوتتۈرۈپ قىلىش، چۈجىلەرنىڭ قىستىلىپ بىر - بىرىنى دەسسەپ ئۆلتۈرۈپ قويۇشتىن، چوقۇلاپ يارىلاندىرۇپ قويۇشتىن، مۈشۈك، چاشقانلارنىڭ زىيان سېلىشىدىن ساقلىنىش لازىم. چۈجىلەر تۇخۇمدىن چىققان كۈنى مارك ۋاكسىنىنى 14 كۈنلۈك بولغاندا مارك ۋاكسىنىنى 2 - قېتىم ئەمەش، 18 كۈنلۈك بولغاندا فابرا ۋاكسىنىنى ئەمەش، 21 كۈنلۈك بولغاندا قۇشلارنىڭ تارقىلىشچان زۇكام ۋاكسىنىنى ئەمەش، 30 كۈنلۈك بولغاندا ۋابا ۋاكسىنىنى 2 - قېتىم ئەمەش، ئىچىدىغان سۈيىگە 0.02% لىك فۇرا-زولىدون (痢特灵) نى، يېمىگە 0.1% ئەتراپىدا خلورومتىسېن (氯霉素) نى قوشۇپ بېرىش ۋە قەرەللىك تۈردە كېسەل چۈجىلەرنى ئايرىپ بىر تەرەپ قىلىش كېرەك. (02)

نسبىتى بىرىكمە ئوزۇقلۇقلار بويىچە ھېسابلىنىدۇ. ئات، كالا، قويلاغا 1%، توخۇغا 0.5% بېرىلسە مۇۋاپىق بولىدۇ. ئەگەر يەم - بوغۇز بېرىلمىدە - سە، كالىغا كۈندە 20 - 80 گىرام، ئاتقا 20 - 50 گىرام، قويغا 5 - 15 گىرامدىن ھېسابلاپ بەرسە بولىدۇ، بۇنىڭدا ئاش تۈزىنى بىۋاسىتە ياكى ئو - قۇردا ئىختىيارى يېگۈزگەن ياخشى.

2. سۆڭەك پاراشوكى: ئادەتتە پىشۇرۇلغان سۆڭەك پاراشوكى، خام سۆڭەك پاراشوكى ۋە كۆيدۈرۈلگەن سۆڭەك كۈلى قاتارلىق ئۈچ خىل بولىدۇ. (1) پىشۇرۇلغان سۆڭەك پاراشوكىنى چارۋا ماللارنىڭ يېڭى سۆڭىكىنى يۇقىرى بېسىمدا قاينىتىش ئارقىلىق ئورگانىك ماددىلىرىنى چىقىرىۋەتە - كەندىن كېيىن، سوقۇپ تالقانداپ ياسىلىدۇ. ئۇنىڭ ئاساسلىق تەركىبى فوسفور، كالتسىي بولۇپ، كالتسىي تەركىبى 38%، فوسفور تەركىبى 20% ئەتراپىدا بولىدۇ. ئۇنىڭ تەركىبىدە ئاز مىقداردا ئاقسىل ۋە ماي بولسىمۇ، لېكىن ئۆي ھايۋانلىرى ئۈچۈن كالتسىي، فوسفورنى تولۇقلاشتىكى مۇھىم ئوزۇقلۇقلارنىڭ بىرى بولۇپ ھېسابلىنىدۇ؛ (2) خام سۆڭەك پاراشوكىنى يۇقىرى بېسىمدا بىر تەرەپ قىلماستىن، قاينىتىش ئارقىلىقلا سوقۇپ يا - سايدۇ. تەركىبىدە ئورگانىك ماددىلار كۆپ ساننى ئىگىلەيدۇ، ئاستا ھەزىم بولىدۇ، ئوزۇقلۇق تەركىبى بىرقەدەر تۆۋەن بولىدۇ؛ (3) كۆيدۈرۈلگەن سۆڭەك پاراشوكىنىڭ تەركىبىدە 22% كالتسىي ۋە 11% فوسفور بولۇپ، كالتسىي، فوسفورنى تولۇقلاش رولى خېلى ياخشى ھېسابلىنىدۇ.

3. تۇخۇم شاكىلى پاراشوكى: تۇخۇم شاكىلىدا تەخمىنەن 40% ئەتراپىدا كالتسىي بولۇپ، قانتىق دېزىنېفېكسىيەلەنگەندىن كېيىن، سوقۇپ پاراشوك ياسىلىدۇ، بۇنى كالتسىي تولۇقلايدىغان ئوزۇق قاتارىدا ئۆي ھايۋانلىرىغا بەرگەندە، ئۈنۈمى ناھايىتى يۇقىرى بولىدۇ.

4. قۇلۇلە پاراشوكى: قۇلۇلە قېپىنى قاينىتىپ دېزىنېفېكسىيە قىل - غاندىن كېيىن، ئاپتاپتا قۇرۇتۇپ، سوقۇپ ياسىلىدۇ. تەركىبىدە 40% ئەتراپىدا كالتسىي بولۇپ، ئۆي ھايۋانلىرىغا بەرگەندە، ئۈنۈمى بىرقەدەر ياخشى بولىدۇ. (02)

تۈزۈلۈش ئۆلچىمىنىڭ باسقۇرۇش ئاساسىدا تۈزۈلۈش ئۆلچىمىنىڭ تۈزۈلۈشى

ئارۇبجان مەرۇپ

(غولجا ناھىيە يېڭىتام يېزىلىق ئىگىلىك باشقۇرۇش پونكىتىدىن 839000)

نۆۋەتتە غولجا ناھىيەسى كەنت ھېسابىنى يېزا ۋاكالىتىن باشقۇرۇش تۈزۈمىنى يەنىمۇ مۇكەممەللەشتۈرۈپ، ھەرقايسى يېزىلاردا ئىگىلىك باشقۇرۇش پونكىتى مەسئۇللىقىدا «كەنت ھېسابىنى يېزا باشقۇرۇش» ئىشخانىسىنى قۇرۇلدى. يېزا ئىقتىسادىنى باشقۇرۇش تور سىستېمىسى ۋە كەنت دەرىجىلىك مالىيەنى ئاشكارىلاش سىستېمىسى ئاپتوماتلاشتى، شۇنىڭ بىلەن كەنت مالىيەسىنىڭ توغرىلىقى، دەل ۋاقىتلىقى كاپالەتكە ئىگە بولدى. بىر قاتار تۈزۈملەر مۇكەممەللەشتۈرۈلدى، كەنت مالىيەسىنى باشقۇرۇش يېزا - بازارلارنىڭ يىللىق تەكشۈرۈشىگە كىرگۈزۈلدى. مەخسۇس تۈزۈشنى كۈچەيتىپ، تالون باشقۇرۇش قىلىپلاشتۇرۇلدى. ئەمما ئۈچ خىل مۈلۈك يەنى مۈلۈك، مۈلۈك مەنبەسى، مەبلەغ باشقۇرۇشتا بەزى مەسىلىلەر ساقلانماقتا. ئاساسلىق ئىپادىلىرى تۆۋەندىكىچە:

1. يەرنى مەھسۇلاتقا بىرلەشتۈرۈپ ھۆددىگە بېرىش تۈزۈمى يولغا قويۇلغاندىن بېرى، كەنتتە ئاساسەن كولىكتىپ مۈلۈكى قالمىدى، باشقۇرۇش ھاجەتسىز بولۇپ قالدى. (1) ئامما ئۆز - ئۆزىنى ئىدارە قىلىدىغان بولدى؛ (2) ئەھۋال مۇرەككەپ، باشقۇرۇش تەس بولۇپ، يېزىلاردىكى «ئۈچ» خىل مۈلۈكنى باشقۇرۇش قىيىنچىلىقى ئېغىر بولدى، «ئۈچ» خىل مۈلۈكنىڭ چېتىلىش دائىرىسى كەڭ، تۈرلىرى كۆپ بولۇپ، نەق پۈلمۈ بار، ئەمەلىي نەرسىمۇ بار ھەم مەبلەغ مەنبەلىرىمۇ بار، يەنە يۆتكىلىشچان مۈلۈكمۇ بار، مۇقىم مۈلۈكمۇ بار ھەم دۆلەتنىڭ يېزىلارغا ئاجراتقان مەبلەغىمۇ بار، تۈرلۈك تولۇقلىما ياردەم پۈلمۈ بار، ھەم كولىكتىپ كىرىمۇ ھەم مەبلەغ توپلاشمۇ بار، ياردەم مەبلەغىمۇ بار. شۇڭا كۈچلۈك بولغان مۇرەككەپلىك خاراكتېرىگە ئىگە، كۆپ خىللىققا ئىگە بولغاچقا باشقۇرۇشتا قىيىنچىلىق كۆپەيدى.

2. «ئۈچ» خىل مۈلۈكنى باشقۇرۇش ئاساسى ئاجىز، تىزىملىغان مۇنبەر دەپتەرنى باشقۇرۇش تولۇق ئەمەس، بوغالتىر خادىملارنىڭ ئالمىشىشى كۆپ، بوغالتىرلىق خىزمەت ئاساسى ئاجىز، بوغالتىرلىق دەپتەرلەر تولۇق ئەمەس، شۇڭا «ئۈچ» خىل مۈلۈكنى باشقۇرۇشتا بىر قاتار مەسىلىلەر ساقلانماقتا.

3. ساقلانغان مەسىلىلەر: (1) قىسمەن كەنت كادىرلىرى ئۆز - ئۆزىنىڭ ئورنى، مۇئاشى ئەمەلىيلەشمەسلىكتىن ئەنسىرىدۇ، پۇل ئىشلىتىشكە قۇلايلىق بولسۇن ئۈچۈن، كىرىم قىلغان پوللارنى ۋاقىتتا مەخسۇس بانكا ھېسابىغا قويماستىن، كىرىمنى چىقىمىنىڭ ئورنىغا دەستىتىش، ھېساب

يوللىغاندا بىر دۆۋە قۇرۇق تالون چىقىمىنىڭ مۇۋاپىق ياكى ئەمەسلىكىگە قارمىسلىق تۈپەيلىدىن، بوغالتىرلىق مۇلازىمەت مەركىزى پائىدەسىپ ھېسابات خاتىرىلەنگەن ئەھۋاللىرى مەۋجۇت؛ (2) كىرىمنى ئامانەت ھېسابىغا كەلتۈرمەي، بىۋاسىتە چىقىم قىلىش خاتىشى شەكىللىنىپ، كەنت خىز - مىتىنىڭ يۈرۈشۈشىگە قىيىنلىق ئېلىپ كەلگەن ئەھۋاللار مەۋجۇت؛ (3) قايتۇرۇلغان كىرىمنى ھېسابقا خاتىرىلەمەسلىك ئەھۋاللىرى مەۋجۇت؛ (4) دېموكراتىك باشقۇرۇش ۋە كەنت ئىشلىرىنى ئاشكارلاش قىلىپلاشمىغان. شۇڭا بەزى ئورۇنلاردا ھۆددىگە بېرىش دېموكراتىك تەرتىپ بويىچە ئاشكارە بولمىغان. ئاشكارە خېرىدار چاقىرىلمىغان. كەنت ئىشلىرىنى ئاشكارلاش پەقەت مالىيەگىلا قارىتىلىپ، «ئۈچ» خىل مۈلۈككە سەل قارالغان؛ (5) توختام ئىمزالاش قىلىپلاشمىغاچقا كۈلۈپكىتىپ مەنپەئەتى كاپالەتكە ئىگە بولالمىغان. توختام ماددىلىرى تولۇق ئەمەس، ھەتتا يازما توختام يوق. كول - لېكىتىپ «ئۈچ» خىل مۈلۈك كىرىمى تۆۋەن بولغان.

«ئۈچ خىل» مۈلۈكىنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش توغرىسىدىكى بىر قانچە نەتىجىلىك: ① ھەر دەرىجىلىك پارتكوم، ھۆكۈمەتلەرنىڭ «ئۈچ خىل» مۈلۈكىنى باشقۇرۇشتىكى تونۇشنى بىرلىككە كەلتۈرۈش كېرەك. «ئۈچ خىل» مۈلۈك باشقۇرۇش خىزمىتى قارمىقىغا كەسپىي خىزمەت. ئەمە - لىيەتتە سىياسىي خىزمەت، مۇقىملىق خىزمەت، شۇڭا ھەرقايسى تار - ماقىلارنىڭ خىزمىتىنى ئىلگىرى سۈرۈش بىلەن بىرگە، يەرلىك ھۆكۈمەت - لەرنىڭ مەسئۇلىيىتىنى كۈچەيتىپ، «ئۈچ خىل» مۈلۈكىنى باشقۇرۇش خىزمىتىنى ھۆكۈمەتنىڭ تەرەققىيات، مۇقىملىقىنى تۇتۇشنىڭ ئاساسىي مەزمۇنى قىلىش كېرەك؛ ② بىر قەدەم ئىلگىرىلىگەن ھالدا تەكشۈرۈش خىزمىتىنى قانات يايدۇرۇپ، «ئۈچ خىل» مۈلۈكىنى ئىنىقلاش ئاساسىدا تەكلىپنى قايتا ئېنىقلاش، «ئۈچ خىل» مۈلۈككە دەپتەر تۈرگۈزۈشنى مۇكەممەللەشتۈرۈش، ئارخىپ باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش كېرەك؛ ③ «ئۈچ خىل» مۈلۈكىنى باشقۇرۇشقا ئالاقىدار تۈزۈمنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ، تۈزۈمنى، يەنى مۈلۈك، مەبلەغنى ئېنىقلاش چېگرىسىنى ئايرىش، دەپتەر تۈرگۈزۈش تۈزۈمى، دېموكراتىك ئاشكارلاش تۈزۈمى، مۈلۈكلەرنى بىر تەرەپ قىلىش، تەستىقلاش تۈزۈمى، كۈلۈپكى - تىپ مۈلۈكىنى ھۆددىگە بېرىش ۋە مۈلۈك ھوقۇقىنىڭ ئۆزگىرىش، مۈلۈكىنى باھالاش تۈزۈمى، تورغا خېرىدار چاقىرىش تۈزۈمى، ھەقدارلىق، قەرزدارلىق باشقۇرۇش تۈزۈ - مى، توختام باشقۇرۇش تۈزۈمى (توختامنى تەكشۈرۈش، بىرلىككە كەلگەن توختام بو - لۇش)، «ئۈچ خىل» مۈلۈكىنى يىللىق تەكشۈرۈش تۈزۈمى، پاي ھەمكارلىق تۈزۈمى، ھوقۇقىنى ئىسلاھ قىلىش چارىسى، كۈلۈپكىتىپ يەرلىرىنى تەرتىپلىك ئوبوروت قىلىش تۈزۈمى قاتارلىقلارنى مۇكەممەللەشتۈرۈش كېرەك؛ ④ نازارەتنى كۈچەيتىپ، «كەنت ھې - سابى» نى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش لازىم. (05)

جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ قۇرامغا يەتمىگەنلىرىنى قوغداش قانۇنى

8 - ماددا كومۇنىستىك ياشلار ئىتتىپاقى، ئاياللار بىرلەشمىسى، ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى، ياشلار بىرلەشمىسى، ئوقۇغۇچىلار بىرلەشمىسى، پىئونېرلار ئەترىتى ۋە باشقا ئالاقىدار ئىجتىمائىي تەشكىلاتلار ھەر دەرىجىدە - لىك خەلق ھۆكۈمەتلىرىنىڭ قۇرامغا يەتمىگەنلىرىنى قوغداش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەپ، قۇرامغا يەتمىگەنلىرىنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغدىشىغا ھەمكارلىشىدۇ.

9 - ماددا ھەر دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى ۋە ئالاقىدار تارماقلار قۇرامغا يەتمىگەنلىرىنى قوغداشتا نەتىجىسى كۆرۈنەرلىك بولغان تەشكىلات ۋە شەخسلەرنى تەقدىرلەيدۇ ۋە مۇكاپاتلايدۇ.

10 - ماددا ئاتا - ئانىلار ياكى باشقا ۋەسىيلەر ياخشى، ئىناق ئائىلە مۇھىتى يارىتىپ، قۇرامغا يەتمىگەنلەرگە ۋەسىيلىك قىلىش مەسئۇلىيىتى ۋە ئۇلارنى بېقىپ تەربىيەلەش مەجبۇرىيىتىنى قانۇن بويىچە ئادا قىلىشى كېرەك.

قۇرامغا يەتمىگەنلەرگە ئائىلىدە زۇلۇم قىلىش مەنئى قىلىنىدۇ، قۇرامغا يەتمىگەنلىرىنى خورلاش، تاشلىۋېتىش مەنئى قىلىنىدۇ، بوۋاقلارنى تۇنجۇقتۇرۇپ ئۆلتۈرۈش قىلمىشى ۋە ناكار قىلىشتەك باشقا قىلمىشلار مەنئى قىلىنىدۇ، قۇرامغا يەتمىگەن قىزلار ياكى مېيىپلارنى كەمىستىشكە يول قويۇلمايدۇ.

11 - ماددا ئاتا - ئانىلار ياكى باشقا ۋەسىيلەر قۇرامغا يەتمىگەنلەرنىڭ فىزىئولوگىيىلىك، پىسخىك ئەھۋالى ۋە قىلمىقىغا دىققەت قىلىپ، قۇرامغا يەتمىگەنلىرىنى ساغلام ئىدىيە، ياخشى پەزىلەت، مۇۋاپىق ئۇسۇل بىلەن تەربىيەلەپ ۋە ئۇلارغا تەسىر كۆرسىتىپ، ئۇلارنى جىسمانىي ۋە روھىي ساغلاملىققا پايدىلىق ئىشلارنى قىلىشقا يېتەكلەپ، ئۇلارنىڭ تاماكا چېكىش، ھاراق ئىچىش، ئۆيىدىن چىقىپ كېتىش، تورغا مەستانە بولۇش ۋە قىمار ئويناش، زەھەر چېكىش، ئىپپەت - نومۇسنى سېتىشقا ئوخشاش ھەرىكەتلەردە بولۇشنىڭ ئالدىنى ئېلىشى ۋە ئۇنى توسۇشى لازىم. (05)

قۇرۇلۇش ۋە يول ئۆزگەرتىش ئىشلىرىنى ئىشلىتىش ۋە تەكشۈرۈش ئىشلىرىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان تۈرۈپ

باھار گۈل تۈرۈپ

(قاغىلىق ناھىيە چامچىلىق يېزىلىق يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى پونكىتىدىن 844900)

1. قولدا ئېلىپ يۈرىدىغان ئېلېكتر سايمانلىرىنى ئىشلەتكەندە، بىخەتەرلىك تېخنىكا مەشغۇلات تەرتىپىنى ئىجرا قىلىش، مەشغۇلاتچى ئىزولىئاتسىيەلىك ئاياغ، پەلەي قاتارلىق ئەمگەك مۇھاپىزەت بۇيۇملىرىنى كىيىشى ھەمدە ئىزولىئاتسىيەلىك تاختاي ئۈستىدە تۈرۈپ مەشغۇلات قىلىش لازىم.
2. قولدا ئېلىپ يۈرىدىغان ئېلېكتر سايمانلىرىغا ئۇلىنىدىغان توك مەدە - بەسگە توك قېچىشتىن ساقلىنىش ئەسۋابىنى ئورنىتىش، سايمانغا سەپلەنگەن ئۆتكۈزگۈچ سىم، روزىتكا، شىتپېسىل قاتارلىقلار تەلەپكە لايىق بولۇش لازىم.
3. قولدا ئېلىپ يۈرىدىغان ئېلېكتر سايماننى تۇنجى قېتىم ئىشلەت - كەندە، نۆل سىمغا ئۇلاش ۋە ئىزولىئاتسىيە ئەھۋالىنى تەكشۈرۈپ كۆرگەندە - دىن كېيىن ئاندىن ئىشلىتىش لازىم.
4. قولدا ئېلىپ يۈرىدىغان ئېلېكتر سايمانلىرىنىڭ ئۆتكۈزگۈچ سىم - غا يالتىراق قاپلىغان سىمنى ئىشلەتمەسلىك، ئىزولىئاتسىيەلىك رېزىنكە قاپلىغان سىمنى ئىشلىتىش؛ ئۆتكۈزگۈچ سىمنىڭ ئىككى بېشىنى پۇختا ئۇلاش، ئىچكى قىسمىنى توغرا ئۇلاش، بولۇپمۇ ساپاقنىڭ ئۈچىدىكى سىم - نىڭ مۇھاپىزەت پوستىنىڭ ساق بولۇشىغا دىققەت قىلىش لازىم.
5. قولدا ئېلىپ يۈرىدىغان ئېلېكتر سايماننىڭ ئۆتكۈزگۈچ سىمدا ئۇلاق بولماسلىق، سىمنىڭ ئۇزۇنلۇقىنى بەش مېتىردىن ئاشۇرۇۋەتمەسلىك لازىم.
6. قولدا ئېلىپ يۈرىدىغان ئېلېكتر سايمانلىرىنى تۇتقۇچىدىن كۆتۈرۈپ يۆتكەش، ئۆتكۈزگۈچ سىم تارتىپ سۆرمەسلىك، تۇتقۇچىنىڭ ئىچىدىكى سىم - نىڭ ئالمىشىپ ئاجراپ كېتىپ، ئەسۋابنىڭ قېپىغا توك ئۆتۈپ قالماسلىقى ياكى توك ئۇزۇلۇپ قالماسلىقى ئۈچۈن قالايمىقان ئۇرۇپ ئايلاندۇرماسلىق، قولدا ئېلىپ يۈرىدىغان ئېلېكتر سايمانلىرىنىڭ ئۈچى ئادەمگە تېگىپ مېخا - نىكىلىق زىيان - زەخمەت يەتكۈزۈپ قويۇشىدىن ساقلىنىش لازىم.
7. ئوت چاچراپ ئوت ئاپىتى ياكى پارتلاش ھادىسىسى يۈز بېرىشتىن ساق - لىنىش ئۈچۈن، قولدا ئېلىپ يۈرىدىغان ئېلېكتر سايمانلىرىنى ئاسان ئوت ئال - دىغان، ئاسان پارتلايدىغان ماتېرىياللار بار سۇرۇندا ئىشلەتمەسلىك لازىم. (02)

ئۆزۈڭلۈق ئىلىم بىلەن كېلىدۇ

زۇرنىلىمىزنىڭ 2014-يىللىق سائىرىغا مۇشتىرى بولىشىڭىزنى قارشى ئالىمىز!

ھىلىمە تۇرسۇن فوتوسى

تىنىتا تېلىن كىيىش — سائىرتلىكىڭگە پايدىلىق

农村科技

(月刊)

يېزا پەن — تېخنىكىسى

(ئايلىق زۇرنال)

باشقۇرۇپ چىقارغۇچى ئورۇن: شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق يېزا ئىگىلىك پەنلەر ئاكادېمىيەسى
 تۈزۈپ نەشر قىلغۇچى: «يېزا پەن - تېخنىكىسى» زۇرنىلى رېداكسىيەسى ئۇيغۇر تەھرىر بۆلۈمى
 باش مۇھەررىر: ھەلىمە تۇرسۇن تېلېفون ۋە فاكس نومۇرى: 0991 - 4505075
 مۇھەررىرلەر: ئايلىت ھەبىبۇللا ئەنۋەر مۇھەممەت
 ئادرېسى: ئۈرۈمچى شەھىرى بېنچاڭ يولى 403 - قورۇ پوچتا نومۇرى: 830091
 باسقۇچى ئورۇن: شىنجاڭ شىنخۇا باسما زاۋۇتى باھاسى: 2.00 يۈەن
 تارقاقچۇچى ئورۇن: ئۈرۈمچى شەھەرلىك پوچتا ئىدارىسى
 مۇشتىرى قوبۇل قىلغۇچى: جايلاردىكى پوچتخانىلار، نامراتلارنى يۆلەش ئىشخانىسى، پەن-تېخنىكا
 ئىدارىسى، ئىگىلىك باشقۇرۇش ئىدارىسى ۋە تەھرىر بۆلۈمىمىز مۇشتىرى قوبۇل قىلىدۇ.

خەلقئارالىق ئۆلچەملىك نومۇرى: ISSN 1004-1095

مەملىكەتلىك بىر تۇتاش نومۇرى: CN 65-1046/S-W

پوچتا ۋاكالىت نومۇرى: 123 - 58 ئېلان كىنىشكا نومۇرى: 0016